

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@merp.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № _____

**Державна регуляторна служба
України**

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України на додаток до листів від 16.02.2021 № 25/1-22/3212-21, від 19.03.2021 № 25/2-22/5660-21, від 08.04.2021 № 25/2-22/7306-21, від 23.04.2021 № 25/1-22/8658-21 та від 24.05.2021 № 25/2-22/10688-21 надає проєкт Кодексу України про надра, доопрацьований з урахуванням пропозицій Державної регуляторної служби України.

Додаток: на 168 арк. в 1 прим.

Міністр

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

І РОЗДІЛ «ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ»**Глава 1 «Основні положення»****Стаття 1. Визначення основних термінів**

1. У цьому Кодексі терміни вживаються у такому значенні:

1. аварійно-рятувальна служба (формування) - сукупність організаційно об'єднаних органів управління, сил та засобів, призначених для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

2. адміністратор системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами (далі - адміністратор) - юридична особа, зареєстрована в установленому законодавством порядку, що відповідно до укладеного згідно вимог чинного законодавства з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, договору забезпечує функціонування бази даних системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами відповідно до порядку затвердженого Кабінетом Міністрів України;

3. аукціон - спосіб продажу спеціальних дозволів на користування надрами шляхом проведення електронних торгів (аукціону) або аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій;

4. балансові запаси корисних копалин — запаси, використання яких є економічно доцільним і які задовольняють кондиційним вимогам, встановленим для підрахунку запасів у надрах;

5. бурова вишка (вежа) - конструкція (споруда), яка встановлюється над устям свердловини для вантажно-підйомних операцій при бурінні (опускання і підймання бурового інструменту, вибійних двигунів, обсадних труб);

6. бурова платформа - устаткування (установка) для буріння на акваторіях з метою розвідки та видобування вуглеводнів з-під дна моря;

7. бурова свердловина - гірничавиробка циліндричної форми великої довжини і малого (порівняно з довжиною) діаметра, яку споруджують за допомогою спеціальних інструментів і механізмів без доступу в неї людини;

8. вибухові матеріали (речовини) - вибухові речовини, засоби їх ініціювання, вироби та пристрої, які містять вибухові речовини;

9. вибухові речовини - хімічні речовини, здатні під впливом зовнішніх дій до швидкого хімічного перетворення, що відбувається з виділенням великої кількості тепла і газоподібних продуктів.

10. видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) - надрокористування, яке включає комплекс технічних заходів, спрямованих на вилучення газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) з вугільних пластів, вміщуючих порід та підземних порожнин діючих шахт і тих, що готуються до експлуатації, та вугільних родовищ (ділянок надр), промислова розробка яких не здійснювалася, незалежно від їх подальшого використання, а також відпрацьованих вугільних родовищ (ділянок надр),

UB

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

№25/1-22/10929-21 від 26.05.2021

КЕП: Абрамовський Р. Р. 26.05.2021 10:58

58E2D9E7F900307B040000001E6B2F00C0608500

якщо вилучений газ (метан) призначається для подальшого використання як матеріальний та/або енергетичний ресурс;

11. видобування корисних копалин - сукупність технологічних операцій з вилучення, у тому числі з покладів дна водойм, та переміщення, у тому числі тимчасове зберігання, на поверхню частини надр (гірничих порід, рудної сировини);

12. використання підземних вод для власних господарсько-побутових потреб – використання підземних вод без мети їх продажу;

13. вироблена продукція - загальний обсяг продукції, видобутої відповідно до угоди про розподіл продукції і доставленої у пункт виміру;

14. відтворення мінерально-сировинної бази – комплекс геологорозвідувальних робіт, які забезпечують виявлення нових родовищ (ділянок надр) і (або) нових запасів (приріст запасів) з метою компенсації їх зменшення за рахунок видобутку або інших факторів;

15. відходи видобувної промисловості - невикористані продукти видобутку, що виділяються з маси видобутої корисної копалини в процесах розробки родовищ (ділянок надр), а також відходи від збагачення та переробки корисних копалин;

16. відходи виробництва - сукупність відходів, що включають в себе відходи видобувної промисловості та інші відходи, які утворюються внаслідок надрокористування і експлуатації об'єктів надрокористування та іншої діяльності надрокористувача на відповідному родовищі (ділянці надр);

17. відходи збагачення - відходи, які утворюються у процесі первинної обробки мінеральної сировини;

18. відходи переробки - відходи збагачувального і металургійного виробництва (відвали хвостів збагачувальних фабрик, металургійних шлаків, промивних установок на розсипних родовищах (ділянках надр)), стічні води збагачувального і металургійного виробництва, що містять корисні компоненти;

19. вторинна (оброблена) геологічна інформація - збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді відомості та/або дані, отримані за всіма видами і стадіями геологорозвідувальних робіт, видами користування надрами, отримана у результаті обробки, інтерпретації та аналізу первинної геологічної інформації;

20. вугільне родовище (ділянка надр) - природне скупчення вугільних пластів та вміщуючих порід;

21. вугільний пласт - одиничне природне скупчення в надрах вкопного вугілля - твердої горючої корисної копалини осадового походження;

22. вуглеводні - нафта, природний газ (у тому числі нафтовий (попутний) газ), газовий конденсат;

23. газ - корисна копалина, яка являє собою суміш вуглеводнів та неуглеводневих компонентів, перебуває у газоподібному стані за стандартних умов і є товарною продукцією;

24. газ (метан) вугільних родовищ (ділянок надр) - газова суміш, яка супроводжує вугільні пласти та вміщуючі породи;

25. гарантійний внесок - платіж, що здійснюється заявником для набуття статусу учасника аукціону шляхом перерахування коштів на рахунок організатора

(оператора) електронного майданчика та зазначається в оголошенні про проведення аукціону;

26. геологічна діяльність - виробнича, наукова та інша діяльність, пов'язана з геологічним вивченням надр;

27. геологічне вивчення надр – проведення геологозйомочних, пошукових, розвідувальних і спеціальних робіт та досліджень, що здійснюються з метою одержання інформації щодо геологічної будови надр, виявлення та оцінки запасів корисних копалин, характеристик процесів, які відбуваються в геологічному середовищі, тощо;

28. геологічна інформація - зафіксовані на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді відомості та/або дані геологічного, геофізичного, геохімічного, гідрогеологічного, інженерно-геологічного, геолого-економічного, технологічного, еколого-геологічного, фізико-географічного, геодезичного, геоастрономічного, аерокосмічного, петрографічного, палеонтологічного змісту, що характеризують геологічну будову надр, родовища (ділянки надр) корисних копалин, склад сировини та властивості гірських порід, руд, мінералів, вуглеводнів, підземних вод, а також інші якісні та кількісні параметри, показники та ознаки надр;

29. геологорозвідувальні роботи - комплекс спеціальних робіт і досліджень, що здійснюються з метою геологічного вивчення надр;

30. геологорозвідувальні роботи на підземні води - комплекс спеціальних робіт і досліджень, що здійснюються з метою гідрогеологічного вивчення надр;

31. геологічне вивчення нафтогазоносності надр - комплекс робіт (геологічне знімання, геофізичні, геохімічні, аерокосмогеологічні дослідження, прямі пошуки, буріння і випробування свердловин, дослідно-промислова розробка, науково-дослідні і тематичні роботи, їх аналіз та узагальнення), що проводяться з метою вивчення геологічної будови і нафтогазоносності надр на певній території;

32. геологічне середовище - частина земної кори (гірські породи, ґрунти, донні відкладення, підземні води тощо), яка взаємодіє з елементами ландшафту, атмосферою та поверхневими водами і може зазнавати впливу техногенної діяльності;

33. геолого-економічна оцінка - роботи з дослідження складу надр, якості корисних копалин, підрахунку запасів та техніко-економічного обґрунтування промислового значення;

34. гірнича виробка - порожнина у гірничому масиві після виймання корисних копалин та інших порід;

35. гірничий масив - ділянка земної кори, яка характеризується єдиними умовами утворення та подібними властивостями компонентів, що її складають;

36. гірничий об'єкт - окрема гірнича виробка (система гірничих виробок) або виробка, що входить до складу гірничого підприємства та використовується для видобування корисних копалин та інших цілей, а також будівлі (споруди), які технологічно пов'язані з ними;

37. гірнече підприємство - об'єкт надрокористування, призначене для розвідування або розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин, яке включає цілісний технічно й організаційно відокремлений майновий комплекс засобів і ресурсів для видобутку корисних копалин, будівництва та експлуатації об'єктів із застосуванням гірничих технологій;

38. гірничі роботи - комплекс робіт з проведення, кріплення та підтримки гірничих виробок і виймання гірських порід в умовах порушення природної рівноваги, можливості прояву небезпечних і шкідливих виробничих факторів;

39. гірничорудний транспорт - транспортні установки рудників, які служать для переміщення гірської маси від вибоїв до поверхні, а в зворотному напрямі - породи для закладки виробленого простору, кріпи, обладнання і матеріалів. Крім вантажних операцій, на транспортних установках перевозять людей від стовбура до вибою і зворотно;

40. гірські породи - природні агрегати однорідних або різних мінералів, що виникли за певних геологічних умов у земній корі або на її поверхні, більш чи менш стійкі за складом та утворюють самостійні геологічні тіла;

41. Державна комісія України по запасах корисних копалин - установа, що діє при центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і провадить науково-технічну діяльність, пов'язану з проведенням на замовлення надрокористувачів або за дорученням відповідних центральних органів виконавчої влади Державну експертизи та оцінку запасів корисних копалин;

42. дегазація - сукупність заходів, спрямованих на примусове вилучення газу (метану) з вугільних пластів, вміщуючих порід та підземних порожнин;

43. державний баланс запасів корисних копалин – форма державного обліку запасів корисних копалин, що містить відомості про кількість, якість і рівень вивченості корисних копалин по родовищах (ділянках надр), які мають промислове значення, їх розташування, рівень промислового освоєння, видобуток, втрати і характеризує забезпеченість промисловості розвіданими запасами корисних копалин, а також зміну їх стану за звітний рік в результаті погашення, переоцінки, списання або приросту геологорозвідувальними роботами;

44. державний облік родовищ (ділянок надр), у тому числі техногенних, запасів і проявів корисних копалин - це система збору, обробки та зберігання даних про результати геологорозвідувальних та гірничодобувних робіт;

45. ділянка нафтогазоносних надр - частина надр обмежена по площі у просторі географічними координатами і глибині частина земної кори, на яку у встановленому порядку надається спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку та видобування вуглеводнів (нетрадиційних вуглеводнів), або яка надана інвестору (інвесторам) у користування на умовах угоди про розподіл продукції

46. державне підприємство “ДНВП “Геоінформ України”- державне науково-виробниче підприємство “Державний інформаційний геологічний фонд України”, що веде облік у каталозі відомостей про геологічну інформацію незалежно від виду та форми власності;

47. договір купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами - договір, який укладається між центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр і переможцем аукціону;

48. договір купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною - договір, який укладається між Державною службою геології та надр України та переможцем аукціону в разі визначення переможцем аукціону

іноземної юридичної особи, яка на момент підписання протоколу аукціону не має зареєстрованого в Україні представництва;

49. дослідно-промислова експлуатація підземного сховища газу - проведення на вибраному для створення сховища об'єкті комплексу робіт, включаючи дослідні закачування та відбирання газу, з метою уточнення можливого максимального об'єму зберігання газу, інших гірничо-геологічних параметрів і техніко-економічних показників сховища та вибору раціонального варіанта його повного облаштування;

50. дослідно-промислова розробка родовища (ділянки надр) - стадія геологічного вивчення родовища (ділянки надр), на якій здійснюється видобуток з родовища (ділянки надр) обмеженої кількості корисних копалин з метою визначення його промислової цінності, уточнення гірничо-геологічних та технологічних параметрів, необхідних для підрахунку запасів корисних копалин і супутніх компонентів та обґрунтування вибору раціонального методу (технології) промислової розробки родовища (ділянки надр);

51. електронний кабінет надрокористувача - інформаційна система, створена з метою спрощення процедури отримання спеціальних дозволів на користування надрами, організація надання яких належить до компетенції центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для підвищення прозорості видачі спеціальних дозволів на користування надрами, шляхом публікації таких послуг в електронному вигляді, та надання можливостей подачі заяв на отримання, продовження строку дії, переоформлення, внесення змін та анулювання дозволу, перегляду поданих заяв на отримання спеціального дозволу на користування надрами, статусу їх обробки та виданих спеціальних дозволів на користування надрами, подачі звітності щодо обліку запасів корисних копалин, та державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр в електронній формі в режимі онлайн;

52. електронний майданчик - підключений до системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами веб-сайт організатора (оператора) та/або апаратно-програмний комплекс, що функціонує в Інтернеті та забезпечує заявникам, учасникам і організатору аукціону (оператору) та центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та/або Раді міністрів Автономної Республіки Крим, можливість користуватися сервісами такої системи з автоматичним обміном інформацією щодо процедур проведення аукціону;

53. запаси корисних копалин - обсяги корисних копалин і компонентів, виявлені та підраховані на місці залягання за даними геологічного вивчення виявлених родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

54. заявник - фізична особа - підприємець або юридична особа (у тому числі іноземна юридична особа), які подали заявку для участі в аукціоні засобами системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами;

55. Значні збитки – це збитки, які завдані або можуть бути завдані суб'єкту господарювання або іншим особам внаслідок надрокористування, що в сумі дорівнюють або перевищують 20 мінімальних заробітних плат. Розмір мінімальної плати визначається на день задання збитків або встановлення факту можливості їх настання;

56. зріджений природний газ (скраплений природний газ) - природний вуглеводневий газ, який знаходиться у рідинному стані та має низьку температуру;

57. інвестиційний проект користування родовищем (ділянкою надр) – документ, що надає надрокористувач центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, і містить програму обов'язкових робіт з користування надрами із зазначенням строків їх виконання, обсягів і видів фінансування, необхідного технологічного обладнання, що буде використане під час користування надрами, визначає умови користування родовищем (ділянкою надр), проектну потужність, обсяг видобування, а також технології, які будуть використовуватись під час користування надрами;

58. інвестор (інвестори) - громадянин України, іноземець, особа без громадянства, фізична особа – підприємець, юридична особа України або іншої держави, об'єднання юридичних осіб, створене в Україні чи за її межами, особи, які діють окремо чи спільно, а також державні, казенні підприємства та господарські товариства, частка держави в статутних капіталах яких становить не менш як 50 відсотків, що має (мають) відповідні фінансово-економічні та технічні можливості або відповідну кваліфікацію для користування надрами та визначений переможцем (переможцями) конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції;;

59. інтегрований об'єкт надрокористування - спеціалізований майновий комплекс, що побудований (реконструйований) з метою видобування та переробки корисних копалин (сировини), і розташований на відстані не більше 50 кілометрів до родовища (ділянки надр), за отриманням права на користування корисними копалинами якої звернувся власник цього комплексу і якщо такий комплекс введено в експлуатацію відповідно до вимог містобудівного законодавства і в його межах наявні виробничі потужності та кваліфікований персонал, здатні забезпечити завершений цикл робіт з видобування та переробки корисних копалин. При цьому точками обрахунку відстані між інтегрованим об'єктом надрокористування та родовищем (ділянкою надр) є географічні координати кутових точок межі родовища (ділянки надр) та інтегрованого об'єкта надрокористування, які є найближчими одна до одної, та має бути зареєстрований у Державному реєстрі інтегрованих об'єктів надрокористування;

60. кар'єр - гірниче підприємство, що добуває рудні та нерудні корисні копалини відкритим способом;

61. каталог відомостей про геологічну інформацію - це інформаційно-телекомунікаційна система, в якій здійснюється облік відомостей про геологічну інформацію та яка включає технічні засоби обчислювальної техніки, програмне забезпечення та базу даних інформаційної системи, телекомунікаційні засоби та канали зв'язку розповсюдження відомостей про геологічну інформацію;

62. кінцевий бенефіціарний власник (контролер) - у цьому Кодексі вживається у значенні, наведеному у Законі України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

63. компенсаційна продукція - частина виробленої продукції, що передається у власність інвестора в рахунок компенсації його витрат та, у випадках, передбачених цим Кодексом;

64. консервація - припинення діяльності об'єктів надрокористування на невизначений строк з можливістю подальшого поновлення його роботи;

65. контрольована емісія газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) - виділення газу (метану) з вугільних родовищ (ділянок надр) у навколишнє природне

середовище внаслідок здійснення надрокористування за умов дотримання вимог щодо охорони навколишнього природного середовища;

66. корисні копалини - це природні мінеральні утворення органічного і неорганічного походження у надрах, на поверхні землі, у джерелах вод і газів, на дні водних об'єктів, підземні води а також техногенні мінеральні утворення в місцях накопичення відходів виробництва та втрат продуктів переробки мінеральної сировини, скупчення яких можуть бути використані для суспільного виробництва;

67. корисний компонент - складова частина корисної копалини, вилучення якої з метою промислового використання технологічно можливе і економічно доцільне. За наявності двох або більше корисних компонентів корисна копалина є комплексною. Родовище (ділянка надр) комплексної корисної копалини або двох чи більше однокомпонентних корисних копалин визначається як комплексне;

68. надрокористувачі - суб'єкти господарювання, у тому числі підприємства, установи, організації, громадяни України, фізичні особи - підприємці, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи, що здійснюють діяльність з надрокористування відповідно до законодавства;

69. критична мінеральна сировина - корисні копалини загальнодержавного значення, дефіцит яких може становити загрозу національній безпеці України, її промислового розвитку через неможливість або недоцільність заміни іншою сировиною у виробництві та споживанні;

70. крок аукціону - фіксована мінімальна надбавка, на яку під час аукціону здійснюється підвищення початкової та кожної наступної ціни лота. Крок аукціону визначається від початкової суми, але не більше 20% до суми 99999 гривень, не більше 5% від суми 100000 і до суми 4999999, і не більше 1% від суми 5000000 і більше;

71. крок аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій - дисконт, на який в ході електронного аукціону автоматично і поступово здійснюється зниження початкової ціни оголошеного до продажу лота протягом періоду проведення електронного аукціону до моменту автоматичного здійснення останнього з визначених кроків або до моменту здійснення ставки учасником, та мінімальна надбавка, на яку в ході електронного аукціону може здійснюватися підвищення цінової пропозиції. Розмір мінімального кроку такого аукціону становить 1 (один) відсоток початкової ціни лота;

72. ліквідація - припинення діяльності об'єктів надрокористування та вирішення всіх питань, проблем, що виникають внаслідок ліквідації об'єктів надрокористування;

73. лот - спеціальний дозвіл на користування надрами, що є предметом проведення аукціону;

74. майно, пов'язане з використанням надр - майно, яке необхідне для забезпечення закінченого циклу використання надр;

75. мінеральна сировина - корисні копалини (природні мінерали, вуглеводні, підземні води та інші корисні компоненти), видобуті і перероблені на товарну продукцію гірничого виробництва;

76. надзвичайна ситуація - обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення,

великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності;

77. надра - це частина земної кори, що розташована нижче земної поверхні та дна водних об'єктів і простягається до глибин, доступних для геологічного вивчення та освоєння;

78. надрокористування - використання надр для задоволення потреб суспільства, включаючи геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ корисних копалин, видобування корисних копалин, будівництво та експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення, виконання робіт передбачених угодою про розподіл продукції;

79. науковий полігон - території та об'єкти, які використовуються для вивчення геологічної будови, з розробленням та впровадженням новітніх методик і технологій та обладнання з метою поглибленого вивчення надр;

80. нафта - корисна копалина, що являє собою суміш вуглеводнів та розчинених в них компонентів, які перебувають у рідкому стані за стандартних умов і є товарною продукцією;

81. нафтогазова галузь - галузь економіки України, яка разом з іншими галузями забезпечує пошук, розвідку та розробку родовищ (ділянок надр) нафти і газу, транспортування, переробку, зберігання і реалізацію нафти, газу та продуктів їх переробки;

82. незначні запаси корисних копалин - запаси корисних копалин, що визначаються за критеріями, які встановлюються Кабінетом Міністрів України;

83. неконтрольована емісія газу (метану) з вугільних родовищ (ділянок надр) - виділення газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) у навколишнє природне середовище, не пов'язане із здійсненням надрокористування;

84. нетрадиційні вуглеводні - газ сланцевих товщ, газ (метан) вугільних родовищ (ділянок надр), газ центрально-басейнового типу, нафта, конденсат або інша вуглеводнева сировина, яка залягає в нетрадиційних колекторах;

85. облаштування родовища (ділянки надр) - комплекс проектних, вишукувальних, будівельних і будівельно-монтажних робіт, які необхідно провести для введення нового родовища (ділянки надр) в промислову (дослідно-промислову) розробку, або нове будівництво, розширення, реконструкція і технічне переоснащення на діючих (облаштованих) родовищах (ділянках надр);

86. обвалення - порушення цілісності гірничого масиву, що супроводжується вивалом його частини у гірничу виробку;

87. об'єкти надрокористування - об'єкти, призначені для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки та видобування корисних копалин. До об'єктів надрокористування належать (шахти, копальні, кар'єри, розрізи, комплекси підземного вилучення, геологорозвідувальні підземні виробки, збагачувальні фабрики, гідрометалургійні заводи, хвостові господарства, свердловини для видобутку нафти і газу, нетрадиційних вуглеводнів, води, газопроводи-шлейфи, установки комплексної підготовки нафти (газу), установки підготовки та попередньої підготовки газу, тимчасові

дослідно-промислові установки підготовки нафти і газу, дотискувальні компресорні станції, бурові вишки, бурові платформи) та споруди, які не пов'язані з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруди для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

88. оператор електронного майданчика (далі - оператор) - зареєстрована в установленому законодавством порядку юридична особа, що відповідно до укладеного згідно вимог чинного законодавства з адміністратором договору забезпечує функціонування електронного майданчика, який підключено до системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами. Будь-який оператор має право бути організатором аукціону за умови укладення з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, договору про проведення аукціону. Істотні умови вказаних договорів визначаються Кабінетом Міністрів України;

89. організатор аукціону (далі - організатор) - оператор електронного майданчика, який уклав з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, договір про проведення аукціону. Організатор, крім прав та обов'язків за таким договором має усі права та обов'язки оператора електронного майданчика під час проведення електронного аукціону;

90. основні корисні копалини - корисні копалини, що визначають промислове значення родовища (ділянки надр), напрям його промислового використання і назву;

91. особистий кабінет заявника та/або учасника, та/або центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр - розділ системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, в якому розміщуються оголошення про проведення аукціону, повідомлення про результати його проведення та інша інформація про аукціон, доступ до якого має заявник та/або учасник, та/або центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, що авторизуються за допомогою особистих ідентифікаторів (логіну та пароля);

92. охорона надр – сукупність заходів, методів і засобів, спрямованих на дотримання законодавчих та нормативно-правових актів, пов'язаних з користуванням надрами: забезпечення повного і комплексного геологічного вивчення надр, дотримання встановленого законодавством порядку надання надр у користування, найбільш повного вилучення із надр та раціонального використання запасів корисних копалин і наявних в них компонентів, недопущення шкідливого впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами, на збереження запасів корисних копалин, гірничих виробок і свердловин, що експлуатуються чи законсервовані, а також підземних споруд, охорону родовищ (ділянок надр) корисних копалин від затоплення, обводнення, пожеж та інших факторів, що впливають на якість корисних копалин і промислову цінність родовищ (ділянок надр) або ускладнюють їх розробку, запобігання необґрунтованій та самовільній забудові площ залягання корисних копалин і дотримання встановленого законодавством порядку використання цих площ для інших цілей, запобігання забрудненню надр при підземному зберіганні нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захороненні шкідливих речовин і відходів виробництва, скиданні стічних вод, дотримання інших вимог, передбачених законодавством про охорону навколишнього природного середовища;

93. пакет аукціонної документації - документи, що готуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та містять відомості про родовище (ділянку надр), спеціальний дозвіл на користування надрами у межах якої виставляється на аукціон (назва та координати, місцезнаходження, загальна інформація про геологічну будову, початкова ціна лота). Вартість пакета аукціонної документації становить 3,12 відсотка початкової ціни лота, але не менш як одна мінімальна заробітна плата і не більш як шістнадцять мінімальних заробітних плат на день проведення аукціону;

94. первинна геологічна інформація - відомості та/або дані на матеріальних носіях, отримані під час користування надрами у результаті проведення досліджень геологічних об'єктів в їх природному заляганні, зразках, пробах, а також моніторингу стану, користування та охорони надр, яке може включати в себе керн свердловин, проби нафти, газу, води, зразки кам'яного матеріалу, колекції різного призначення, дублікати проб, журнали польової документації та випробування, записи геофізичних спостережень, геодезичні координати пунктів спостережень, місць відбору проб і свердловин, журнали лабораторних досліджень зразків кам'яного матеріалу, проб ґрунту, природних рідин і газів, протоколи технологічних випробувань мінеральної сировини, інструментальні записи аналітичних і геофізичних досліджень;

95. переможець аукціону - учасник аукціону, що запропонував найвищу цінову пропозицію за результатами його проведення і зробив щонайменше один крок;

96. персонал об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд - це працівники, безпосередньо зайняті розвідкою, видобуванням, транспортуванням і переробкою уранових руд та припиненням діяльності об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд;

97. перспективні ділянки - ділянки корисних копалин, кількісно оцінені за результатами геологічного, геофізичного, геохімічного та іншого вивчення ділянок у межах продуктивних площ з відомими родовищами (ділянками надр) корисних копалин певного геолого-промислового типу;

98. перспективні ресурси корисних копалин - попередньо оцінені ресурси корисних копалин, обсяги яких можливі для видобутку і переробки за сучасного техніко-економічного рівня;

99. підземне сховище нафти, газу, продуктів їх переробки та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин - технологічний комплекс, штучно створений в природній або штучній ємності надр для накопичення, відбирання, зберігання або використання для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, який (або) технологічно поєднаний з іншими спорудами, які служать для періодичного наповнення, зберігання і відбирання або використання для інших цілей корисних копалин, продуктів їх переробки, інших речовин та товарів (продуктів);

100. площа залягання корисних копалин - площа земної поверхні, під якою розташовані поклади корисних копалин

101. прогностичні ресурси корисних копалин - обсяги корисних копалин, що розраховуються на основі загальних геологічних перспектив, і є базою для обґрунтування доцільності інвестування пошукових робіт;

102. пов'язані особи - у цьому Кодексі вживається у значенні, наведеному у Податковому кодексі України;

103. поклад - одиничне природне скупчення корисних копалин в надрах;
104. порожнини надр - підземні утворення у надрах, утворені внаслідок природних процесів або техногенної діяльності (печери, гірничі виробки, тощо);
105. поточна ціна лота - ціна лота, що відображається в інтерактивному режимі реального часу протягом етапу автоматичного покрокового зниження початкової ціни до моменту здійснення ставки учасником або автоматичного здійснення останнього кроку та завершення електронного аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій;
106. прибуткова продукція - частина виробленої продукції, що розподіляється між інвестором і державою та визначається як різниця між виробленою і компенсаційною продукцією;
107. природні порожнини - порожнечі в масиві гірських порід, що утворилися в результаті різних геологічних процесів (печери, карсти);
108. проект дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) (покладів) - проектний технологічний документ, розроблений на основі вихідних геолого-економічних даних, що включає контроль за процесом дослідно-промислової розробки і отримання всіх необхідних даних для підрахунку запасів, виконання детальної геолого-економічної оцінки запасів і затвердження їх в установленому порядку;
109. промислова експлуатація підземного сховища нафти, газу, продуктів їх переробки та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин - це процес використання підземного сховища відповідно до його призначення;
110. пункт виміру - пункт, у якому відповідно до угоди про розподіл продукції здійснюється вимір виробленої продукції та її розподіл на компенсаційну та прибуткову;
111. переробка уранових руд - процес обробки руди з метою виділення корисних компонентів і одержання концентрату;
112. продукція - корисні копалини загальнодержавного та місцевого значення (мінеральна сировина), що видобуваються (переробляється) під час розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин;
113. реєстраційний номер лота - номер лота, який визначається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, вноситься до системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та зазначається в оголошенні про проведення аукціону;
114. рекультивація порушених земель - це комплекс організаційних, технічних і біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель;
115. ресурси корисних копалин - об'єм або кількість корисних копалин, оцінених у надрах, як вірогідні;
116. розвідувальні роботи - геологознімальні, пошукові, геодезичні роботи, роботи з геологічного вивчення нафтогазоносності надр, роботи з дорозвідки та експлуатаційної розвідки родовищ (ділянок надр), у тому числі буріння, облаштування та

експлуатація нафтових і газових свердловин, з нового будівництва, технічного обслуговування, капітального ремонту і реконструкції нафтових і газових свердловин;

117. родовищ (ділянок надр) корисних копалин - комплекс взаємопов'язаних процесів виробництва з вилучення корисних копалин (або корисних компонентів) з надр Землі;

118. родовище (ділянка надр) корисних копалин - це природне накопичення мінеральних речовин у надрах, на поверхні землі, в джерелах вод та газів, на дні водних об'єктів, які за кількістю, якістю та умовами залягання є придатними для промислової розробки та використання;

119. родовище (ділянка надр) - частина надр обмежена у просторі географічними координатами, які формують замкнутий контур та на яку у встановленому цим Кодексом порядку надається спеціальний дозвіл на користування надрами, або яка надана інвестору (інвесторам) у користування на умовах угоди про розподіл продукції;

120. рудник - гірниче підприємство, що видобуває рудні та нерудні корисні копалини підземним способом;

121. рудопрояв - природне скупчення руди невеликих або нез'ясованих розмірів;

122. система електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами - дворівнева автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, яка забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронній формі, що необхідні для проведення аукціонів та складається з бази даних системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та електронних майданчиків, які взаємодіють через інтерфейс програмування додатків, що надається як код з відкритим доступом та визначає функціональність системи. Інформація в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами зазначається державною мовою, крім випадків, коли використання літер та символів державною мовою призводить до викривлення розміщеної інформації (зокрема, під час написання адрес веб-сайтів у Інтернеті, зазначення реєстраційних номерів лотів);

123. система координат - встановлює початкові (вихідні) точки поверхні або лінії відліку потрібних величин - початку відліку координат та одиниці їх обчислення. Стандарт системи координат у цьому Кодексі є WGS - 84. Всі географічні координати надаються відповідно до стандарту WGS - 84;

124. система оповіщення - комплекс організаційно-технічних заходів, апаратури і технічних засобів оповіщення, апаратури, засобів та каналів зв'язку, призначених для своєчасного доведення сигналів та інформації про виникнення надзвичайних ситуацій до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення;

125. спільно залягаючі корисні копалини - корисні копалини, що утворюють в розкривних і вмісних породах самостійні поклади, селективний видобуток і вилучення яких технологічно можливі та економічно доцільні у процесі видобутку основних корисних копалин;

126. спеціальний дозвіл на користування надрами – документ дозвільного характеру єдиної встановленої форми, який надає право суб'єкту господарювання на користування родовищем (ділянкою надр) із визначеними просторовими межами впродовж встановленого терміну дії спеціального дозволу на користування надрами та відповідно до вказаної мети й умов надрокористування;

127. спостерігач аукціону - будь-який користувач Інтернету, який безоплатно спостерігає за проведенням аукціону через систему електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами без можливості подавати свої цінові пропозиції;

128. стратегічні корисні копалини - визначений перелік корисних копалин, що становлять важливе економічне й стратегічне значення для розвитку економіки України у довгостроковому періоді і є частиною національної безпеки України;

129. супутні корисні копалини - корисні копалини, видобуток яких здійснюється разом з основними корисними копалинами, а вилучення і промислове використання технологічно можливі та економічно доцільні у процесі видобутку, переробки основної мінеральної сировини;

130. техногенні порожнини - гірничі виробки, що утворилися під час будівництва підземних споруд, розвідки та розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

131. техногенні родовища (ділянки надр) корисних копалин - місця накопичення відходів видобутку, збагачення та переробки мінеральної сировини, які повністю заповнені, або систематичне накопичення відходів в яких припинено, а також створені внаслідок втрат під час зберігання, транспортування та використання продуктів переробки мінеральної сировини, запаси яких оцінені і мають промислове значення;

132. технологічна схема – проектний документ, що визначає систему розробки родовища (ділянки надр) корисних копалин з використанням методів підвищення повноти вилучення корисних копалин або використання підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин з урахуванням правил охорони надр і навколишнього природного середовища, а також безпечне ведення робіт з надрокористування.

133. точки мінералізації - місця відкладення рудної речовини мінералотворними агентами (рудноносними розчинами, флюїдами, газами, розплавами) з утворенням різних мінералів у вигляді вкрапленості, прожилків та інших виділень у мінералізованих породах;

134. уранові руди - корисні копалини, які видобуваються і переробляються з метою виділення ядерного матеріалу;

135. учасник аукціону - фізична особа - підприємець або юридична особа, (у тому числі іноземна юридична особа), допущені організатором (оператором) до участі в аукціоні;

136. фонтан (нафтовий, газовий) - раптове відкрите фонтанування нафтових і газових свердловин;

137. ціна реалізації лота - фактична сума коштів, за яку продано лот на аукціоні;

138. цінова пропозиція - сума коштів, про сплату якої повідомляється учасником у ході аукціону;

139. шахта - гірниче підприємство з видобування корисних копалин (вугілля, солей тощо) підземним способом.

Стаття 2. Законодавство про надра

Основними актами законодавства, що регулюють, відносини у сфері користування надрами є Конституція України та Кодекс України про надра.

Актами законодавства про надра є також інші закони України та нормативно правові акти, що видаються відповідно до них у сфері користування надрами.

Дія актів законодавства про надра поширюється на всю територію України, включаючи її континентальний шельф і виключну (морську) економічну зону, якщо інше прямо не передбачено законом.

Відносини, що виникають у процесі використання надр, земель, лісів, вод, а також рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря регулюються Конституцією України, Земельним кодексом України, цим Кодексом та нормативно-правовими актами про ліси, води, рослинний і тваринний світ, атмосферне повітря.

Стаття 3. Сфера дії Кодексу про надра

Кодекс України про надра регулює відносини, пов'язані з геологічним вивченням та розробкою родовищ (ділянок надр) корисних копалин, у тому числі відносини, що виникають у процесі укладення, виконання та припинення дії угод про розподіл продукції, визначає основні правові вимоги до таких угод, встановлює основні засади державного регулювання та управління у цій сфері, визначає підстави та порядок набуття права на користування надрами і розпоряджання родовищами (ділянками надр) та видобутими корисними копалинами, регулює загальні засади ведення обліку гірничих об'єктів, родовищ (ділянок надр) та корисних копалин, спрямований на забезпечення відтворення мінерально-сировинної бази, раціональне використання та охорону надр, безпечне ведення гірничих та інших робіт з надрокористування, будівництва та експлуатації гірничих підприємств, гарантування, при користуванні надрами, безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, а також регулює порядок здійснення ліквідації та консервації об'єктів надрокористування, порядок експлуатації об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд, встановлює вимоги до підприємств по видобуванню і переробці уранових руд.

Стаття 4. Право власності Українського народу на надра

Надра в межах території України, її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктом права власності Українського народу.

Від імені Українського народу права власника надр здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, встановлених Конституцією України.

Глава 2 «Державний облік надр та класифікація корисних копалин»

Стаття 5. Державний фонд надр та державний фонд родовищ (ділянок надр) корисних копалин

Державний фонд надр складається з ділянок надр, що розташовані в межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони і використовуються для:

видобування корисних копалин;

будівництва та експлуатації підземних споруд;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, рекреаційне значення;

інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Державний фонд надр включає родовища (ділянки надр), що розташовані в межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони і не використовуються:

геологічно вивчені (розвідані);

геологічно не вивчені (не розвідані).

Державний фонд надр формується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Державний фонд родовищ (ділянок надр) корисних копалин є частиною державного фонду надр.

До Державного фонду родовищ (ділянок надр) корисних копалин належать усі родовища (ділянки надр) корисних копалин, у тому числі техногенні, з запасами, підрахованими і оціненими як промислові, а всі попередньо оцінені запаси родовищ (ділянок надр) корисних копалин становлять резерв цього фонду.

Державний фонд родовищ (ділянок надр) корисних копалин та резерв цього фонду формується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, створює та забезпечує функціонування Інтерактивної карти корисних копалин України – інформаційного ресурсу, розміщеного на офіційному веб-сайт зазначеного органу в мережі Інтернет, що відображає відомості про Державний фонд надр України, у тому числі про Державний фонд родовищ (ділянок надр) корисних копалин на основі Державного кадастру родовищ (ділянок надр) корисних копалин та їх проявів та відомості про межі земельних ділянок з використанням відомостей Державного земельного кадастру.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, забезпечує функціонування Державного реєстру артезіанських свердловин та Державного реєстру нафтових і газових свердловин, Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу відповідно до порядків, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Інтерактивна карта корисних копалин України містить картографічну інформацію (межі земельних ділянок із зазначенням форм власності, географічні координати кутових точок родовища (ділянки надр)) та іншу геологічну інформацію про надра (дані про запаси з державного балансу запасів корисних копалин України, інформацію про роботи і дослідження з геологічного вивчення надр, інформацію про розміщення артезіанських, нафтових та газових свердловин), відомості про об'єкти надрокористування, відомості про виданні спеціальні дозволи на користування надрами та заяви про надання спеціальних дозволів на користування надрами у без аукціонному порядку, відомості про спеціальні дозволи на користування надрами, які запропоновані для продажу шляхом електронних торгів та інформацію про родовища (ділянки надр) щодо яких оголошено конкурс на укладення угоди про розподіл продукції та іншу інформацію відповідно до вимог цього Кодексу.

Технічний адміністратор Інтерактивної карти корисних копалин України, Державного реєстру артезіанських свердловин, Державного реєстру нафтових і газових свердловин та Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу - державне підприємство, визначене центральним органом виконавчої влади, який реалізує

державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та віднесене до сфери його управління, що здійснює заходи із створення, впровадження та супроводження програмного забезпечення Інтерактивної карти корисних копалин України, Державного реєстру артезіанських свердловин, Державного реєстру нафтових і газових свердловин та Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу, відповідає за технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних, які розміщені на цих ресурсах.

Право інтелектуальної власності на програмне забезпечення Інтерактивної карти корисних копалин України належить державі.

Стаття 6. Державний облік родовищ (ділянок надр), запасів і проявів корисних копалин, а також ділянок надр, наданих у користування для цілей, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин

Державний облік родовищ (ділянок надр), запасів і проявів корисних копалин здійснюється у державному кадастрі родовищ (ділянок надр) і проявів корисних копалин та державному балансі запасів корисних копалин.

Державний облік родовищ (ділянок надр), запасів і проявів корисних копалин здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Родовища (ділянки надр), надані для будівництва та експлуатації підземних споруд і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, підлягають державному обліку центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

Стаття 7. Державний кадастр родовищ (ділянок надр) і проявів корисних копалин

Державний кадастр родовищ та проявів корисних копалин - є єдиним систематизованим зведенням інформації, що містить відомості про кожне родовище корисних копалин (ділянку надр).

Запаси і прояви корисних копалин, у тому числі техногенні, підлягають обліку у державному кадастрі родовищ (ділянок надр) і проявів корисних копалин та державному балансі запасів корисних копалин України.

Інформація, що міститься у такому кадастрі та державному балансі розміщується на Інтерактивній карті корисних копалин України.

Державний кадастр родовищ (ділянок надр) та проявів корисних копалин відображається на основі відомостей отриманих з Державного земельного кадастру.

Державний кадастр родовищ (ділянок надр) та проявів корисних копалин містить відомості про кожне родовище (ділянку надр), а саме про:

просторове місцезнаходження родовища (ділянки надр);

кількість і якість корисних копалин (основних та супутніх і таких, що спільно з ними залягають);

корисні компоненти, що містяться у корисних копалинах;

гірничотехнічні, гідрогеологічні, екологічні та інші умови видобування корисних копалин у межах ділянок надр, на яких проведено геологічне вивчення;

результати геологічного вивчення родовища (ділянки надр) у формі звіту та протоколу геолого-економічної оцінки запасів родовищ (ділянок надр) корисних копалин.

Державний кадастр родовищ (ділянок надр) та проявів корисних копалин включає геопросторові дані, метадані та сервіси, оприлюднення, інша діяльність з якими та доступ до яких здійснюються у мережі Інтернет згідно із Законом України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних».

Ведення державного кадастру родовищ (ділянок надр) і проявів корисних копалин здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Техногенні родовища (ділянки надр) та їх облік

До державного кадастру родовищ (ділянок надр) і проявів корисних копалин вноситься інформація про кожне техногенне родовище (ділянку надр).

Державний кадастр родовищ (ділянок надр) та проявів корисних копалин містить відомості про:

просторове місцезнаходження родовища (ділянки надр);

обсяг (площу) родовища (ділянки надр);

кількість і якість корисних копалин;

вміст корисних компонентів і характер їх розподілу (концентрації) у родовищі (ділянці надр);

ступінь вивчення родовища (ділянки надр) і достовірності одержаних даних;

гірничотехнічні, гідрогеологічні, економічні та інші умови розробки родовища (ділянки надр); звіт та протокол щодо геолого-економічної оцінки родовища (ділянки надр);

інші характеристики і параметри родовища (ділянки надр).

Стаття 9. Державний баланс запасів корисних копалин

Обліку у державному балансі підлягають запаси корисних копалин окремо по кожному об'єкту родовищу (ділянці надр) за основними промисловими типами, сортами, марками, технологічними групами корисних копалин відповідно до діючих державних стандартів, а також за способом відпрацювання, з виділенням запасів сировини, придатної для видобутку підземним, відкритим, гідравлічним та іншими способами.

Нові об'єкти (родовища (ділянки надр)) зараховуються до державного балансу запасів корисних копалин на підставі рішень Державної комісії України по запасах корисних копалин.

Державний баланс запасів корисних копалин ведеться центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Взяття запасів корисних копалин на державний баланс і списання з державного балансу проводиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Класифікація корисних копалин

Корисні копалини класифікуються за групами, видами та значенням.

Корисні копалини поділяються на групи:

горючі корисні копалини - на газоподібні, рідкі та тверді;

металовмісні корисні копалини - на руди чорних, кольорових та легувальних металів, рідкісних металів та рідкісноземельні - руди благородних, розсіяних та радіоактивних металів;

неметаловмісні корисні копалини - на гірничохімічні, гірничотехнічні, неметаловмісні корисні копалини для металургії, нерудні корисні копалини для будівництва, каміння коштовне та колекційне;

води підземні - питні, мінеральні, промислові, теплоенергетичні, технічні;

грязі лікувальні (пелоїди) - гряди сапропелеві, сопкові, сульфідні мулові, торфові.

Корисні копалини поділяються на:

за своїм значенням - на корисні копалини загальнодержавного та місцевого значення;

за ступенем вивчення - на розвідані запаси корисних копалин, попередньо розвідані запаси корисних копалин, перспективні та прогнози ресурси корисних копалин.

До корисних копалин загальнодержавного значення відносяться горючі (газоподібні, рідкі, тверді), металічні руди (чорних металів, кольорових металів, благородних металів, рідкіснометалеві та рідкісноземельні, розсіяних металів, радіоактивних металів), неметалічні (сировина вогнетривка, сировина флюсова, сировина формувальна та для грудкування залізорудних концентратів, сировина хімічна, сировина агрохімічна, сировина для мінеральних пігментів, сировина для мінеральних пігментів, сировина абразивна, сировина оптична та п'єзооптична, електро та радіотехнічна сировина, сировина адсорбційна, сировина ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння), сировина виробна, сировина цементна, сировина для пиляних стінових матеріалів, сировина петрургійна та для легких заповнювачів бетону, сировина піщано-гравійна, сировина для будового каменю, сировина цегельно-черепична, сировина для покриття доріг, сировина для приготування бурових розчинів, сировина для виробництва кристалічного кремнію), води (підземні води, поверхневі води), гряди лікувальні, інертні гази), які поділяються на:

горючі газоподібні корисні копалини загальнодержавного значення - газ природний (бутани, етан, пропан), газ, розчинений у нафті, газ (метан) вугільних родовищ (ділянок надр), газ сланцевих товщ, газ центрально-басейнового типу, газ колекторів щільних порід;

горючі рідкі - конденсат, бітум нафтовий, нафта;

горючі тверді - антрацит, буре вугілля, кам'яне вугілля, сланці, торф;

металічні руди чорних металів - залізні, марганцеві, хромові;

металічні руди кольорових металів - алюмінієві, вольфрамові, вісмутів, кобальтові, магнієві, мідні, миш'якові, молібденові, нікелеві, олов'яні, поліметалічні, ртутні, свинцеві, сурмяні, титанові, цинкові;

металічні руди благородних металів - золота, металів платинової групи, срібла;

металічні руди рідкіснометалеві та рідкісноземельні - ванадієві, берилієві, ітієві, металів лантанної групи, літієві, ніобієві, скандієві, стронцеві, танталові, церієві, цирконієві;

металічні руди розсіяних металів - галієві, гафнієві, германієві, індієві, кадмієві, селенові, ренієві, рубідієві, талієві, телурові;

металічні радіоактивних металів - торієві, уранові;

сировина вогнетривка - азбест*, глина*, доломіт*, дуніт, каолін первинний*, силіманіт, каолін вторинний*, кварцит*, кіаніт (дистен), пірофіліт, пісок*, пісковик*, серпантиніт, ставроліт, талькомагнезит, циркон;

сировина флюсова - вапняк*, доломіт*, флюорит*;

сировина формувальна та для грудкування залізорудних концентратів - глина*, глина бентонітова*, пісок*;

сировина хімічна - алуніт, барит, бішофіт, бром, вапняк, давсоніт, йод, крейда*, озокерит*, сіль кам'яна (гаріт), сіль калійна*, сірка, флюорит*;

сировина агрохімічна - апатит, вапняк*, гіпс*, глауконіт*, сапоніт*, сапропель*, сіль калійна*, фосфорити, цеоліти*;

сировина для мінеральних пігментів - вохристі (фарбові) руди чорних та кольорових металів, глауконіт*, глина фарбова;

сировина абразивна - алмаз технічний, гранат, кварц*, корунд, креміль, маршаліт;

сировина оптична та п'єзооптична - ісландський шпат*, кварц*, п'єзокварц, флюорит*;

електро-та радіотехнічна сировина - азбест*, графіт, мусковіт, озокерит*, пірофіліт, тальк, флогопіт, шунгіт;

сировина адсорбційна - бентоніт*, вермикуліт, гідробіотит, діатоміт, опока, палигорськіт, сапоніт*, спонголіт*, трепел*, цеоліти*;

сировина ювелірна (дорогоцінне каміння) - адуляр, аквамарин, аксиніт, алмаз, альмандин, аметист, берил, бурштин, гесоніт, grosular, данбурит, демантоїд, діоптаз, евклаз, жадеїт (імперіал), кварц рожевий, кліногуміт, кордієрит, кришталь гірський, кунцит, лейкосапфір, моріон, опал благородний, піроп, олександрит, раухтопаз, рубін, сапфір, скаполіт, смарагд, спесартин, сподумен, танзаніт, топаз, турмалін, фенакіт, фєроортоклаз, хризоберил, хризоліт, хризопраз, хромдіопсид, циркон*, цитрин, шпінель;

сировина ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння) - агат, амазоніт, арагоніт, бірюза, гематит (крававик), котяче око, лабрадор, нефрит, онікс, опал, родоніт, сапфірин, сердолік, содаліт, соколине око, тектіти, тигрове око, халцедон, яшма;

сировина виробна - алуніт візерунчастий, вапняк мармуризований*, гагат, гіпс візерунчастий, дерево скам'яніле, джеспіліт, егіриніт, епідозит (унакіт), кальцифір*, кварцит кольоровий, креміль візерунчастий, лабрадорит*, маріуполіт, мармур кольоровий, обсидіан, пегматит графічний, пірофіліт (агальматоліт), порфірит, селеніт, туф кольоровий, флюорит кольоровий, хлоропал (унгварит);

сировина для облицювальних матеріалів (декоративне каміння) - андезит*, андезито-базальт, ангідрит, анортозит, базальт*, вапняк*, вапняк мармуризований*, габро, діабаз, діорит, кальцифір*, кварцит*, лабрадорит*, мармур, габронорит, гіпс*, граніт, гранодіорит, гранодіорит, пісковик*, серпентиніт, сієніт, травертин, туф*, чарнокіт;

сировина скляна та фарфоро-фаянсова - каолін вторинний*, каолін лужний, каолін первинний*, ліпарит, нефелін, пегматит (польовий шпат), пісок кварцовий*;

сировина цементна - вапняк*, гіпс*, гіпсоангідрит, глина*, діатоміт, крейда*, мергель*, опока*, спонголіт*, трепел*, туф*, цеоліти*;

сировина для пиляних стінових матеріалів - вапняк*, мергель*, опока*, туф*;

сировина петрургійна та для легких заповнювачів бетону - амфіболіт, андезит*, андезито-базальт, аргіліт, базальт*, вермикуліт*, глина*, перліт, сланець;

сировина для бутового каменю - андезит*, андезито-базальт*, анортозит*, вапняк*, габро*, габро-діабаз, габро-норит*, гнейс, граніт*, граносієніт*, діабаз, діорит*, доломіт*, ліпарит, мігматит, монцоніт, пісковик*, плагіограніт, порфірит*, ріоліт, сієніт*, туф*, чарнокіт*;

сировина піщано-гравійна - галька, гравій, піщано-гальковий матеріал, ракуша;

сировина цегельно-черепична - алевроит, алевроліт, аргіліт, глина легкоплавка, лес, сланець;

сировина для покриття доріг - асфальтити, бітуми;

сировина для приготування бурових розчинів - барит, бішофіт*, глина бентонітова*;

сировина для виробництва кристалічного кремнію - пісковик кварцитовидний;

підземні води - мінеральні (лікувальні, лікувально-столові, природні столові), питні (для централізованого водопостачання, для нецентралізованого водопостачання, промислові, теплоенергетичні, технічні);

поверхневі води - ропа (лікувальна, промислова);

грязі лікувальні - мулові сульфідні, сапропелеві, сопкові, торфові;

інертні гази - гелій.

*Корисна копалина використовується у декількох напрямках. Напрямок використання родовища (ділянки надр) корисної копалини загальнодержавного значення або місцевого значення визначається рішенням Державної комісії по запасах корисних копалин.

До корисних копалин місцевого значення відносяться сировина для хімічних меліорантів ґрунтів, сировина для будівельного вапна та гіпсу, сировина для бутового каменю та щебню, сировина піщано-гравійна, сировина цегельно-черепична, які поділяються на:

сировина для хімічних меліорантів ґрунтів - вапняк*, гаж, гіпс*, крейда*, ракуша*, сапропель;

сировина для будівельного вапна та гіпсу - ангідрид*, вапняк*, гіпс*, крейда*;

сировина для бутового каменю та щебню - андезит*, андезито-базальт*, анортозит*, вапняк*, гнейс, граніт*, гранодіорит*, граносієніт*, дацит, діабаз, діорит*, діорит-портофірит, ендербіт*, ліпарит, мігмарит, монцоніт, пісковик*, плагіограніт, порфірит*, ріоліт, сієніт*;

сировина піщано-гравійна - гравійно-піщана порода, галька, гравій, пісок, піщано-гравійна порода, ракуша;

сировина цегельно-черепична - алевроит*, алевроліт, аргіліт*, глина легкоплавка*, глина мергелиста, лес, сланець*, суглинок*, супісок, наглинок, пісок.

*Корисна копалина використовується у декількох напрямках. Напрямок використання родовища (ділянки надр) корисної копалини загальнодержавного значення або місцевого значення визначається рішенням Державної комісії по запасах корисних копалин.

До критичної мінеральної сировини та стратегічних корисних копалин відносяться:

алмази*, барит, берилій*, бісмут, боксити, борати, ванадій*, вольфрам, галій, гафній, графіт, золото корінних родовищ (ділянок надр)*, золото розсіпних родовищ (ділянок надр)*, індій*, калійні солі*, кобальт*, кам'яне вугілля, вугілля антрацитове*, кристалосировина (п'єзокварц), коксівне вугілля*, літій, магній, марганцеві руди, металевий кремній, метали платинової групи*, мідь, молібден, нафта*, нікель, ніобій*, питні підземні води*, природний газ*, рідкоземельні елементи церієвої групи, рідкоземельні елементи ітрієвої групи*, руди алюмінію, руди заліза*, сировина фосфатна (апатит та фосфорит), свинець, скандій, стибій, тантал у танталових і тантал-ніобієвих рудах, титан*, флюорит, фосфор, цинк, цирконій.

*Корисна копалина належить до переліку стратегічних корисних копалин.

Стаття 11. Списання запасів корисних копалин

Результати списання запасів корисних копалин обліковуються у Державному балансі запасів корисних копалин.

Списанню підлягають запаси корисних копалин:

видобуті і призначені для споживання або переробки;

втрачені у процесі видобування;

залишені в надрах у відбитому чи не відбитому стані;

вилучені з надр і направлені в породні відвали;

втрачені під час транспортування, навантажування, розвантажування;

втрачені в місцях зберігання;

не підтверджені запаси під час подальших геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища (ділянки надр);

які втратили промислове значення:

невідповідні нововстановленим кондиціям або коефіцієнтам вилучення (родовища (ділянки надр) нафтові, газові, нафтогазові, газоконденсатні, нафтогазоконденсатні, бітумні, мінеральних вод та лікувальних грязей);

недоцільні для відпрацювання через гірничотехнічні і гірничо-геологічні умови;

переглядом технології видобування (переробки) мінеральної сировини, зміною вимог державних чи галузевих стандартів і технічних вимог до якості сировини.

Стаття 12. Підстави для списання запасів корисних копалин та порядок їх списання

Списання балансових і позабалансових запасів, які не підтвердилися під час подальшого проведення геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища (ділянки надр), здійснюється за відповідним рішенням Державної комісії України по запасах корисних копалин на підставі:

даних облікової геолого-маркшейдерської документації;

висновків (актів) центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду і відповідного техніко-економічного обґрунтування від надрокористувача;

техніко-економічного обґрунтування надрокористувача;

У разі передачі надрокористувачем запасів корисних копалин, що перебувають на їх обліку, іншому надрокористувачеві.

Порядок списання запасів корисних копалин:

списання балансових запасів корисних копалин, що видобуті і призначені для споживання або переробки чи втрачені у процесі видобування провадиться шляхом повного зняття їх з обліку надрокористувача та Державного балансу корисних копалин, крім тих запасів корисних копалин, що видобуті і розміщені у спеціальних відвалах;

списання балансових запасів корисних копалин, що втратили промислове значення або не підтвердилися під час подальшого проведення геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища (ділянки надр), здійснюється шляхом повного зняття їх з обліку або переведення у позабалансові запаси для забезпечення подальшого використання;

у виняткових випадках, коли це обумовлено переглядом технології видобування (переробки) мінеральної сировини, зміною вимог державних чи галузевих стандартів і технічних вимог до якості сировини, таке списання або переведення балансових запасів у позабалансові допускається за рішенням Державної комісії України по запасах корисних копалин з урахуванням висновків надрокористувача щодо геологічного вивчення родовища (ділянки надр).

Надрокористувач, що провадить діяльність у сфері видобування корисних копалин, проводить списання з обліку балансових і позабалансових запасів:

видобутих з надр, не рідше одного разу на рік;

втрачених у процесі видобування, не рідше одного разу на рік окремо для кожної виїмкової одиниці (блока, лави, уступу тощо) на підставі даних облікової геолого-маркшейдерської документації;

які не відповідають ново встановленим кондиціям або коефіцієнтам вилучення;

недоцільних для відпрацювання через гірничотехнічні чи гірничо-геологічні умови (підвищене газовиділення, викидо-небезпечність, нестійкість бокових порід, обводнення тощо);

що не підтвердились під час подальшого проведення геологорозвідувальних робіт чи розробки родовища (ділянки надр) у межах спеціального дозволу на користування надрами, на підставі рішення Державної комісії України по запасах корисних копалин, або за дорученням відповідних центральних органів виконавчої влади;

на підставі державної експертизи геологічних матеріалів з вивчення і використання надр та оцінки запасів корисних копалин;

у разі передачі надрокористувачем запасів корисних копалин іншому надрокористувачу. Про передачу запасів корисних копалин надрокористувач зобов'язаний повідомити Державну комісію України по запасах корисних копалин протягом 15 робочих днів від дня передачі.

Запаси корисних копалин, залишені у ціликах загально-шахтного призначення для запобігання обрушенню земної поверхні і для збереження наземних об'єктів, можуть бути

віднесені до втрачених запасів тільки відповідно до висновків (актів) центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду і відповідного техніко-економічного обґрунтування від надрокористувача.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду надає висновок (акт) протягом 30 робочих днів або відмовляє у наданні висновку (акту) з наступних підстав:

відсутність підстав для віднесення запасів корисних копалин до втрачених;

надрокористувачем не подано техніко-економічне обґрунтування.

Списання запасів корисних копалин провадиться за звітною формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Документи на списання запасів корисних копалин розглядаються Державною комісією України по запасах корисних копалин у строк не більше 30 робочих днів з дня одержання заяви.

У разі якщо протягом 30 робочих днів від дня подачі документів до Державної комісії України по запасах корисних копалин, Державна комісія України по запасах корисних копалин не прийняла рішення щодо списання запасів корисних копалин або відмову у списанні запасів корисних копалин, то списання запасів корисних копалин вважається нею погодженим.

Списання запасів корисних копалин проводиться на підставі акту.

Результати списання запасів корисних копалин з обліку надрокористувача, повідомляються надрокористувачем до підприємства “ДНВП “Геоінформ України” у строк, що не перевищує 30 робочих днів від дня списання.

Зняття запасів корисних копалин з державного балансу здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом 30 робочих днів з дня прийняття рішення Державною комісією України по запасах корисних копалин, про зняття запасів корисних копалин.

У разі коли загальна кількість балансових запасів корисних копалин, списаних або намічених до списання, внаслідок втрати промислового значення, перевищує 20 відсотків запасів, раніше оцінених Державною комісією України по запасах корисних копалин, запаси родовища (ділянки надр) підлягають перерахунку, експертизі та переоцінці Державною комісією України по запасах корисних копалин.

Зміни запасів корисних копалин, в тому числі списання у зв'язку з переоцінкою їх в Державній комісії України по запасах корисних копалин, з причин, передбачених Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, проводяться на підставі відповідного рішення Державної комісії України по запасах корисних копалин.

Строк для прийняття рішення про списання запасів корисних копалин Державною комісією України по запасах корисних копалин, не повинен перевищувати 15 робочих днів від дня надходження повідомлення про передачу надрокористувачем запасів корисних копалин, що перебувають на їх обліку іншому надрокористувачеві.

Строк зняття запасів центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, з державного обліку не повинен перевищувати 30 робочих днів від дня прийняття рішення Державною комісією України по запасах корисних копалин.

Строк зняття запасів надрокористувачем з власного обліку не повинен перевищувати 30 робочих днів від дня прийняття рішення Державною комісією України по запасах корисних копалин, про списання запасів корисних копалин.

Для проведення списання запасів корисних копалин надрокористувач подає до Державної комісії України по запасах корисних копалин:

заяву в довільній формі;

звітну форму, затверджену центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, відповідно до групи корисних копалин;

копії висновків (актів) центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду і відповідного техніко-економічного обґрунтування від надрокористувача, якщо це обумовлено переглядом технології видобування (переробки) мінеральної сировини, зміною вимог державних чи галузевих стандартів і технічних вимог до якості сировини та залишення запасів корисних копалин у ціликах загально-шахтного призначення;

копії геолого-маркшейдерської документації;

копію акту прийому-передачі, у разі передачі надрокористувачем запасів корисних копалин, що перебувають у нього обліку, іншому надрокористувачеві;

Підставами для відмови у списанні балансових і позабалансових запасів є:

не надання документів, що передбачені частиною 23 цієї статті та підтверджують наявність підстав для списання запасів корисних копалин;

невідповідність документів, поданих для списання запасів корисних копалин, вимогам цієї статті.

Глава 3 «Державна експертиза та оцінка запасів корисних копалин»

Стаття 13. Мета державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин

Державна експертиза - це діяльність, яка проводиться з метою визначення промислової цінності родовища (ділянки надр) та встановлення кондиції на мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості і кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища (ділянки надр).

Оцінка запасів і ресурсів корисних копалин проводиться з метою:

об'єктивної оцінки мінерально-сировинної бази країни на основі єдиних науково-методичних критеріїв відповідно до класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр;

забезпечення достовірності оцінених запасів корисних копалин і відповідності їх якісних показників запланованим напрямкам використання;

створення умов для найповнішого, економічно раціонального й комплексного використання запасів родовищ (ділянок надр) корисних копалин з дотриманням вимог щодо охорони надр та навколишнього природного середовища;

проведення порівняльної оцінки кількісних та якісних показників запасів корисних копалин, їх географо-економічних, гірничо-геологічних, гідрогеологічних та інших умов залягання для визначення реальної промислової цінності відповідно до класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр;

забезпечення дотримання єдиного підходу до визначення техніко-економічних та фінансових показників господарської діяльності, пов'язаної з видобуванням корисних копалин у межах конкретного родовища (ділянки надр) відповідно до класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр;

використання оцінок техніко-економічних та фінансових показників господарської діяльності для цілей інвестиційного планування та оподаткування.

Стаття 14. Об'єкти державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин

Об'єктами державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин є матеріали з геологічного вивчення і використання надр, у тому числі:

матеріали детальної, попередньої або початкової оцінки запасів і ресурсів корисних копалин;

техніко-економічне обґрунтування кондицій на мінеральну сировину;

геолого-економічне обґрунтування доцільності промислової розробки родовища (ділянки надр) корисних копалин;

обґрунтування доцільності розподілу раніше затверджених (апробованих) запасів і ресурсів корисних копалин родовища (ділянки надр) на окремі об'єкти користування надрами або об'єднання декількох родовищ (ділянок надр) в єдиний об'єкт надрокористування;

проекти промислового освоєння родовищ (ділянок надр), реконструкції або ліквідації діючих гірничодобувних і збагачувальних підприємств;

звіти щодо результатів геологічного вивчення надр, а також інших геологічних матеріалів;

матеріали техніко-економічного обґрунтування доцільності подальшої розвідки, розробки або списання з державного обліку запасів корисних копалин.

Стаття 15. Суб'єкти проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин

Замовниками державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин є суб'єкти користування надрами та центральні органи виконавчої влади.

Виконавцями державної експертизи є експерти, які працюють у Державній комісії України по запасах корисних копалин.

Стаття 16. Підстави для проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин та вимоги щодо змісту і порядку надання матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин

Підставами для проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин є:

встановлення кондицій на мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості і кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища (ділянки надр);

перевищення строку підрахунку запасів;

визначення достовірності оцінених запасів і ресурсів корисних копалин та відповідності їх якісних показників запланованим напрямом використання та рівня підготовленості до видобування корисних копалин в межах родовища (ділянки надр) (промислового освоєння) на підставі єдиних науково-методичних критеріїв, затверджених центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

визначення економічної ефективності виробничої діяльності об'єктів надрокористування, що утворюється або реконструюється, і економічної доцільності проведення робіт з інвестування, проектування та будівництва;

державна експертиза та оцінка запасів корисних копалин, які розробляються, проводиться в разі перегляду вимог стандартів і технічних умов щодо кількості або якості корисних копалин, технології їх переробки, що призводить до зменшення сумарних розвіданих запасів або до зростання їх обсягу більш як на 20 відсотків;

державній експертизі та оцінці запасів і ресурсів корисних копалин підлягають корисні копалини обсяги яких сумарно зростають на 50 відсотків і більше, від раніше оцінених запасів корисних копалин;

державній експертизі та оцінці запасів і ресурсів корисних копалин підлягають корисні копалини списані та передбачені для списання, що не підтвердилися під час надрокористування або їх не доцільно видобувати відповідно до техніко-економічних умов і їх сумарна кількість зменшується на 20 відсотків від раніше встановлених державною експертизою показників;

ліквідація об'єктів надрокористування;

знаходження нових корисних копалин, що не передбачені спеціальним дозволом на користування надрами, які додатково розвідані в процесі розроблення родовищ (ділянок надр);

Державна експертиза та оцінка запасів і ресурсів корисних копалин проводиться на підставі матеріалів з геолого-економічної оцінки.

Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин подаються до виконавця замовником або уповноваженою ним особою.

Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин повинні містити:

характеристику геологічної будови покладів корисних копалин, їх технологічних властивостей, гірничо-геологічних, гідрогеологічних та інших умов залягання в обсязі, достатньому для прийняття обґрунтованих проектних рішень щодо способу й системи видобутку та схеми комплексної переробки корисних копалин і визначення граничних показників (параметрів) кондицій;

техніко-економічне обґрунтування кондицій для підрахунку запасів корисних копалин, що забезпечують найповніше, економічно раціональне й комплексне вилучення з надр запасів основних та тих, що спільно залягають, корисних копалин, а також корисних компонентів шляхом використання сучасних промислових технологій

видобутку й переробки мінеральної сировини з дотриманням вимог щодо охорони надр та навколишнього природного середовища;

характеристику методики й результатів випробування і підрахунку запасів і ресурсів корисних копалин;

прогнозу економічну оцінку сумарного ефекту від експлуатації родовища (ділянки надр) за одним або кількома варіантами показників (параметрів) кондицій з визначенням прогнозних результатів підприємницької діяльності гірничо переробного комплексу в обсязі, достатньому для прийняття рішення про інвестування подальших робіт;

У випадку якщо замовником є надрокористувач або уповноважена ним особа матеріали геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин повинні містити документи, що засвідчують право на користування надрами.

Матеріали, що містять геолого-економічну оцінку запасів корисних копалин, можуть подаватися до виконавця відповідно на первинну, повторну та додаткову експертизу.

Первинна експертиза проводиться на родовищах (ділянках надр), підрахунок запасів корисних копалин яких вперше подано на затвердження Державній комісії України по запасах корисних копалин.

Додаткова експертиза проводиться у разі, коли визначаються додаткові напрями використання раніше затверджених Державною комісією України по запасах корисних копалин запасів, встановлено додаткові запаси корисних копалин і компонентів, виявлено інші корисні копалини, що не зазначені у спеціальному дозволі на користування надрами.

Стаття 17. Порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин та кошти, за які проводиться державна експертиза та оцінка запасів і ресурсів корисних копалин

Проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Виконавець після отримання матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ (ділянок надр) корисних копалин укладає договір з замовником або з уповноваженою ним особою на проведення робіт з експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин.

Виконавець проводить державну експертизу та оцінку запасів і ресурсів корисних копалин у строки, що визначені у договорі на проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин.

Державна експертиза та оцінка запасів і ресурсів корисних копалин проводиться протягом 90 календарних днів.

Державна експертиза та оцінка запасів і ресурсів корисних копалин проводиться за рахунок замовників, які визначені у статті 15 цього Кодексу.

Визначення вартості робіт з проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин проводиться за Методикою визначення вартості державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Вимоги до змісту, оформлення і порядку подання для державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів конкретних видів корисних копалин розробляються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та затверджується центральним органом

виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Надрокористувач, який в процесі діяльності, пов'язаної із геологічним вивченням, дослідно-промисловою розробкою або видобуванням корисних копалин, виявив іншу корисну копалину, не зазначену у спеціальному дозволі на користування надрами, зобов'язаний протягом 30 календарних днів повідомити про це центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та відповідно до частини 1 цієї статті провести державну експертизу та оцінку запасів корисних копалин.

Стаття 18. Національні стандарти проведення оцінки запасів корисних копалин

Національний стандарт проведення оцінки запасів і ресурсів корисних копалин та випадки його застосування визначається відповідно до класифікації, що визначена цим Кодексом.

Національний стандарт проведення оцінки запасів (ресурсів) корисних копалин розробляється в порядку, визначеному законом.

Класифікація запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр встановлює єдині для державного фонду надр України принципи підрахунку, геолого-економічної оцінки і державного обліку запасів корисних копалин згідно з рівнем їх промислового значення та ступенем геологічного і техніко-економічного вивчення, умови, що визначають підготовленість розвіданих родовищ (ділянок надр) корисних копалин до промислового освоєння, а також основні принципи кількісної оцінки ресурсів корисних копалин.

Національні стандарти проведення оцінки запасів (ресурсів) корисних копалин застосовуються з підстав, передбачених статтею 16 цього Кодексу.

Стаття 19. Міжнародні стандарти проведення оцінки запасів корисних копалин та випадки їх застосування

На всій території України, її континентальному шельфі та виключній (морській) економічній зоні за запитом надрокористувачів може бути проведена оцінка запасів корисних копалин за міжнародними стандартами.

Вибір міжнародного стандарту оцінки запасів корисних копалин, за яким буде проводитись оцінка, залежить від замовника.

Суб'єктами проведення міжнародної оцінки запасів корисних копалин є виконавці, які мають відповідні знання та досвід, що відповідає вимогам Комітету з міжнародних стандартів звітності по запасах твердих корисних копалин (CRIRSCO), Системі управління вуглеводними ресурсами (PRMS) та іншим міжнародним стандартам.

У випадку застосування оцінки запасів корисних копалин за міжнародними стандартами суб'єкт користування надрами не звільняється від проведення оцінки корисних копалин за національними стандартами.

Стаття 20. Оформлення результатів державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин і рішення, які приймаються за її результатами

Результатом державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин є рішення колегії Державної комісії України по запасах корисних копалин, що оформлюється протоколом.

Протокол Державної комісії України по запасах корисних копалин направляється замовнику протягом 3 робочих днів від дня оформлення протоколу, рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікації.

Глава 4 «Державне регулювання у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр»

Стаття 21. Завдання та цілі державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Основними завданнями та цілями державного регулювання та управління у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр є:

визначення основних напрямів державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

створення умов для нарощування видобутку критичної мінеральної сировини та стратегічно важливих корисних копалин;

забезпечення збереження існуючої та створення нової геологічної інформації щодо родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

спрощення доступу до геологічної інформації;

забезпечення безпеки ведення робіт з надрокористування для життя і здоров'я людей, навколишнього природного середовища;

створення прозорих та конкурентних умов для отримання надр в користування;

створення сприятливих умов для залучення інвестицій у сферу користування надрами;

організація та координація робіт з відтворення мінерально-сировинної бази та реабілітації гірничодобувних регіонів;

створення умов для раціонального вилучення корисних копалин з надр;

встановлення порядку і правил видобування корисних копалин;

здійснення державного нагляду (контролю) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням.

Стаття 22. Повноваження Верховної Ради України у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Верховна Рада України у сфері використання та охорони надр:

визначає основні засади державної політики;

здійснює законодавче регулювання відносин у цій сфері;

затверджує загальнодержавні програми;

вирішує інші питання у сфері використання та охорони надр відповідно до Конституції України.

Стаття 23. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Кабінет Міністрів України у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

розробляє загальнодержавні програми з урахуванням загальнодержавних пріоритетів та забезпечує їх виконання;

затверджує методику визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами;

затверджує методику визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища (ділянки надр), що надаються у користування;

здійснює в межах своїх повноважень державне управління у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

затверджує порядок створення та функціонування Державного реєстру артезіанських свердловин та Державного реєстру нафтових і газових свердловин;

затверджує порядок створення, функціонування Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу та порядок передачі до нього первинної геологічної інформації;

затверджує порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин;

укладає угоди про розподіл продукції, у тому числі укладає угоди про розподіл продукції щодо використання ділянок надр у виключній (морській) економічній зоні, на континентальному шельфі України;

затверджує перелік ділянок надр, що становлять особливу наукову, культурну або природно-заповідну цінність і не можуть надаватися у користування на умовах угод про розподіл продукції;

затверджує порядок надання, відмови у наданні, внесення змін, переоформлення зупинення і поновлення дії, анулювання та продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами;

затверджує порядок особливого режиму ведення робіт з користування надрами та розміщення об'єктів надрокористування на родовищах (ділянках надр), що знаходяться в межах територіальних вод та виключної (морської) економічної зони України;

здійснює також інші повноваження, визначені Конституцією України, цим Кодексом, іншими актами законодавства.

Стаття 24. Повноваження Верховної Ради Автономної республіки Крим у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами, належить:

розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

оголошення геологічних територій і об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення;

вирішення інших питань у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, визначених законом.

Стаття 25. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, належить:

формування державної політики у сфері надрокористування;

затвердження порядку обліку робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр;

затвердження порядку створення, функціонування та ведення Інтерактивної карти корисних копалин України;

затвердження порядку обліку обсягу погашених, видобутих корисних копалин і їх втрат, форм звітності щодо запасів корисних копалин для ведення державного обліку родовищ (ділянок надр), запасів і проявів корисних копалин;

здійснення контролю за забезпеченням державою виконання умов угоди про розподіл продукції;

затвердження порядку обліку, зберігання та користування матеріалами Державного інформаційного геологічного фонду України.

Стаття 26. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

забезпечує в межах своїх повноважень раціональне використання надр;

бере участь у підготовці проектів нормативно-правових актів у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

проводить моніторинг мінерально-сировинної бази та геологічного середовища та підземних вод;

розробляє прогноз розвитку галузі, а також програми у сфері геологічного вивчення надр, забезпечує їх виконання у межах своєї компетенції, здійснює прогнозування змін геологічного середовища;

забезпечує нарощування мінерально-сировинної бази як основи розвитку видобувних та переробних галузей економіки;

здійснює функції замовника державного контракту з приросту запасів корисних копалин та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня, спрямованих на геологічне вивчення надр;

затверджує перелік перспективних родовищ (ділянок надр) та ділянок надр за всіма видами корисних копалин;

формує та затверджує остаточний перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин;

затверджує графік проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур;

розміщує на власному веб сайті остаточний перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та графік проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур;

здійснює державну реєстрацію робіт з геологічного вивчення надр, затверджує перелік перспективних родовищ (ділянок надр) та ділянок надр за всіма видами корисних копалин;

організовує і координує роботу з:

ведення єдиної інформаційної системи користування надрами;

ведення каталогу відомостей про геологічну інформацію;

забезпечує функціонування Державного реєстру артезіанських свердловин та Державного реєстру нафтових і газових свердловин, Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу;

реєструє цивільно-правові угоди про узгодження господарської діяльності під час надрокористування;

веде:

облік даних спеціальних дозволів на користування надрами;

інтерактивну карту ділянок надр, на які надано спеціальні дозволи на користування надрами;

створює та забезпечує функціонування Інтерактивної карти корисних копалин України;

Державний кадастр родовищ (ділянок надр) та проявів корисних копалин;

Державний кадастр родовищ (ділянок надр) підземних вод;

Реєстр нафтових і газових свердловин;

Реєстр артезіанських свердловин;

Державний баланс запасів корисних копалин;

облік даних щодо інформації про стан мінерально-сировинної бази України;

Державний водний кадастр за розділом «Підземні води»;

облік даних про надходження заяв про надання, продовження строку дії, переоформлення, зупинення дії, поновлення дії та анулювання спеціальних дозволів на користування надрами, внесення змін до них;

облік даних про родовища (ділянки надр), щодо яких відбувається вирішення питання про організацію укладення угоди про розподіл продукції;

облік даних про родовища (ділянки надр), щодо яких відбувається вирішення питання про надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону;

облік даних про родовища (ділянки надр), щодо яких відбувається вирішення питання про продаж спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні;

каталог відомостей про геологічну інформацію з даними про її вартість;

видає спеціальні дозволи на користування надрами та продовжує строк їх дії;

зупиняє та анулює в установленому порядку дію спеціальних дозволів на користування надрами, поновлює їх дію у разі зупинення;

здійснює переоформлення спеціальних дозволів на користування надрами та внесення до них змін;

здійснює державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням;

здійснює контроль за виконанням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції;

розпоряджається геологічною інформацією у порядку, встановленому цим Кодексом;

визначає початкову ціну продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами, затвердженої Кабінетом Міністрів України;

визначає вартість запасів і ресурсів корисних копалин родовища (ділянки надр), яка обчислюється на строк дії спеціального дозволу на користування надрами відповідно до Методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища (ділянки надр), що надаються у користування, затвердженої Кабінетом Міністрів України;

організовує проведення державної експертизи програм, планів та проектів геологічного вивчення надр;

організовує проведення державної експертизи звітів з геологічного вивчення надр;

організовує проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин, а також інших геологічних матеріалів;

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для виконання покладених на завдань має право залучати в установленому порядку до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, працівників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками).

Стаття 27. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснює державний гірничий нагляд з питань:

правильності розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин у частині їх безпечної експлуатації;

додержання правил проведення геологічних і маркшейдерських робіт під час дослідно-промислової розробки та експлуатації родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

додержання правил та технологій переробки мінеральної сировини;

правильності та своєчасності проведення заходів, що гарантують безпеку людей, гірничих виробок і свердловин від шкідливого впливу робіт, пов'язаних із користуванням надрами;

правильності та безпечності для людей ведення на підприємствах вугільної, гірничорудної та нерудної промисловості гірничих робіт, будівництва та експлуатації, ліквідації або консервації гірничих підприємств;

дотримання спеціальних дозволів на користування надрами в частині державного гірничого нагляду.

Стаття 28. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів:

здійснює у межах повноважень, передбачених законом, державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства про охорону земель, надр, зокрема, щодо додержання екологічних нормативів з питань використання та охорони земель, використання та охорони надр;

звертається з поданням про зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами у разі порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища під час користування надрами в установленому порядку;

вживає відповідно до закону заходів щодо припинення самовільного користування надрами та забудови площ залягань корисних копалин з порушенням установленого порядку.

Стаття 29. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну промислову політику

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну промислову політику, належить:

ведення Державного реєстру інтегрованих об'єктів надрокористування.

Стаття 30. Повноваження обласних, Київської та Севастопольської міських рад у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень обласних, Київської та Севастопольської міських рад у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами належить:

розроблення, затвердження та виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр;

оголошення геологічних об'єктів, що становлять наукову або культурну цінність, об'єктами природно-заповідного фонду місцевого значення;

здійснення резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, в межах яких розміщуються такі родовища (ділянки надр);

затвердження та надсилання переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

здійснення відчуження (викупу) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, які перебувають у приватній власності і були зарезервовані у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності;

вирішення інших питань у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, визначених законом.

Стаття 31. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До компетенції Ради міністрів Автономної Республіки Крим на території Автономної Республіки Крим у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами, належить:

надання надр у користування для розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим;

розроблення та забезпечення виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр;

анулювання спеціальних дозволів на користування надрами, що надаються на розробку родовищ (ділянок надр) корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим, зупинення дії та поновлення дії таких спеціальних дозволів на користування надрами відповідно до підстав та у порядку, визначеному статтями 126, 127, 129, 131 – 132, цього Кодексу;

вирішення інших питань у сфері регулювання гірничих відносин, визначених законом.

Стаття 32. Повноваження сільських, селищних, міських і районних рад, територіальних громад та військово-цивільних адміністрацій у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Сільські, селищні, міські, районні ради, територіальні громади та військово-цивільні адміністрації у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр на їх території у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами:

здійснюють резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин;

затверджують та надсилають перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

надають у користування, у тому числі на умовах оренди, земельні ділянки, що внесені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, з урахуванням строків проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур, передбачених графіком а також складеним надрокористувачем графіком користування частинами зарезервованої земельної ділянки;

повідомляють про внесення змін до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

здійснюють відчуження (викуп) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, які перебувають у приватній власності і були зарезервовані у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності;

вирішують інші питання у сфері використання та охорони надр відповідно до закону.

Стаття 33. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

До повноважень місцевих державних адміністрацій у сфері геологічного та раціонального використання надр належить:

здійснення резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, в межах яких розміщуються такі родовища (ділянки надр);

затвердження та надсилання переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

надання у користування, у тому числі на умовах оренди, земельні ділянки, що внесені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, з урахуванням строків проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур, передбачених графіком а також складеним надрокористувачем графіком користування частинами зарезервованої земельної ділянки;

повідомлення про внесення змін до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

здійснення відчуження (викупу) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, які перебувають у приватній власності, і були зарезервовані у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності;

розроблення та забезпечення виконання місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази і раціонального використання надр.

Глава 5 «Користування надрами та право власності на видобуті корисні копалини»

Стаття 34. Надра, як об'єкт права користування

Об'єктом права користування надрами є ділянка надр, яке надається надрокористувачу для провадження певного виду господарської діяльності у сфері користування надрами на строк, встановлений цим Кодексом.

Просторові межі родовища (ділянки надр), наданої для видобування корисних копалин, визначаються контуром покладів корисних копалин родовища (ділянки надр), а для геологічного вивчення ділянок надр - контуром обґрунтованої пошукової площі, але не більше:

100 кв. кілометрів - у разі пошуків родовищ (ділянок надр) твердих корисних копалин та підземних вод;

500 кв. кілометрів - у разі пошуків родовищ (ділянок надр) вуглеводнів на суші;

1000 кв. кілометрів - у разі пошуків родовищ (ділянок надр) вуглеводнів на континентальному шельфі та у межах виключної (морської) економічної зони України.

Розміри просторових меж, зазначені у цій статті, поширюються на випадки геологічного вивчення або видобування нетрадиційних вуглеводнів.

Стаття 35. Надрокористувачі

Користувачами надр можуть бути підприємства, установи, організації, громадяни України, фізичні особи - підприємці, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи, об'єднання юридичних осіб, створені в Україні чи за межами України, що відповідають вимогам законодавства України.

Користувачами надр на умовах угод про розподіл продукції можуть бути громадяни України, фізичні особи - підприємці, іноземці, особи без громадянства, юридичні особи України або інших держав, об'єднання юридичних осіб, створені в Україні чи за межами України (інвестори), що відповідають вимогам законодавства України, крім фізичних та/або юридичних осіб, кінцевих бенефіціарів таких осіб, до яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції». Об'єднання юридичних осіб, що не є юридичною особою, може бути надрокористувачем відповідно до угоди про розподіл продукції за умови, що учасники такого об'єднання несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями, передбаченими угодою про розподіл продукції.

Користувачами надр не можуть бути:

юридичні особи, фізичні особи, фізичні особи - підприємці, до яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції», а також пов'язані з ними особи;

юридичні особи, у разі якщо до їх посадових осіб (керівника, його заступників та осіб, що їх замінюють) чи засновників (юридичних та фізичних осіб) застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції»;

фізичні особи - громадяни та/або резиденти держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором;

юридичні особи, які є резидентами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором;

юридичні особи, кінцеві бенефіціарні власники (контролери) яких є резидентами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором;

іноземні юридичні особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність.

Стаття 36. Види користування надрами

Надра надаються у користування з метою:

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ (ділянок надр));

видобування корисних копалин;

будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, заклади охорони здоров'я тощо);

виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції.

Стаття 37. Строки користування надрами та плата за користування надрами

Надра надаються у постійне або тимчасове користування.

Постійним визнається користування надрами без заздалегідь установленого строку. Постійне надрокористування може бути надане тільки на створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, заклади охорони здоров'я тощо), в частині їх геологічного вивчення і збереження.

Тимчасове користування надрами може бути короткостроковим (до 5 років) і довгостроковим (до 50 років). У разі необхідності строки тимчасового користування надрами може бути продовжено.

Строк користування надрами відповідно до виду користування надрами:

п'ять років - на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

двадцять років - на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ (ділянок надр));

двадцять років - на видобування корисних копалин;

тридцять років - на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ (ділянок надр)) на континентальному шельфі та виключній (морській) економічній зоні України;

п'ятдесят років - на будівництво та експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин у тому числі, з будівництвом та експлуатацією підземних сховищ нафти чи газу;

строк користування надрами за угодою про розподіл продукції встановлюється сторонами в угоді про розподіл продукції, однак не може перевищувати п'ятдесят років.

Спеціальний дозвіл на користування надрами з метою створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, заклади охорони здоров'я тощо), в частині їх геологічного вивчення і збереження, надається без обмеження строку його дії.

Користування надрами є платним. Плата справляється за користування надрами в межах території України, її континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони.

Плата за користування надрами справляється у вигляді:

- 1) рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;
- 2) рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

- 3) плати за користування родовищами (ділянками надр).

За видачу спеціальних дозволів на користування надрами справляється відповідний збір.

Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин, рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин та плата за користування родовищами (ділянками надр), встановлюються Податковим кодексом України.

Стаття 38. Права та обов'язки надрокористувачів

Надрокористувачі мають право:

здійснювати надрокористування на наданому йому родовищі (ділянці надр) та інші роботи згідно з умовами спеціального дозволу на користування надрами або угоди про розподіл продукції;

розпоряджатися видобутими корисними копалинами в порядку визначеному цим Кодексом та законодавством України;

на продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами до повного вичерпання корисних копалин з такого родовища (ділянки надр);

залучати для виконання окремих видів робіт з користування надрами третіх осіб, які мають технічні можливості, що відповідають вимогам чинного законодавства, за умови дотримання ними вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища та екологічних умов, визначених висновком з оцінки впливу на довкілля;

вести, припиняти свою діяльність на родовищі (ділянці надр) на умовах, визначених цим Кодексом.

здійснити ліквідацію і консервацію об'єктів надрокористування в порядку визначеному цим Кодексом;

проводити дорозвідку родовища (ділянки надр) під час здійснення видобування;

продавати та надавати в користування геологічну інформацію яка знаходиться у його власності;

відчужувати право на користування надрами на користь третіх осіб;

проводити в межах наданої їм родовища (ділянки надр) пошук і розвідку нових покладів корисних копалин;

на відшкодування збитків, що заподіяні користувачам надр внаслідок порушення законодавства про надра іншими юридичними або фізичними особами;

укладати угоди про добровільне страхування.

Надрокористувачі зобов'язані:

використовувати надра відповідно до цілей, для яких їх було надано;

забезпечувати повноту геологічного вивчення, раціональне, комплексне використання та охорону надр;

забезпечувати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей;

забезпечувати безпеку людей, державного майна та навколишнього природного середовища під час користування надрами;

забезпечувати безпеку людей, державного майна та навколишнього природного середовища після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами або його анулювання;

законсервувати родовище (ділянку надр) у випадку анулювання спеціального дозволу на користування надрами, якщо є рішення суду, що набрало законної сили, а у випадку оскарження рішення, підтримувати безпеку на родовищі (ділянці надр);

забезпечити складування, збереження та облік корисних копалин, а також відходів виробництва, що містять корисні компоненти і тимчасово не використовуються;

забезпечити недопущення псування розроблюваних і сусідніх з ними родовищ (ділянок надр) корисних копалин в результаті надрокористування;

створити безпечні для працівників і населення умови проведення робіт, пов'язаних з надрокористуванням на родовищі (ділянці надр);

приводити земельні ділянки, порушені при користуванні надрами, в стан, придатний для подальшого їх використання у суспільному виробництві;

відшкодовувати збитки, заподіяні ними підприємствам, установам, організаціям, громадянам та довкіллю;

дотримуватися вимог законодавства України, чинних стандартів, правил, норм виконання робіт, пов'язаних з надрокористуванням;

виконувати роботи відповідно до інвестиційного проекту;

ліквідувати або законсервувати об'єкти надрокористування у випадку припинення діяльності (анулювання спеціального дозволу на користування надрами);

законсервувати об'єкти надрокористування у випадку зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами;

отримати висновок з оцінки впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

виконувати висновок з оцінки впливу на довкілля та екологічні умови провадження планової діяльності, визначених згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»;

розташування виробничих підрозділів об'єктів надрокористування, складів корисних копалин і відвалів порід з урахуванням можливості проведення профілактичних заходів щодо запобігання їх самозайманню;

дотримуватись санітарно-захисної зони між об'єктами надрокористування і жилими будівлями відповідно до законодавства;

запобігання осіданню, підтопленню, заболочуванню, засоленню, висушенню та забрудненню відходами виробництва поверхні землі;

запобігання несприятливому впливу водовідведення з гірничих виробок на рівень ґрунтових вод і поверхневі водні об'єкти;

забезпечувати зниження рівня викидів, скидів речовин, що забруднюють довкілля у процесі гірничого виробництва, та вжиття заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаних із залповими та раптовими викидами і скидами;

під час користування надрами застосовувати сучасні та новітні технології та техніку, що забезпечують повне, комплексне і раціональне використання надр, та мінімізують негативний вплив на довкілля;

повідомляти центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про відчуження права на користування надрами та геологічної інформації;

зберігати розвідувальні гірничі виробки і свердловини, які можуть бути використані при розробці родовищ (ділянок надр) та в інших цілях, ліквідувати у встановленому порядку виробки і свердловини, які не підлягають подальшому використанню;

зберігати геологічну і виконавчо-технічну документацію, зразки гірських порід і руд, дублікатів проб корисних копалин, які можуть бути використані при подальшому вивченні надр;

здійснювати обов'язкове страхування відповідно до закону;

використовувати надра відповідно до цілей, для яких їх було надано;

надавати у процесі надрокористування перевагу товарам, роботам та послугам українського походження, а також приймати (наймати) на роботу працівників переважно з числа громадян України;

повідомляти центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про створення, придбання геологічної інформації, передачу ним права власності на геологічну інформацію чи права користування нею;

зберігати геологічну інформацію яка надана на праві користування;

передати геологічну інформацію, яка належить йому до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу (після його створення);

усувати порушення вимог законодавства, викладені в приписі, та повідомляти центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про таке усунення з наданням копій документів, що підтверджують усунення порушень;

надавати та оприлюднювати інформацію про загальнодержавні та місцеві податки і збори, інші платежі, а також про виробничу (господарську) діяльність, необхідну для забезпечення прозорості у видобувних галузях, відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях";

складати та подавати передбачено цим кодексом звітність;

забезпечувати найбільш повний видобуток корисних копалин.

Надрокористувач зобов'язаний дотримуватись особливих умов надрокористування:

розраховувати і дотримуватись режиму зон санітарної охорони, затверджених в установленому порядку;

здійснювати комплекс досліджень (включаючи геофізичні) та вимірювань з метою контролю за розробкою родовищ (ділянок надр) згідно з правилами розробки родовища (ділянки надр);

здійснювати щорічний радіаційний контроль видобутої сировини та продукції у відповідності з вимогами законодавства;

забезпечувати проведення режимних спостережень;

протягом 30 робочих днів після отримання спеціального дозволу на користування надрами з метою геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин, подати для здійснення державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр, до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, відповідні матеріали;

затверджувати запаси корисних копалин у Державній комісії України по запасах корисних копалин;

сплачувати податки, збори та інші обов'язкові платежі в порядку та у строки, передбачені чинним законодавством;

здійснювати щорічну звітність перед центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, щодо руху, про стан запасів корисних копалин відповідно до порядку затверджені центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

дотримуватись вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Надрокористувач зобов'язаний виконувати інші обов'язки, що встановлені цим Кодексом та угодою про розподіл продукції.

Права та обов'язки користувача надр виникають з моменту отримання спеціального дозволу на користування надрами, а в разі надання права на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції - з моменту набрання чинності такою угодою, якщо інше не передбачено цією угодою.

Надрокористувач (інвестор), який отримав спеціальний дозвіл на користування надрами або уклав угоду про розподіл продукції, має виключне право здійснювати користування надрами відповідно до цього спеціального дозволу на користування надрами та угоди про розподіл продукції.

Стаття 39. Реєстр інтегрованих об'єктів надрокористування

Державний реєстр інтегрованих об'єктів надрокористування містить відомості про інтегровані об'єкти надрокористування, які вносяться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну промислову політику, у порядку затверджені Кабінетом Міністрів України.

Інтегровані об'єкти надрокористування, які забезпечують видобування та переробку уранових руд та концентратів уранових руд можуть перебувати у різних формах власності.

Стаття 40. Відчуження права користування надрами третім особам та види відчуження

Права, надані спеціальним дозволом на користування надрами, можуть бути в будь-який передбачений законодавством спосіб повністю або частково відчужені іншій юридичній, фізичній особі чи фізичній особі - підприємцю.

Відчуження права на користування надрами може відбуватися шляхом:

продажу права на користування надрами;

передачі права на користування надрами іншій юридичній або фізичній особі за договором управління майном;

передачі права на користування надрами до статутних капіталів створюваних за участю надрокористувача суб'єктів господарювання;

внесення права на користування надрами як вклад у спільну діяльність;

передання права на користування надрами у заставу;

дарування права на користування надрами;

передання права на користування надрами у спадщину.

Право на користування надрами може бути відчужене і в інший спосіб, передбачений законодавством.

У разі відчуження права на користування надрами в повному обсязі, до нового надрокористувача переходять всі права та обов'язки, визначені спеціальним дозволом на користування надрами.

При частковому відчуженні надрокористувачем прав, наданих йому спеціальним дозволом на користування надрами, суб'єкти господарювання, що мають право на користування надрами на одному родовищі (ділянці надр), укладають між собою договір про спільну діяльність, визначаючи в ньому права кожного надрокористувача та розмежовуючи між собою обов'язки щодо спільного користування надрами.

Право на користування надрами може бути відчужене одній фізичній, юридичній особі чи фізичній особі - підприємцю або декільком.

Відчуження права на користування надрами відбувається на підставі договорів дарування, купівлі-продажу, управління майном, застави, які укладають у відповідності до вимог Цивільного кодексу України, а також у разі спадкування права на користування надрами на підставі заповіту або закону.

Передача права на користування надрами до статутних капіталів створюваних за участю надрокористувача суб'єктів господарювання та внесення суб'єктом господарювання права на користування надрами як вклад у спільну діяльність здійснюється у відповідності до законодавства, що регулює порядок та умови внесення змін до статутних капіталів суб'єктів господарювання.

В договорі, яким відчужуються права надрокористувача на користування надрами, має обов'язково зазначатися:

площа та географічні координати кутових точок родовища (ділянки надр), частини родовища (ділянки надр), права на користування якою відчужуються.

вид користування надрами та назва корисної копалини, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку, або видобування якої надано спеціальний дозвіл на користування надрами;

реквізити спеціального дозволу на користування надрами (його реєстраційний номер, дата видачі, строк дії).

При відчуженні права на користування надрами в повному обсязі надрокористувач повинен:

забезпечити безпеку людей, майна та навколишнього природного середовища на гірничодобувному об'єкті;

вжити всіх необхідних заходів для збереження родовища (ділянки надр), гірничої виробки або свердловини на період, протягом якого ним не здійснюється діяльність з надрокористування та вживаються заходи з відчуження права на користування надрами;

повідомити фізичну або юридичну особу, на користь якої надрокористувачем відчужується право на користування надрами, про стадії та обсяги проведеного ним геологічного вивчення родовища (ділянки надр) корисних копалин; про перелік робіт, виконаних надрокористувачем та перелік робіт, що ще мають бути виконані для виходу об'єкту надрокористування на проектну потужність.

Стаття 41. Повідомлення центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про відчуження права на користування надрами

Надрокористувач, що здійснив відчуження права на користування надрами, або фізична чи юридична особи, на користь якої здійснено відчуження права на користування надрами, повідомляють центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про відчуження права на користування надрами протягом п'яти робочих днів з дня такого відчуження.

Надрокористувач, що здійснив відчуження права на користування надрами, надсилає повідомлення до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у разі передачі ним права на користування надрами в управління, у заставу та у спадщину.

У всіх інших випадках повідомлення про відчуження права на користування надрами до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, надсилається фізичною чи юридичною особою, на користь якої здійснено відчуження права на користування надрами.

Повідомлення про відчуження права на користування надрами складається в довільній формі, підписується особисто надрокористувачем, що здійснив відчуження права на користування надрами, фізичною чи юридичною особою, яка набула право на користування надрами, або уповноваженою ними особою. У разі подання повідомлення уповноваженою особою, до повідомлення додається документ, який підтверджує повноваження такої особи.

Якщо право на користування надрами було відчужено декільком фізичним або юридичним особам, повідомлення про відчуження права на користування надрами складається та надсилається до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, кожною особою окремо або щодо кожної особи (у разі якщо повідомлення надсилається надрокористувачем, що здійснив відчуження права на користування надрами).

Повідомлення про відчуження права на користування надрами має містити інформацію щодо:

назви родовища (ділянки надр), права на користування надрами на яких відчужені (набуті);

площі та географічних координат кутових точок родовища (ділянки надр), права на користування якою відчужені (набуті).

виду користування надрами та назви корисної копалини, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку, або видобування якої було надано спеціальний дозвіл на користування надрами;

реквізитів спеціального дозволу на користування надрами (його реєстраційний номер, дата видачі, строк дії);

особи, яка набула право на користування надрами, якій було передане право на користування надрами у заставу або у спадок (повне найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код - для юридичних осіб; прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або документу, що посвідчує особу (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

виду, на підставі якого було здійснено відчуження права на користування надрами.

До повідомлення про відчуження права на користування надрами додаються нотаріально засвідчені копії відповідних документів, що підтверджують факт відчуження права на користування надрами, а саме:

договір купівлі-продажу (у разі продажу права на користування надрами);

договір управління майном (у разі передачі права на користування надрами іншій юридичній або фізичній особі за договором управління майном);

договір застави (у разі передання права на користування надрами у заставу);

договір дарування (у разі передання права на користування надрами у дарунок);

У разі відчуження права на користування надрами шляхом його продажу в повному обсязі або дарування, до повідомлення про відчуження права на користування надрами додається інформація щодо:

наявності у фізичної або юридичної особи, на користь якої відчужено право на користування надрами, не усунутих порушень вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, у тому числі у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, невідшкодованої на користь держави шкоди, спричиненої довкіллю, її розмір, а також строки, протягом яких планується усунути порушення вимог законодавства та відшкодувати шкоду;

забезпеченості нового надрокористувача необхідним обладнанням для реалізації набутого ним права на користування надрами, найменування такого обладнання та його технічні характеристики (у разі наявності);

наявності кваліфікованого персоналу, здатного забезпечити провадження діяльності з користування надрами, його кваліфікації, досвіду роботи, перебування в штаті суб'єкта господарювання чи виконання ними роботи на підставі відповідного договору (у разі наявності);

технології (методики), що будуть використовуватись під час користування надрами;

стандартів, які будуть використовуватись при проведенні оцінки запасів корисних копалин (у разі набуття права на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробку родовищ (ділянок надр) корисних копалин);

строків, протягом яких планується розпочати діяльність з користування надрами;

переліку робіт, з виконання яких розпочинається діяльність з користування надрами.

Спеціальний дозвіл на користування надрами потребує переоформлення внаслідок відчуження права на користування надрами на користь іншої фізичної або юридичної особи. Заява про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами подається разом з повідомленням про відчуження права на користування надрами.

У переоформленні спеціального дозволу на користування надрами може бути відмовлено у разі:

подання документів, передбачених цією статтею, не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах, передбачених цією статтею, недостовірних відомостей.

відсутність у надрокористувача підстав для переоформлення спеціального дозволу на користування надрами;

якщо заявник не може бути суб'єктом користування надрами відповідно до цього Кодексу.

Відмова у переоформленні спеціального дозволу на користування надрами з інших підстав не допускається. Рішення про відмову у переоформленні спеціального дозволу на користування надрами має бути вмотивоване. Повторний розгляд заяви про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами після усунення недоліків здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у порядку та строки, передбачені цією статтею.

При передачі права на користування надрами в управління на підставі договору управління майном спеціальний дозвіл на користування надрами не переоформлюється.

У разі передання права на користування надрами у заставу або у спадщину на підставі заповіту, договору застави або у разі успадкування права на користування надрами за законом спеціальний дозвіл на користування надрами підлягає переоформленню після звернення заставодержателем стягнення на предмет застави або внаслідок успадкування права на користування надрами.

Плата за переоформлення спеціального дозволу на користування надрами не стягується.

Рішення про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами приймається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом двох робочих днів після надходження заяви про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами і в цей же строк розміщується на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

З особою, що набула право на користування надрами за результатами його відчуження на підставі договорів купівлі-продажу, дарування, внаслідок передачі права на користування надрами до статутних капіталів створюваних за участю надрокористувача суб'єктів господарювання, внесення права на користування надрами як вклад у спільну діяльність, успадкування та звернення заставодержателем стягнення на предмет застави центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом двох робочих днів після прийняття рішення про переоформлення спеціального дозволу на користування надрами або отримання повідомлення про відчуження права на користування надрами, в цей же строк такій особі видається новий або переоформлений спеціальний дозвіл на користування надрами.

Стаття 42. Захист прав надрокористувачів

Права надрокористувачів охороняються законом і можуть бути обмежені лише у випадках, передбачених законом.

Збитки, завдані порушенням прав користувачів надр, підлягають відшкодуванню в повному обсязі відповідно до законодавства України.

Стаття 43. Право власності на корисні копалини, вилучені з надр за результатами дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин та внаслідок видобування корисних копалин

Корисні копалини, які вилучені надрокористувачем під час дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин на підставі спеціального дозволу на користування надрами, є власністю надрокористувача, якщо інше не передбачено законом або угодою про розподіл продукції.

Корисні копалини, які видобуто надрокористувачем на підставі спеціального дозволу на користування надрами, є його власністю, якщо інше не передбачено законом або угодою про розподіл продукції.

Глава 6 «Набуття земельних ділянок для потреб надрокористування»

Стаття 44. Підстави набуття земельних ділянок для потреб надрокористування

Земельні ділянки для потреб надрокористування можуть надаватися суб'єктам господарювання, що отримали спеціальний дозвіл на користування надрами, у власність, в користування, у тому числі в оренду, та шляхом встановлення земельних і лісових сервітутів, в порядку встановленому цим Кодексом, Земельним кодексом України та Лісовим кодексом України

Земельні ділянки для потреб надрокористування надаються із земель державної, комунальної та приватної власності, які включаються до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Земельні ділянки для користування надрами, крім випадків, передбачених статтею 45 цього Кодексу, надаються користувачам надр після одержання ними спеціальних дозволів на користування надрами.

Стаття 45. Право власників та користувачів земельних ділянок на видобування корисних копалин місцевого значення, торфу, підземних вод (крім мінеральних) та користування надрами для інших цілей.

Власники та користувачі земельних ділянок, в межах наданих їм земельних ділянок, мають право без спеціальних дозволів на користування надрами для своїх

господарських і побутових потреб, не пов'язаних з виробництвом продукції, видобувати корисні копалини місцевого значення загальною глибиною розробки до двох метрів, а також для всіх потреб торф глибиною розробки до одного метру та підземні води (крім мінеральних) для всіх потреб, крім виробництва фасованої питної води, за умови, що обсяг видобування підземних вод із кожного з водозаборів не перевищує 300 кубічних метрів на добу, а також для вугільних підприємств, небезпечних газом (метаном) та пилом, до 400 метрів кубічних на добу.

Власники та користувачі земельних ділянок, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, частка сільськогосподарського товаровиробництва яких за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, в межах наданих їм земельних ділянок мають право без спеціальних дозволів на користування надрами видобувати підземні води (крім мінеральних) для сільськогосподарських, виробничих, а також власних господарсько-побутових потреб, якщо об'єм видобутку не перевищує 300 кубічних метрів на добу.

Стаття 46. Встановлення земельного сервітуту на родовище (ділянку надр), що надана та використовується для потреб надрокористування

Власник або користувач земельної ділянки, яка межує із наданим для потреб надрокористування родовищем (ділянкою надр), а також інша заінтересована особа мають право на обмежене платне або безоплатне користування чужим родовищем (ділянкою надр), що надане та використовується надрокористувачем для потреб надрокористування.

Земельний сервітут на родовище (ділянку надр), що надана та використовується для потреб надрокористування, може бути встановлений для прокладення, переміщення та використання підземних комунікацій, тунелів, вентиляційних стовбурів, об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем і трубопровідного транспорту та інших підземних споруд.

На родовище (ділянку надр), що надана та використовується для потреб надрокористування, можуть бути встановлені інші види земельних сервітутів, передбачені законодавством.

Земельний сервітут на родовище (ділянку надр), що надана та використовується для потреб надрокористування, встановлюється на підставі договору або за рішенням суду.

Встановлення земельного сервітуту не позбавляє надрокористувача права на користування родовищем (ділянкою надр), щодо якого встановлено такий сервітут.

Надрокористувач має право на відшкодування збитків, завданих внаслідок встановлення земельного сервітуту.

Дія земельного сервітуту зберігається в разі переходу до іншого надрокористувача права на користування родовищем (ділянкою надр), щодо якого встановлено сервітут.

Дія земельного сервітуту припиняється у разі:

- відмови від земельного сервітуту особи, в інтересах якої він був встановлений;
- припинення обставин, які були підставою для встановлення сервітуту;
- наявності рішення суду про скасування земельного сервітуту;
- закінчення терміну, на який було встановлено земельний сервітут;
- невикористання земельного сервітуту протягом трьох років;

порушення власником сервітуту умов користування земельного сервітутом.

На вимогу надкористувача, щодо родовища (ділянки надр) якого встановлено земельний сервітут, дія цього сервітуту може бути припинена в судовому порядку у випадках:

якщо земельний сервітут перешкоджає надкористувачеві реалізовувати своє право на користування родовищем (ділянкою надр) для потреб надкористування;

якщо встановлений сервітут може вплинути на безпеку ведення надкористувачем гірничих робіт.

Земельний сервітут підлягає державній реєстрації у порядку, встановленому для державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Стаття 47. Порядок резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та надання земельних ділянок для потреб надкористування

Резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин це заходи, за допомогою яких держава забезпечує надкористувачу можливість набутти у власність або користування земельну ділянку, у межах якої розміщується ділянка надр з корисними копалинами, та реалізувати права, надані йому спеціальним дозволом на користування надрами.

Резервуванню підлягають земельні ділянки, у межах яких розміщуються родовища (ділянки надр), що за проведеною геологічною оцінкою запасів корисних копалин відносяться до перспективних родовищ (ділянок надр), або ті родовища (ділянки надр), на геологічне вивчення, дослідно-промислову розробку та видобування корисних копалин яких видано спеціальний дозвіл на користування надрами.

Для резервування земельних ділянок центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, затверджує перелік перспективних родовищ (ділянок надр) за всіма видами корисних копалин і протягом п'яти робочих днів з дня затвердження переліку надсилає його до відповідних місцевих державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, Фонду державного майна України (його регіональних відділень та представництв у районах і містах, органів приватизації в Автономній Республіці Крим), центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства (у разі віднесення земельних ділянок до лісових) та центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

Місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування протягом десяти робочих днів після отримання переліку перспективних родовищ (ділянок надр) резервують земельні ділянки, в межах яких розміщуються такі родовища (ділянки надр), затверджують та надсилають перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до

центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, що подається місцевими державними адміністраціями, військово-цивільними адміністраціями та органами місцевого самоврядування до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, має містити інформацію щодо земельних ділянок, яка передбачена частиною сімнадцятою цієї статті.

Органи місцевого самоврядування шляхом затвердження переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин погоджують надання ними у користування ділянок надр, що містять корисні копалини місцевого значення.

Органи, що отримали від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, перелік перспективних родовищ (ділянок надр) розглядають його протягом десяти робочих днів з дня надходження.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, повідомляють центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про органи, які здійснюють управління земельними ділянками, що є об'єктами державної власності, власників та користувачів земельних ділянок, в межах яких розміщується родовища (ділянки надр) з корисними копалинами, що зазначені в переліку, а також про місцезнаходження земельних ділянок та засоби зв'язку із власником або користувачем земельної ділянки (за наявності).

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, резервує землі лісогосподарського призначення, в межах яких розміщуються перспективні родовища (ділянки надр), здійснює розрахунок збитків, що буде завдано власникам або користувачам земель лісогосподарського призначення, внаслідок їх використання для потреб надрокористування, а також визначає місце для відтворення лісових насаджень, яке включається до робочого проекту землеустрою.

У разі надання земель лісогосподарського призначення для потреб надрокористування з надрокористувачем в обов'язковому порядку укладається відповідний договір про умови користування землями лісогосподарського призначення, в якому зазначається розмір збитків, спричинених таким користуванням, на надрокористувача покладається обов'язок відшкодувати завдані збитки, відновити лісові насадження (або сплатити вартість відновлення), у тому місці, яке буде визначено центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, або відповідними постійними лісокористувачами.

Фонд державного майна України (його регіональні відділення та представництва у районах і містах, органи приватизації в Автономній Республіці Крим), центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, та центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, повідомляють центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну

політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про можливість надання в користування зазначених ділянок надр або наявність причин, що унеможливають їх надання в користування, а саме:

наявність заборон та обмежень, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» або Законом України «Про охорону культурної спадщини»;

перебування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин у власності або користуванні суб'єктів господарювання, майно яких підлягає приватизації, у відповідності до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна».

За наявності інформації, що земельні ділянки з перспективними покладами корисних копалин є об'єктами управління державної або комунальної власності, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, порушує перед уповноваженими органами управління державним і комунальним майном питання про можливість включення земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Ділянки, щодо яких від Фонду державного майна України (його регіональних відділень та представництв у районах і містах, органів приватизації в Автономній Республіці Крим), центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, та центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, є інформація про неможливість надання їх в користування не включаються до складу зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Протягом десяти робочих днів після надходження інформації від органів, визначених частиною четвертою цієї статті, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, формує та затверджує остаточний перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та графік проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур.

Остаточний перелік зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та графік проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур розміщується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на власному веб сайті протягом 5 робочих днів з дня їх затвердження.

Земельні ділянки, що не були центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, внесені до остаточного переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин і графіку проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур, виключаються місцевими державними адміністраціями, військово-цивільними адміністраціями та органами місцевого самоврядування з переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

До переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин вносяться земельні ділянки всіх форм власності. Перелік

зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин має містити інформацію про:

земельні ділянки, що сформовані як об'єкти цивільних прав та не надані в користування;

земельні ділянки, що не сформовані як об'єкти цивільних прав, із зазначенням стану розроблення документації із землеустрою на такі земельні ділянки;

земельні ділянки, що перебувають у користуванні фізичних та юридичних осіб, із зазначенням строку, на який такі земельні ділянки надані у користування;

земельні ділянки, що перебувають у приватній власності;

площу земельних ділянок, географічні координати їх кутових точок;

категорію земель за їх основним цільовим призначенням;

наявність на таких земельних ділянках об'єктів будівництва, лісу, водних об'єктів, інших ландшафтних особливостей тощо.

Земельні ділянки, що перебувають у приватній власності, резервуються в порядку, передбаченому цією статтею. Відчуження (викуп) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, що перебувають у приватній власності, здійснюється в порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу та Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності».

Місцевим державним адміністраціям, військово-цивільним адміністраціям, органам місцевого самоврядування, Фонду державного майна України (його регіональним відділенням та представництвам у районах і містах, органам приватизації в Автономній Республіці Крим), центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, та уповноваженим органам управління державним і комунальним майном забороняється надавати в користування, продавати на земельних торгах або іншим способом відчужувати земельні ділянки, що містять перспективні поклади корисних копалин та можуть бути внесені або вже внесені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, до формування центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, остаточного переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та графіку проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур.

Проведення земельних торгів, що були оголошені до затвердження переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, але не проведені, скасовуються, а земельні ділянки вносяться до такого переліку.

З урахуванням строків проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур, передбачених графіком, а також складеним надрокористувачем графіком користування частинами зарезервованої земельної ділянки, органи, визначені в цій статті, мають право надавати у користування, у тому числі на умовах оренди, земельні ділянки, що внесені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Органи, які зарезервували земельні ділянки з перспективними покладами корисних копалин, або власники чи користувачі зарезервованих земельних ділянок на підставі

повідомлення надрокористувача, що отримав спеціальний дозвіл на користування надрами, протягом сорока п'яти календарних днів надають такі земельні ділянки з резерву повністю або частково.

Повідомлення надрокористувача про надання з резерву земельної ділянки (її частини) має містити:

інформацію щодо повного або часткового користування зарезервованою земельною ділянкою;

графік користування частинами зарезервованої земельної ділянки, із зазначенням строків початку та завершення користування кожною частиною земельної ділянки та їх площами і координатами (у разі часткового користування зарезервованою земельною ділянкою).

Для отримання кожної частини зарезервованої земельної ділянки надрокористувачем складається відповідне повідомлення і надсилається органам, які зарезервували земельні ділянки з перспективними покладами корисних копалин, або власникам чи користувачам зарезервованих земельних ділянок.

Повідомлення про надання з резерву кожної наступної частини земельної ділянки складається та подається надрокористувачем з урахуванням строків, визначених у графіку користування частинами зарезервованої земельної ділянки.

Органи, які зарезервували земельні ділянки з перспективними покладами корисних копалин, або власники чи користувачі зарезервованих земельних ділянок можуть надавати у користування, у тому числі на умовах оренди (суборенди), частини зарезервованих земельних ділянок, до користування якими не приступив надрокористувач, з урахуванням строків, зазначених у графіку користування частинами зарезервованої земельної ділянки, складеного та наданого надрокористувачем.

Розпорядження земельними ділянками, виключеними з переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, здійснюється органами, визначеними в цій статті, в установленому законодавством порядку.

Місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, у разі внесення ними змін до раніше сформованого переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, протягом п'яти робочих днів повідомляють про внесені до переліку зміни центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі виявлення нових перспективних родовищ (ділянок надр), надходження інформації від місцевих державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій та органів місцевого самоврядування про резервування нових земельних ділянок або віднесення родовищ (ділянок надр) до перспективних внаслідок проведення геологічної оцінки запасів корисних копалин, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, затверджує новий перелік перспективних родовищ (ділянок надр) та забезпечує резервування земельних ділянок, на яких розміщуються такі родовища (ділянки надр), і подальше внесення їх до графіку проведення аукціонів, конкурсів чи надання надр в користування без проведення конкурентних процедур у порядку, встановленим цією статтею.

Продаж спеціальних дозволів на користування надрами на аукціоні, шляхом проведення конкурсної процедури або надання надр в користування без проведення

конкурентних процедур допускається тільки у разі наявності земельної ділянки, в межах якої розміщується родовище (ділянка надр) з корисними копалинами, у переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин.

Відмова в наданні зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, у тому числі земель лісгосподарського призначення, для потреб надрокористування може бути оскаржена в судовому порядку.

Порядок резервування земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та надання зарезервованих земельних ділянок для потреб надрокористування визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 48. Надання земельних ділянок для потреб надрокористування із земель державної та комунальної власності

Землі державної та комунальної власності для потреб надрокористування можуть передаватися у власність або надаватися у користування, у тому числі на умовах сервітуту.

У разі, якщо отримання земельної ділянки у власність або користування потребує розроблення проекту землеустрою або технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості), підставою для отримання дозволу на розробку проекту землеустрою є спеціальний дозвіл на користування надрами.

За користування земельними ділянками для потреб надрокористування справляється плата, у порядку та розмірах визначених законодавством.

Земельна ділянка надається в користування на строк дії спеціального дозволу на користування надрами. В разі продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, договір оренди землі або договір про встановлення земельного сервітуту поновлюється чи укладається на новий строк.

Земельні ділянки, у межах яких розміщують родовища (ділянки надр) з корисними копалинами, на вивчення та розробку яких суб'єктами господарювання вже отримано спеціальний дозвіл на користування надрами, але які ще не були отриманні ними у власність або користування та включені до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, включаються органами виконавчої влади або місцевого самоврядування до такого переліку протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної заяви від надрокористувача.

Стаття 49. Відчуження (викуп) земельних ділянок для потреб користування надрами та наслідки неотримання земельної ділянки для потреб надрокористування

Земельні ділянки з перспективними покладами корисних копалин, які перебувають у приватній власності і були зарезервовані у порядку, передбаченому статтею 47 цього Кодексу, відчужуються (викупується) відповідними органами виконавчої влади, військово-цивільними адміністраціями і органами місцевого самоврядування для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності та надаються у власність або користування суб'єктам господарювання, що отримали спеціальний дозвіл на користування надрами.

Відчуження (викуп) земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин та підстави для примусового відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності визначається Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна,

що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності»..

Спеціальний дозвіл на користування надрами без проведення конкурентних процедур не надається, а продаж права на користування надрами на аукціоні чи за конкурсом не здійснюється, якщо земельну ділянку, в межах якої знаходиться родовище (ділянка надр) з перспективними покладами корисних копалин, неможливо надати суб'єкту господарювання у власність або користування із земель державної та комунальної власності, на підставі лісового або земельного сервітуту, чи якщо із власником (власниками) земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, не укладено попередній договір про викуп земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, для суспільних потреб.

Стаття 50. Встановлення сервітутів для потреб надрокористування

Для потреб надрокористування на земельні ділянки усіх форм власності та категорій можуть встановлюватись земельні та лісові сервітуту з правом будівництва та розміщенням об'єктів, пов'язаних із користуванням надрами.

Встановлення сервітутів відбувається без зміни цільового призначення земельних ділянок та на строк дії спеціального дозволу на користування надрами, з урахуванням можливого продовження строку його дії.

Особливості встановлення земельного сервітуту на родовище (ділянку надр), що надана та використовується для потреб надрокористування, визначаються Кодексом України про надра.

Власник спеціального дозволу на користування надрами, зацікавлений у встановленні сервітуту на земельних ділянках державної та комунальної власності звертається до органу виконавчої влади, військово-цивільної адміністрації або органу місцевого самоврядування, що здійснює розпорядження земельною ділянкою, на яку надрокористувачем встановлюється земельний сервітут, із клопотанням про укладення договору про встановлення земельного сервітуту. До клопотання додається підписаний власником спеціального дозволу на користування надрами проект договору про встановлення сервітуту.

Істотними умовами договору про встановлення земельного сервітуту є:

характеристика земельної ділянки (площа земельної ділянки, географічні координати її кутових точок, кадастровий номер земельної ділянки, особливості ландшафту земельної ділянки, наявність на земельній ділянці будівель та споруд (інших об'єктів) тощо);

строк, на який укладається договір про встановлення сервітуту;

зобов'язання щодо продовження строку дії договору про встановлення сервітуту, у разі продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами;

розмір, форма і строки внесення плати за встановлення сервітуту;

перелік особливостей і умов спільного користування земельною ділянкою землекористувача та надрокористувача (у разі якщо земельна ділянка, на яку пропонується встановити земельний сервітут, перебуває у користуванні);

права та обов'язки землекористувача і надрокористувача при спільному користуванні земельною ділянкою, на яку встановлено сервітут (у разі якщо земельна ділянка, на яку пропонується встановити земельний сервітут, перебуває у користуванні);

кількість, перелік і характеристики дерев, чагарників, що підлягають вирубуванню внаслідок встановлення земельного сервітуту;

розрахунок збитків, спричинених вирубуванням дерев та чагарників;

обов'язок надкористувача щодо здійснення догляду та збереження дерев і чагарників, які не підлягають вирубуванню на земельній ділянці, на яку встановлено сервітут (у разі часткового вирубування дерев та чагарників);

обов'язок надкористувача щодо відшкодування збитків, спричинених вирубуванням дерев та чагарників;

порядок використання деревини, одержаної внаслідок вирубування за договором про встановлення земельного сервітуту.

Орган виконавчої влади, військово-цивільна адміністрація або орган місцевого самоврядування протягом сорока п'яти календарних днів з дня отримання клопотання про укладення договору про встановлення сервітуту та відповідного проекту договору підписує його або відмовляє у його підписанні із наданням обґрунтованої відмови у такому підписанні.

У разі якщо протягом сорока п'яти календарних днів з дня отримання відповідного клопотання та доданих до нього документів орган виконавчої влади, військово-цивільна адміністрація або орган місцевого самоврядування, до якого надкористувач звернувся для встановлення земельного сервітуту, не підписав договір про встановлення сервітуту або не надав обґрунтованої відмови у його підписанні, або надав відмову в укладенні договору з підстав не передбачених цією статтею, договір про встановлення сервітуту вважається укладеним та має бути зареєстрованим у встановленому законодавством порядку.

В укладенні договору про встановлення сервітуту органом виконавчої влади, військово-цивільною адміністрацією або органом місцевого самоврядування може бути відмовлено виключно у разі, якщо:

клопотання разом з доданими документами подано до органу, який не має повноважень щодо передачі у власність або користування такої земельної ділянки;

разом із клопотанням не подано документів, визначених цією статтею;

договір про встановлення сервітуту не містить істотних умов, передбачених цією статтею;

земельна ділянка, на яку пропонується встановити сервітут, вже перебуває у користуванні;

встановлення земельного сервітуту буде унеможливлювати користувачеві реалізовувати своє право користування земельною ділянкою або спричиняти значні збитки.

У разі якщо у встановленні сервітуту відмовлено з підстав перебування земельної ділянки, на яку пропонується встановити земельний сервітут, у користуванні або повного перешкоджання користувачеві в реалізації його права користування земельною ділянкою чи спричинення значних збитків внаслідок встановлення земельного сервітуту, надкористувач повинен отримати згоду на встановлення сервітуту від такого користувача земельної ділянки.

У разі отримання надрокористувачем згоди землекористувача на встановлення земельного сервіту, між землекористувачем та надрокористувачем укладається відповідний договір про спільну діяльність на земельній ділянці.

В договорі про спільну діяльність на земельній ділянці визначаються права та обов'язки землекористувача і надрокористувача щодо спільного користування земельною ділянкою, встановлюються особливості та умови такого спільного користування, а також відповідальність сторін за недотримання умов цього договору.

Договір про спільну діяльність на земельній ділянці надсилається надрокористувачем до відповідного органу виконавчої влади, військово-цивільної адміністрації або органу місцевого самоврядування для встановлення сервіту.

Після усунення недоліків у поданому клопотанні, доданих до нього документах або отриманні згоди користувача земельної ділянки надрокористувач може повторно звернутися до органу виконавчої влади, військово-цивільною адміністрації або органу місцевого самоврядування для встановлення сервіту.

Відмова у підписанні договору про встановлення сервіту з інших підстав, що не передбачені цією статтею, не допускається.

Земельні сервіти для потреб надрокористування на землях приватної власності встановлюються на підставі договору про встановлення земельного сервіту між власником спеціального дозволу на користування надрами та власниками чи постійними користувачами земельних ділянок, укладеному в порядку, встановленому цим Кодексом або за рішенням суду. Власник спеціального дозволу на користування надрами письмово звертається до другої сторони з пропозицією укласти договір про встановлення земельного сервіту. До звернення додається проект договору про встановлення земельного сервіту. Друга сторона розглядає звернення, підписує договір або надає письмову мотивовану відмову у його укладенні.

У разі недосягнення згоди щодо укладення договору про встановлення земельного сервіту для потреб надрокористування такий земельний сервітут встановлюється рішенням суду.

За встановлення земельного сервіту для потреб надрокористування на землях приватної власності встановлюється плата, яка визначається за погодженням сторін договору про його встановлення.

На земельну ділянку, що перебуває у користуванні та на яку встановлено земельний сервітут, розробляється технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюється право сервіту на користування земельною ділянкою для потреб надрокористування, яка погоджується землевласником або землекористувачем і затверджується надрокористувачем.

За встановлення сервіту для потреб надрокористування на землях приватної власності встановлюється плата, яка визначається за домовленістю сторін та не може бути меншою за вартість права користування земельною ділянкою, що визначається за експертною грошовою оцінкою.

Суб'єкти оціночної діяльності для проведення такої оцінки визначаються особою, яка ініціювала встановлення сервіту. У разі якщо інша сторона не погоджується із результатами проведеної оцінки, вона за власний рахунок може залучити іншого суб'єкта оціночної діяльності для проведення повторної експертної грошової оцінки або проведення рецензування звіту з експертної грошової оцінки.

Дія сервітуту, встановленого відповідно до цієї статті, зберігається у разі переходу прав на земельну ділянку, щодо якої встановлено сервітут, до іншої особи, а також у разі переходу прав, наданих спеціальним дозволом на користування надрами, до іншої особи. У таких випадках до раніше укладених договорів про встановлення сервітутів можуть вноситися відповідні зміни, якщо інше не передбачено договором.

Глава 7 «Захист та охорона земель під час користування надрами»

Стаття 51. Збереження ґрунтового покриву під час здійснення користування надрами та рекультивація земель, порушених внаслідок надрокористування

Діяльність у сфері користування надрами, що призводить до порушення ґрунтового покриву, має здійснюватись надрокористувачами методами та способами, які б змешували його руйнування та забезпечували збереження якісних властивостей ґрунтового покриву.

Під час здійснення діяльності у сфері користування надрами надрокористувачі повинні здійснювати зняття, складування, зберігання поверхневого шару ґрунту та нанесення його на ділянку, з якої він був знятий (рекультивація), або на іншу земельну ділянку для підвищення її продуктивності та інших якостей.

Рекультивація порушених внаслідок надрокористування земель здійснюється на підставі робочих проектів землеустрою, що розробляються в порядку, передбаченому земельним законодавством. До проекту розробки родовища (ділянки надр) корисних копалин включаються питання щодо рекультивації порушених внаслідок надрокористування земель.

Роботи із зняття, складування, збереження поверхневого шару ґрунту та здійснення рекультивації земель здійснюються за рахунок надрокористувачів, що порушили такі земельні ділянки внаслідок користування надрами.

II РОЗДІЛ «УМОВИ ТА ПОРЯДОК НАБУТТЯ ПРАВА НА КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ. ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ».

Глава 8 «Отримання надр в користування»

Стаття 52. Набуття надр в користування для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням (промислова розробка родовищ (ділянок надр)), для видобування

Набуття надр для проведення робіт для геологічного вивчення, незалежно від стадії вивчення, надається лише за наявності у користувача надр спеціального дозволу на користування надрами.

Промислова, дослідно-промислова розробка родовищ (ділянок надр), як складова геологічного вивчення передбачається на стадії розвідки за умови необхідності уточнення окремих гірничо-геологічних, технологічних та економічних параметрів, вибору раціональних методів розробки родовищ (ділянок надр) на підставі проекту надрокористування, затвердженим надрокористувачем.

Набуття надр в користування для видобування корисних копалин (промислову розробку їх родовищ (ділянок надр)) надається після проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин в установленому порядку прогнозних (перспективних) ресурсів корисних копалин Державною комісією України по запасах корисних копалин за умови подальшого затвердження запасів нею таких запасів на підставі спеціального дозволу на користування надрами.

Надрокористувач, якому надано спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин, може проводити дорозвідку (до вивчення) у межах наданого йому родовища (ділянки надр).

Видобування непридатних для побутового використання мінералізованих підземних вод для потреб нафтогазової та вугільної галузей, захоронення супутніх і стічних вод у нафтогазоносних пластах та пластах насичених мінералізованими водами, що не придатні для господарського та побутового використання в межах цієї ділянки здійснюється користувачами нафтогазоносних надр та користувачами вугільних родовищ (ділянок надр) без дозволу на спеціальне водокористування.

Стаття 53. Набуття надр в користування для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

Надра в користування можуть набуватися для цілей не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, а саме для:

будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення, і задоволення інших потреб, що не суперечать законодавству.

Набуття надр для цілей, створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення, і задоволення інших потреб, що не суперечать законодавству, здійснюється на підставі спеціального дозволу на користування надрами.

Надання спеціальних дозволів для будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин в порядку, передбаченому цим Кодексом.

Межі родовища (ділянки надр), яка передається в користування, відображаються у спеціальному дозволі на користування надрами, з урахуванням:

для будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, її технічних меж з урахуванням зон зсування і обвалення гірських порід, а також охоронних і бар'єрних ціликів, які забезпечують нормальне функціонування цієї споруди;

для захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод - тієї частини надр, де може бути забезпечена їх локалізація в суворо визначених межах.

Глава 9 «Спеціальний дозвіл на користування надрами та інвестицій проект»

Стаття 54. Спеціальний дозвіл на користування надрами

Спеціальний дозвіл на користування надрами надається надрокористувачеві, а робочий примірник спеціального дозволу на користування надрами разом з відповідними документами зберігається у центральному органі виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У спеціальному дозволі на користування надрами:

зазначаються: реєстраційний номер і дата видачі;

підстави для надання спеціального дозволу на користування надрами;

вид користування надрами;

відомості про родовище (ділянку надр), що надається у користування, із зазначенням її назви, місцезнаходження, географічних координат, площі та у разі потреби обмежень щодо глибини використання;

вид корисної копалини відповідно до переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення,;

найменування органу, який затвердив запаси корисної копалини, дата складення і номер протоколу (для спеціальних дозволів на видобування корисних копалин);

мета користування надрами (у дозволі як мета користування надрами може бути зазначена реалізація інвестиційних проектів);

джерело фінансування робіт;

відомості про власника спеціального дозволу на користування надрами (найменування, місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи, прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (у дозволі, наданому фізичним особам, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, копію документу, що посвідчує особу);

строк дії спеціального дозволу на користування надрами;

зазначення номеру та координат свердловин у разі надання спеціального дозволу на видобування підземних вод.

Після закінчення строку дії спеціального дозволу на користування надрами державне майно, що було надане у користування власнику цього спеціального дозволу на користування надрами, повертається державі. Споруди, обладнання та інші активи, що були створені власником спеціального дозволу на користування надрами в процесі здійснення підприємницької діяльності є його власністю і після закінчення строку дії спеціального дозволу на користування надрами можуть використовуватися ним на власний розсуд.

Стаття 55. Особливості надання спеціальних дозволів на користування надрами в межах територіальних вод та виключної (морської) економічної зони України

На ділянках надр, що знаходяться в межах територіальних вод та виключної (морської) економічної зони України і на використання яких отримано спеціальний дозвіл, ведення робіт здійснюється відповідно до особливого режиму, в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Надання у користування надр в межах виключної (морської) економічної зони України здійснюється з урахуванням правового режиму морських просторів.

Одержання спеціального дозволу на користування ділянкою надр, що знаходиться в межах територіальних вод або виключної (морської) економічної зони України, означає одночасне набуття права на користування акваторією в межах цієї ділянки для проведення робіт, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами. У разі неможливості

розмістити відповідні технологічні споруди для користування надрами в межах акваторії ділянки надр ці споруди розміщуються в акваторії поза межами ділянки надр. Розміщення будь-яких технологічних споруд для користування надрами протягом усього строку дії спеціального дозволу на користування надрами в межах територіальних вод та виключної (морської) економічної зони України здійснюється в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 56. Особливості надання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр)

Спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промисловою розробку, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промисловою розробку з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) на вільних ділянках вугільних родовищ (ділянок надр) надається заявнику за результатами аукціону, який починається з нульової початкової ціни.

Спеціальний дозвіл на користування надрами газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) в межах діючих об'єктів надрокористування видається суб'єкту господарювання-заявнику лише за наявності письмової згоди надрокористувача, який здійснює експлуатацію зазначених об'єктів надрокористування та вугільних родовищ (ділянок надр) для видобування вугілля. У разі згоди такого надрокористувача на видачу спеціального дозволу на користування надрами газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) іншому суб'єкту господарювання-заявнику, такий надрокористувач у відповіді на пропозицію цього суб'єкта господарювання-заявника щодо видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) у межах діючих об'єктів надрокористування зобов'язаний зазначити технічні умови видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) та строки такого видобування. Відповідь на пропозицію суб'єкта господарювання-заявника надрокористувач зобов'язаний надати протягом тридцяти календарних днів з дня її отримання.

У разі надання іншому суб'єкту господарювання спеціального дозволу на користування надрами газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) в межах діючого спеціального дозволу на користування надрами, надрокористувач та такий суб'єкт господарювання укладають цивільно-правову угоду про узгодження господарської діяльності, в якій передбачається відповідальність кожної із сторін угоди під час користування надрами.

Технічні умови та строки видобування, визначені надрокористувачем зазначаються в цивільно-правовій угоді є істотними умовами такої угоди. Угода підлягає державній реєстрації центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, не пізніше 5 робочих днів з дня її подання.

Стаття 57. Облік спеціальних дозволів на користування надрами

Облік наданих спеціальних дозволів на користування надрами та заяв на надання спеціальних дозволів на користування надрами ведеться державним науково-виробничим підприємством «Геоінформ України» в установленому центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр порядку.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, зобов'язаний забезпечити

відкритий доступ до інформації щодо надання, переоформлення, продовження дії, внесення змін, зупинення дії та поновлення дії, анулювання спеціального дозволу на користування надрами та заяв на надання, переоформлення, продовження дії, внесення змін, зупинення дії та поновлення дії, анулювання спеціальних дозволів на користування надрами, дана інформація є відкритою та загальнодоступною і підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних відповідно до законодавства.

Стаття 58. Плата за користування надрами, умови та критерії для нарахування та внесення плати за користування надрами

Надрокористувач, у разі не сплати рентної плати у строк та у порядку, визначеному податковим Кодексом, зобов'язаний сплачувати плату за користування родовищем (ділянкою надр).

Відповідно до виду користування надрами надрокористувач зобов'язаний почати сплачувати рентні платежі не пізніше ніж:

з п'ятого календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) з подальшим видобуванням (промислової розробки родовищ (ділянок надр)) корисних копалин загальнодержавного значення;

з третього календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для видобування (промислової розробки родовищ (ділянок надр)) корисних копалин загальнодержавного значення;

з третього календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) з подальшим видобуванням (промислової розробки родовищ (ділянок надр)) корисних копалин місцевого значення;

з другого календарного року видачі спеціального дозволу на користування надрами для видобування (промислової розробки родовищ (ділянок надр)) корисних копалин місцевого значення.

Методика визначення розміру розрахункової плати за користування надрами, визначається Податковим кодексом України.

Критеріями для визначення розміру розрахункової плати є:

площа родовища (ділянки надр), що встановлена у відповідному спеціальному дозволі на користування надрами;

ставка, що визначена для груп корисних копалин за значенням:

корисні копалини місцевого значення;

корисні копалини загальнодержавного значення, та окремі ставки до корисних копалин загальнодержавного значення відповідно до наступних видів:

нафта, конденсат, природний газ, у тому числі газ розчинений у нафті (нафтовий (попутний) газ, етан, пропан, бутан);

кольорові, благородні, рідкіснометалеві, рідкісноземельні, розсіяні, радіоактивні метали, сировина ювелірна (крім бурштину) та сировина ювелірно-виробна;

питні, технічні, промислові, теплоенергетичні, мінеральні води.

Стаття 59. Інвестиційний проект користування родовищем (ділянкою надр)

Інвестиційний проект користування родовищем (ділянкою надр) розробляється і затверджується надрокористувачем і містить положення про:

програму обов'язкових робіт з користування родовищем (ділянкою надр) із зазначенням строків, методів і технологій їх виконання та мінімальну проектну потужність;

перелік інвестиційних заходів, які пов'язані з користуванням родовищем (ділянкою надр);

визначення економічної ефективності інвестиційних заходів та доцільності їх проведення;

визначення необхідних обсягів фінансування інвестиційних заходів;

план розвитку інвестиційної діяльності пов'язаної з надрокористуванням на родовищі (ділянці надр);

будівництво, розширення, реконструкцію об'єктів пов'язаних з надрокористуванням;

придбання і опис обладнання, що використовується під час користування родовищем (ділянкою надр) в разі потреби;

здійснення допоміжних операцій, які пов'язані з користуванням родовищем (ділянкою надр) в разі потреби;

інші положення, які можуть бути наведені в разі потреби.

У разі, якщо надрокористувач отримав спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування уранових руд він зобов'язаний в Інвестиційному проекті врахувати вимоги щодо забезпечення захисту персоналу, населення та охорони довкілля від іонізуючого випромінювання з урахуванням впливу радону та його дочірніх продуктів, а також запобігання радіоактивному забрудненню довкілля.

Інвестиційний проект користування родовищем (ділянкою надр) підлягає опублікуванню на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом п'яти робочих днів з дня видачі спеціального дозволу на користування надрами.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, веде реєстр Інвестиційних проектів користування родовищем (ділянкою надр) відповідно до порядку, що затверджений центральним орган виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Глава 10 «Отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону. Продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, внесення до нього змін та переоформлення»

Стаття 60. Підстави для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону

Підставами для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону є:

видобування корисних копалин, якщо заявник на підставі спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки за власні кошти виконав геологічне вивчення родовища (ділянки надр) та геолого-економічну оцінку запасів корисних копалин, яка затверджена Державною комісією України по запасах корисних копалин, та подав документи на отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин відповідного родовища (ділянки надр) не пізніше ніж протягом трьох років після затвердження запасів корисних копалин;

розширення меж але не більше як на 50 відсотків раніше наданої у користування площі родовища (ділянки надр) з метою її геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки (включаючи родовища (ділянки надр), надані з метою видобування, геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка) за умови, що просторові межі перспективних покладів, виявлених у процесі геологічного вивчення, виходять за межі родовища (ділянки надр), наданої у користування, та підтверджені відповідними протоколами Державної комісії України по запасах корисних копалин), розміщення підземних сховищ, а також збільшення обсягу видобування корисних копалин за рахунок розширення меж ділянки, але не більш як на 50 відсотків запасів, визначених раніше наданим спеціальним дозволом на користування надрами, за умови, що суміжну ділянку не надано у користування та/або не виставлено на аукціон;

геологічне вивчення у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням корисних копалин місцевого значення (промисловою розробкою);

геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування газу (метану) вугільного родовища (ділянки надр), надається власникові спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку з подальшим видобуванням вугілля (промислова розробка), на видобування вугілля або іншому заявнику на об'єкти надрокористування, що ліквідуються за наявності письмової згоди власника спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку з подальшим видобуванням вугілля (промислова розробка), на видобування вугілля;

геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка надр за рахунок коштів державного бюджету;

геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, видобування підземних вод (крім мінеральних) для всіх потреб, крім виробництва фасованої питної води, за умови, що обсяг видобування питних підземних вод з водозаборів перевищує 300 куб. метрів на добу;

геологічне вивчення та видобування природних лікувальних ресурсів лікувально-профілактичними та санаторно-курортними закладами, які спеціалізуються на їх використанні виключно для лікувальних цілей і мають лікувальну інфраструктуру;

будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, заклади охорони здоров'я тощо), в частині їх геологічного вивчення та збереження (крім нафти і газу);

експлуатація підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього середовища внаслідок закриття шахт;

виконання угод про розподіл продукції;

геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ (ділянок надр) корисних копалин загальнодержавного значення та видобування корисних копалин (з включенням до відповідного розділу спеціального дозволу на користування надрами умови про неможливість вивезення таких корисних копалин за межі зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення) у зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення державними підприємствами для здійснення обов'язкових заходів у цих зонах відповідно до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи».

геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням критичної мінеральної сировини, якщо заявник є власником інтегрованого об'єкта надрокористування.

Надрокористувач, який під час своєї діяльності з надрокористування створив техногенне родовище (ділянку надр), має право отримати спеціальний дозвіл на користування надрами створеного ним техногенного родовища (ділянки надр) у без аукціону порядку. Збір, за отримання спеціального дозволу на користування надрами техногенного родовища (ділянки надр), не справляється.

Інформацію про родовища (ділянки надр), які пропонуються для надання спеціальних дозволів на користування надрами з підстав визначених у пункті 1-3 частини 1 цієї статті, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Рада міністрів Автономної Республіки Крим відповідно до повноважень розміщує не пізніше ніж за 30 днів до прийняття рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами на своєму офіційному веб-сайті із зазначенням назви родовища (ділянки надр), її місцезнаходження, виду корисних копалин, виду користування надрами, початкової ціни продажу спеціального дозволу на користування надрами, адреси, за якою надсилаються заяви на отримання спеціального дозволу на користування надрами.

У разі надходження з підстав визначених у пункті 1-3 частини 1 цієї статті до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, в установленний строк заяв разом з документами зазначеними у статті 62 цього Кодексу, щодо отримання спеціального дозволу на користування надрами одним і тим же родовищем (ділянкою надр) від кількох претендентів спеціальний дозвіл на користування надрами надається на умовах аукціону.

Стаття 61. Порядок подання документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення

Для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення заявник або уповноважена заявником особа подає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, заяву разом з документами, зазначеними у главі 10 цього Кодексу, у паперовій або електронній формі. В електронній формі заява та додані до неї документи подаються через електронний кабінет надрокористувача. Порядок функціонування електронного кабінету надрокористувача затверджується центральним органом

виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Заява про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення, разом з документами, зазначеними у главі 10 цього Кодексу, може бути подана заявником через центр надання адміністративних послуг.

Стаття 62. Перелік та вимоги до документів, які подаються для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону, та продовження строку його дії

Для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону заявник подає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Раді міністрів Автономної Республіки Крим заяву разом з:

для фізичної особи-підприємця - копією документа, що посвідчує особу, та реєстраційним номером облікової картки платника податків з Державного реєстру, внесених до паспорта громадянина України (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, замість зазначеного реєстраційного номера подають копію паспорта з серією, номером та відміткою);

для юридичної особи - повним найменуванням, ідентифікаційним кодом, місцезнаходженням;

пояснювальною запискою з обґрунтуванням необхідності проведення геологорозвідувальних робіт на родовищі (ділянці надр) із зазначенням мети її геологічного вивчення, потужності підприємства (у разі геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр) корисних копалин);

пояснювальною запискою з характеристикою об'єкта, стану його геологічного вивчення, методу розробки, обґрунтуванням необхідності використання надр, із зазначенням потужності підприємства (у разі видобування корисних копалин);

пояснювальною запискою з характеристикою об'єкта та зазначенням мети використання надр, перспективним планом розвитку геологічної території (об'єкта) із зазначенням джерел фінансування, програмою облаштування території та охорони навколишнього природного середовища (у разі створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення);

пояснювальною запискою з характеристикою об'єкта та обґрунтуванням необхідності використання надр (у разі будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин);

ситуаційним планом з нанесеними межами родовища (ділянки надр) та географічними координатами її кутових точок у масштабі, який дає змогу перевірити правильність визначення координат, а для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням (промисловою розробкою) підземних вод - ситуаційний план з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами;

До зазначених документів у разі надання спеціального дозволу на користування надрами з метою видобування корисних копалин додаються:

завірений заявником план підрахунку запасів корисної копалини на топографічній основі з нанесеними межами категорії запасів, контуром ліцензійної площі з географічними координатами кутових точок родовища (ділянки надр), а для підземних вод - з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами, а також з лініями геологічних розрізів;

характерні геологічні розрізи з межами категорії запасів та умовними позначеннями та для вугільних родовищ (ділянок надр), які видобувають кам'яне вугілля підземним способом, геологічні розрізи з винесенням меж шахтного поля та умовними позначеннями;

реєстраційні дані висновку з оцінки впливу на довкілля.

У разі розширення меж родовища (ділянки надр) результати проведення геологорозвідувальних робіт, які підтверджують факт, що родовище (ділянка надр) виходить за межі родовища (ділянки надр), наданого в користування для геологічного вивчення або видобування родовища (ділянки надр).

Стаття 63. Перелік документів, які подає власник інтегрованого об'єкта надрокористування для отримання спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування

Заявник, який має у власності інтегрований об'єкт надрокористування, для отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону має подати наступні документи:

копії документів, засвідчені підписом заявника, що підтверджують право власності на інтегрований об'єкт надрокористування та його місцезнаходження;

довідку з геодезичного підприємства, засвідчену підписом заявника, щодо обрахунку відстані між інтегрованим об'єктом надрокористування та родовищем (ділянкою надр), що надається в користування, із зазначенням географічних координат кутових точок межі родовища (ділянки надр) та інтегрованого об'єкта надрокористування, обраних для обрахунку, та методів здійснення підрахунку;

довідка у довільній формі, засвідчену підписом заявника, про наявність у заявника кваліфікованого персоналу - працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід для проведення робіт з геологічного вивчення, видобування та переробки корисних копалин (із обов'язковим зазначенням посади, відомостей про освіту і спеціалізацію працівника, а також зазначається, чи перебуває фахівець у штаті заявника, чи здійснюється ним робота на підставі трудової угоди або цивільно-правового договору);

копії документів, засвідчені підписом заявника, що підтверджують перебування на балансі заявника гірничо-механічних установок та іншого обладнання, призначеного для проведення робіт з геологічного вивчення, видобування та/або переробки корисних копалин;

реєстраційні дані висновку з оцінки впливу на довкілля.

Стаття 64. Порядок розгляду центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та Радою міністрів Автономної Республіки Крим документів, поданих для отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом одного робочого дня реєструє заяву та документи, що надійшли для надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення і розміщує інформацію на своєму офіційному веб-сайті.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом 30 календарних днів видає наказ про надання, продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, внесення до нього змін, переоформлення спеціального дозволу на користування надрами або відмову в його наданні, продовженні строку дії, внесенні змін до нього або його переоформленні.

Внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами у разі виявлення у ньому описок та очевидних помилок здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом 10 календарних днів із дня надходження від надрокористувача відповідної заяви.

Наказ про надання, переоформлення, продовження строку дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами, або відмову в наданні, продовженні строку його дії, переоформленні, внесенні до нього змін розміщується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на власному веб сайті протягом одного робочого дня з дня його видання.

Наказ про надання, переоформлення, продовження строку дії, внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами чи відмову в наданні, переоформленні, продовженні строку дії або внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами можуть бути оскаржені в установленому законодавством порядку.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим про надання, продовження строку дії, зупинення дії, поновлення дії, переоформлення, анулювання спеціального дозволу на користування надрами та внесення змін до нього видає розпорядження в порядку та строки, встановлені цією статтею.

Стаття 65. Підстави для відмови у наданні спеціального дозволу на користування надрами Радою міністрів Автономної Республіки Крим та центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр

Підставами для відмови Радою міністрів Автономної Республіки Крим та центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у наданні спеціального дозволу на користування надрами є:

- подання заявником документів не в повному обсязі;
- виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;
- були підписані особою, яка не мала повноважень щодо їх підписання;
- невідповідність документів, поданих заявником, вимогам статті 60 цього Кодексу;
- неможливість заявника бути суб'єктом користування надрами відповідно до цього Кодексу;

наявність інформації від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник здійснює фінансування тероризму в Україні.

Стаття 66. Порядок та строки повідомлення заявника про прийняте рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформленні, відмову у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін та переоформленні

Рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформленні приймається шляхом затвердженням наказу про надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформлення, відмову у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін та переоформленні розміщується на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та направляється заявнику рекомендованим листом протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

Наказ про відмову у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін та переоформленні має містити чіткий перелік підстав для відмови.

Надрокористувач або його представник, уповноважений на отримання спеціального дозволу на користування надрами, протягом 30 робочих днів від дня прийняття рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення до нього змін та переоформленні, зобов'язаний отримати спеціальний дозвіл на користування надрами в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, центрі надання адміністративних послуг або в електронній формі через електронний кабінет надрокористувача. Дату і час отримання спеціального дозволу на користування надрами зазначає центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у рекомендованому листі.

Стаття 67. Підстави для відмови у продовженні спеціального дозволу на користування надрами, внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами та переоформлення спеціального дозволу на користування надрами

Підставами для прийняття рішення про відмову у переоформленні спеціального дозволу на користування надрами є:

подання заявником документів не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;

відсутність у надрокористувача підстав для переоформлення спеціального дозволу на користування надрами;

якщо заявник не може бути суб'єктом користування надрами відповідно до цього Кодексу;

наявність у надрокористувача боргу із сплати рентної плати за користування надрами;

Підстави для відмови у продовженні строку дії спеціального дозволу на користування надрами у разі:

невиконання, порушення умов користування надрами, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами;

подання надрокористувачем документів не в повному обсязі;

були підписані особою, яка не мала повноважень щодо їх підписання;

виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;

пропущення строків для звернення за продовженням дії спеціального дозволу на користування надрами;

невідповідності поданих документів заявником вимогам статті 69 цього Кодексу;

наявності інформації від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник здійснює фінансування тероризму в Україні;

наявність у надрокористувача боргу із сплати рентної плати за користування надрами;

Надрокористувачу відмовляється у внесенні змін до спеціального дозволу на користування надрами у разі:

порушення умов користування надрами, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами;

подання заявником документів не в повному обсязі;

були підписані особою, яка не мала повноважень щодо їх підписання;

наявність у надрокористувача боргу із сплати рентної плати за користування надрами;

виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;

невідповідності документів, поданих заявником, вимогам статті 69 цього Кодексу.

У разі усунення заявником причин, що стали підставою для відмови у наданні спеціального дозволу на користування надрами, продовженні строку його дії, внесенні до нього змін або переоформленні, повторний розгляд документів здійснюється у строк, що не перевищує десяти робочих днів з дня отримання відповідної заяви та документів, передбачених цим Кодексом.

При повторному розгляді документів не допускається відмова з причин, раніше не зазначених у рішенні про відмову (за винятком неусунення чи усунення не в повному обсязі заявником причин, що стали підставою для попередньої відмови).

Стаття 68. Збір за видачу спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення змін та переоформлення. Розмір, строки та порядок внесення збору

За надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону справляється збір у розмірі, який розраховується виходячи з початкової ціни продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Об'єктом обчислення початкової ціни продажу спеціального дозволу на користування надрами є визначене у встановленому порядку родовище (ділянка надр), а для спеціальних дозволів на користування надр, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, - підземна споруда (зокрема споруда для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод), підземна споруда, пов'язана із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт, геологічна територія та об'єкт, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, заклади охорони здоров'я тощо).

Початкова ціна продажу спеціального дозволу на видобування обраховується за наступними даними:

кількість видів товарної продукції корисних копалини, (мінеральної сировини) родовища (ділянки надр), на користування якими передбачається отримати спеціальний дозвіл на користування надрами;

обсяг виду товарної продукції проектного видобутку корисної копалини (мінеральної сировини) родовища (ділянки надр);

ціна одиниці виду товарної продукції корисної копалини (мінеральної сировини);

коефіцієнт переходу (частка) від сумарної вартості товарної продукції корисної копалини (мінеральної сировини) родовища (ділянки надр) до початкової ціни продажу спеціального дозволу на користування надрами.

Початкова ціна продажу спеціального дозволу на користування надрами для цілей, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин обраховується за наступними даними:

обсяг (об'єм, площа) підземних споруд, геологічної території, об'єкта, на користування якими надається спеціальний дозвіл на користування надрами для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

кількість мінімальних заробітних плат;

розмір мінімальної заробітної плати на дату розрахунку.

За надання спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону з метою виконання угод про розподіл продукції справляється збір у розмірі 1 відсотка початкової ціни продажу такого спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні.

Заявник повинен сплатити у повному обсязі збір за надання спеціального дозволу на користування надрами протягом 45 календарних днів з дня отримання рекомендованого листа з зазначенням розміру збору за надання спеціального дозволу на користування надрами від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Рада міністрів Автономної Республіки Крим зобов'язаний (зобов'язані) у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дня прийняття рішення про надання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку його дії, внесення змін та переоформлення відправити рекомендованого листа заявнику (надрокористувачу).

У разі несплати в повному обсязі та в установлений строк збору за надання спеціального дозволу на користування надр заявник, щодо якого прийнято рішення про надання спеціального дозволу на користування надр, втрачає право на його отримання, та відповідне рішення скасовується.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, зобов'язаний продовжити строк сплати збору, за умови подання заявником письмового клопотання про продовження строку сплати збору з обов'язковим зазначенням причини для такого продовження.

Для продовження строку сплати збору надрокористувач повинен звернутися до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, до завершення строку відведеного для сплати збору.

Строк для сплати збору може бути продовжено центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, тільки один раз та на 15 робочих днів.

Збір за продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, внесення змін та переоформлення спеціального дозволу на користування надрами не справляється, крім випадків передбачених частиною 13 цієї статті.

Надрокористувач зобов'язаний сплатити збір за внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами з підстави виявлення під час надрокористування корисної копалини яка не зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами, якщо виявлена корисна копалина, яка не зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами, сумарна кількість якої перевищує 5 відсотків від основної корисної копалини, яка зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами.

Сума збору за внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами з підстави виявлення під час надрокористування корисної копалини яка не зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами справляється відповідно до методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Збір за внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами у разі виявлення під час надрокористування корисної копалини, яка не зазначена у спеціальному дозволі на користування надрами, сплачується у порядку та у строки, передбачені для сплати збору за надання спеціального дозволу на користування надрами.

Стаття 69. Види користування надрами для яких строк дії спеціального дозволу на користування надр може бути продовжено та строк продовження дії спеціального дозволу на користування надрами

Надрокористувач може продовжити дію спеціального дозволу на користування надрами на всі види користування надрами які зазначені в цьому Кодексі.

Виконання робіт (проведення діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції продовжується відповідно до угоди про розподіл продукції.

Строк дії спеціального дозволу на користування надрами продовжується за наявності інформації про відсутність порушення надрокористувачем умов користування надрами, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами за результатами здійснення останнього заходу державного нагляду (контролю).

Відповідно до виду користування надрами дія спеціального дозволу на користування надрами може бути продовжена на такі строки:

на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку корисних копалин загальнодержавного значення та місцевого значення, може здійснюватися не більше одного разу, крім спеціальних дозволів на геологічне вивчення, згідно з якими роботи виконуються виключно за кошти державного бюджету;

на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням корисних копалин загальнодержавного значення та місцевого значення (промислова розробка родовищ (ділянок надр)) не може обмежуватись кількістю разів, строк дії спеціального дозволу на користування надр продовжується стільки разів скільки буде потрібно для повного відпрацювання родовища (ділянки надр);

на видобування корисних копалин не може обмежуватись кількістю разів, строк дії спеціального дозволу на користування надр продовжується стільки разів скільки буде потрібно для повного відпрацювання родовища (ділянки надр).

на будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод не може обмежуватись кількістю разів;

Строк дії спеціального дозволу на користування надрами, наданого на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок надр) корисних копалин загальнодержавного значення або видобування корисних копалин, якщо відповідно до законодавства заявнику єдиний майновий комплекс, побудований (реконструйований) з метою видобування та переробки корисних копалин з родовища (ділянки надр), на користування якого надано спеціальний дозвіл на користування надр, надано в оренду (концесію), може бути продовжено лише в межах строку дії договору оренди (концесії) єдиного майнового комплексу

Строк продовження дії спеціального дозволу на користування надр не може перевищувати строки, передбачені статтею 37 цього Кодексу на відповідний вид користування надрами.

Надрокористувач подає заяву на продовження спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку корисних копалин, не пізніше ніж за три місяці до закінчення строку дії спеціального дозволу на користування надрами, а для видобування не пізніше ніж за шість місяців до закінчення строку дії спеціального дозволу на видобування корисних копалин. У заяві зазначається причина продовження строку дії спеціального дозволу на користування надр. Надрокористувач, що не подав заяви в установлений строк, втрачає право на продовження строку дії спеціального дозволу на користування надр.

Продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, наданого на підставі виконання угод про розподіл продукції, здійснюється на період продовження відповідної угоди про розподіл продукції в порядку та на умовах, визначених цим Кодексом та відповідною угодою про розподіл продукції.

Стаття 70. Підстави, за наявності яких спеціальний дозвіл на користування надрами потребує внесення змін

Внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами здійснюється на підставі заяви та поданих надрокористувачем (або правонаступником) документів або

інформації центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у разі:

зміни зазначених у спеціальному дозволі на користування надрами, у тому числі щодо продовження строку дії спеціального дозволу на користування надр на строк незаконного (безпідставного) зупинення його дії та/або анулювання відповідно до рішення суду, що набрало законної сили;

зменшення площі родовища (ділянки надр) за ініціативою надрокористувача або відповідних органів державного нагляду (контролю);

виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість чи кількість корисних копалин після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів відповідно до цього Кодексу;

виявлення під час надрокористування корисних копалин, які не зазначені у спеціальному дозволі на користування надрами;

виявлення надрокористувачем після отримання спеціального дозволу на користування надрами описок, помилок у спеціальному дозволі на користування надрами;

утворення шляхом виділу з юридичної особи надрокористувача (крім суб'єкта господарювання державного сектору економіки, а також підприємства, господарського товариства, у статутному капіталі якого не менш як 50 відсотків належить підприємству та/або господарському товариству, частка держави в статутному капіталі якого становить 100 відсотків) юридичної особи з метою продовження діяльності на наданому йому в користування родовищі (ділянці надр) за таких умов: частка надрокористувача в статутному (складеному) капіталі новоутвореної юридичної особи становить не менш як 50 відсотків;

створення господарського товариства, у статутному капіталі якого 100 відсотків акцій належить державі, у результаті реорганізації шляхом злиття;

реорганізації державного підприємства шляхом приєднання до іншого державного підприємства.

Стаття 71. Перелік документів, які підтверджують необхідність внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами

Для внесення змін до спеціального дозволу на користування надр заявник подає заяву, в якій зазначаються номер і дата спеціального дозволу на користування надр, разом з:

копією документа, що посвідчує особу та реєстраційним номером облікової картки платника податків з Державного реєстру, фізичної особи - підприємця (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, подають лише копію паспорта з серією, номером та відміткою);

пояснювальною запискою, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом та містить обґрунтування необхідності внесення змін до спеціального дозволу на користування надр.

У випадках, передбачених пунктом 3, 4 частини 1 статті 70 цього Кодексу, до зазначених документів заявник подає копію нового протоколу Державної комісії України

по запасах корисних копалин про затвердження кількості запасів та план підрахунку запасів відповідно до нього.

У випадках, передбачених пунктами 6-8 частини 1 статті 70 пункту, до зазначених документів заявник додає:

засвідчені копії установчих документів;

лист-згоду надрокористувача на внесення змін до спеціального дозволу на користування надр (в разі внесення змін до спеціального дозволу на користування надр згідно з пунктом 6 частини 1 статті 70).

У випадку внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами за результатами оцінки впливу на довкілля надрокористувач в пояснювальній записці зазначає номер реєстраційної справи.

У випадку внесення змін з підстави виявлення надрокористувачем після отримання спеціального дозволу на користування надрами описок, очевидних помилок, заявник подає заяву разом з описом виявлених описок, очевидних помилок.

Стаття 72. Підстави, за наявності яких спеціальний дозвіл на користування надрами потребує переоформлення та випадки, що виключають необхідність його переоформлення

Переоформлення спеціального дозволу на користування надрами здійснюється в порядку передбаченому цим Кодексом, у випадку відчуження спеціального дозволу на користування надрами третім особам.

Стаття 73. Перелік документів, які підтверджують необхідність переоформлення

Заявник у разі переоформлення спеціального дозволу на користування надрами подає заяву в якій зазначаються номер і дата спеціального дозволу на користування надр та додає до заяви нотаріально засвідченні копії відповідних документів, що підтверджують факт відчуження права на користування надрами третім особам.

Глава 11 «Набуття права на користування надрами за результатами аукціону»

Стаття 74. Порядок прийняття центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, рішення про проведення аукціону з продажу права на користування надрами.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, готує з урахуванням заяв та додаткових матеріалів (пояснювальна записка, оглядова карта та ситуаційний план, каталог географічних координат кутових точок) поданих фізичними особами - підприємцями, юридичними особами та переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, спеціальні дозволи на користування якими виставляються на аукціон.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, надсилає центральному органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, пропозицію (разом з пояснювальними записками, оглядовими картами та ситуаційними планами, каталогами географічних координат кутових точок) для отримання зауважень та пропозицій.

Центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у строк, що не перевищує 15 робочих днів з дня надходження від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, пропозицій щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон, надсилає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон, із зазначенням умов, за яких можливе надрокористування на запропонованих родовищах (ділянках надр), у частині дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища або обґрунтовані пропозиції із зазначенням шляхів їх усунення щодо неможливості надрокористування на запропонованих родовищах (ділянках надр) з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Зазначені пропозиції опубліковуються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на офіційному веб-сайті протягом трьох робочих днів після прийняття відповідного рішення.

Під час повторного розгляду документів центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, що надійшли від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, не допускається надання зауважень щодо неможливості надрокористування на запропонованих родовищах (ділянках надр) з причин, що раніше не були зазначені (за винятком неусунення або усунення не в повному обсязі центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, причин, що стали підставою для попередніх пропозицій).

У разі надання центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, обґрунтованих пропозицій щодо встановлення законодавством обмежень стосовно провадження діяльності з користування надрами на території, на якій заплановано її провадження, такі пропозиції враховуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, під час прийняття рішень щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон.

У разі ненадання центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, пропозицій щодо визначення переліку ділянок надр протягом 15 робочих днів з дня надходження від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, документів у повному обсязі вважається, що пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр, дозволи на користування якими виставляються на аукціон, відсутні.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, після надходження пропозицій від центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, із зазначенням умов, за яких можливе надрокористування на запропонованих родовищах

(ділянках надр), у частині дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища складає та затверджує наказом перелік таких ділянок та приймає рішення про проведення аукціону.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, включає до наказу про затвердження переліку ділянок надр таку ділянку та протягом 30 календарних днів приймає рішення про проведення аукціону.

Оголошення про проведення аукціону розміщується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр у системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом 10 робочих днів з дня затвердження переліку родовищ (ділянок надр) та прийняття рішення про проведення аукціону.

Аукціон проводиться системою електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами:

через 90 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для нафти, природного газу, конденсату), включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

через 50 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для всіх інших корисних копалин), включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Повторний аукціон оголошується протягом трьох робочих днів після визнання першого аукціону таким, що не відбувся, та проводиться через 30 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення повторного аукціону, включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Аукціон за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій оголошується протягом трьох робочих днів після визнання повторного аукціону таким, що не відбувся, та проводиться через 15 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій, включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У випадку, якщо суб'єкт господарювання звернувся до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, із заявою про отримання спеціального дозволу на користування родовищем (ділянкою надр) в аукціонному порядку і якщо протягом строку відведеного на проведення аукціону не було зареєстровано іншої заяви на дану родовище

(ділянку надр), то заявник, який подав заяву на отримання родовища (ділянки надр) у користування у аукціонному порядку, має право отримати спеціальний дозвіл на користування надрами відповідно до порядку отримання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону.

Стаття 75. Організація центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, аукціону з продажу права на користування надрами

Організація проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами покладається на центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Аукціон проводиться системою електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

Використання системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, шляхом укладення договору з адміністратором та/або ом електронного майданчика.

Організатор аукціону забезпечує центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, заявникам, учасникам та спостерігачам аукціону постійний доступ до системи електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами з метою отримання відомостей про хід аукціону.

У системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами повинна бути створена комплексна система захисту інформації з підтвердженою відповідністю вимогам законодавства у сфері захисту інформації.

Вимоги щодо захисту інформації в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами визначаються відповідно до положень Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

Створення та опрацювання електронних документів у системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері електронного документообігу з накладенням на них кваліфікованого електронного підпису відповідно до вимог Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Аукціон проводиться системою електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами:

через 90 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для нафти, природного газу, конденсату), включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

через 50 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону (для всіх інших корисних копалин), включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі коли останній день строків, зазначених у частині 8 цієї статті, припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, останнім днем строку є перший після нього робочий день.

Система електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами забезпечує постійний та відкритий доступ спостерігачів до електронного майданчика з метою спостереження за проведенням аукціону.

Стаття 76. Підготовка аукціонної документації, затвердження її вартості та порядок придбання учасником

Центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, готується, складається та затверджується відповідний пакет аукціонної документації щодо кожного лота.

Вартість аукціонної документації включає в себе витрати на визначення початкової ціни лота, на підготовку лоту до проведення аукціону, та відшкодовуються переможцем за кожним лотом. Вартість пакета аукціонної документації становить 3,12 відсотка початкової ціни лота, але не менш як одна мінімальна заробітна плата і не більш як шістнадцять мінімальних заробітних плат на день проведення аукціону.

Оплата вартості аукціонної документації здійснюється переможцем у строк, що не перевищує 20 робочих днів з дати опублікування центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протоколу аукціону в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

Невнесення переможцем в установлений строк належної до сплати вартості пакета аукціонної документації позбавляє переможця права на отримання спеціального дозволу на користування надрами. Про що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, яка автоматично формує новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціновою пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

Стаття 77. Гарантійний внесок, його розмір та порядок внесення

Гарантійний внесок вноситься учасником шляхом перерахування коштів на банківський рахунок організатора (а) електронного майданчика у розмірі 20 відсотків від початкової ціни лота, яка зазначається в оголошенні про проведення аукціону.

У разі позбавлення переможців аукціону права на отримання спеціального дозволу на користування надр у випадках, передбачених цим Кодексом, розмір гарантійного внеску для цього лота на повторних аукціонах становить 40 відсотків початкової ціни лота, при цьому початкова ціна лота повторних аукціонів становить 100 відсотків першої початкової ціни такого лота.

Сплата гарантійного внеску повинна бути підтверджена до завершення строку приймання заявок для участі в аукціоні.

Стаття 78. Випадки та порядок повернення гарантійного внеску

Гарантійний внесок повертається у випадку:

якщо аукціон не відбувся або лот знято з продажу відповідно до цього Кодексу, гарантійний внесок підлягає поверненню учасникам протягом п'яти робочих днів з наступного дня після визнання аукціону таким, що не відбувся, або зняття лоту з продажу;

іншим учасникам аукціону, крім переможця, внесена сума гарантійного внеску повертається організатором (оператором) протягом п'яти робочих днів після завершення аукціону;

гарантійний внесок повертається учаснику з наступною за величиною ціною пропозицією після переможця, а у разі однакових цінових пропозицій учасників - тому, хто подав цінову пропозицію раніше, протягом п'яти робочих днів з дня отримання переможцем спеціального дозволу на користування надрами.

У випадку продажу спеціального дозволу на видобування корисних копалин, гарантійний внесок повертається переможцю аукціону у разі отримання висновку з оцінки впливу на довкілля про недопустимість провадження планованої діяльності.

Гарантійний внесок не повертається у випадку:

невнесення в установлений строк належної до сплати винагороди оператору;

невнесення в установлений строк належної до сплати вартості геологічної інформації переможцем;

невнесення переможцем в установлений строк належної до сплати вартості пакета аукціонної документації;

відмови від підписання договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами чи договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною, чи не підписав їх в установлений строк;

недотримання переможцем обов'язків відповідно до статті 90 цього Кодексу;

коли переможець у визначений строк не звернувся для отримання спеціального дозволу на користування надрами.

Стаття 79. Зарахування гарантійного внеску, внесеного переможцем аукціону, в рахунок ціни лоту, придбаного за результатами аукціону

Гарантійний внесок переможця зараховується до ціни реалізації лота.

Гарантійний внесок, сплачений переможцем, перераховується організатором аукціону до державного бюджету протягом п'яти робочих днів після опублікування протоколу аукціону, а у випадку продажу спеціального дозволу на видобування перераховується організатором аукціону до державного бюджету протягом п'яти робочих днів після отримання переможцем аукціону спеціального дозволу на видобування.

Стаття 80. Винагорода, її розмір та порядок внесення

Організатор (оператор) аукціону має права на винагороду.

Розмір винагороди організатора (оператора) аукціону визначається у порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Винагорода сплачується переможцем аукціону на рахунок організатора до моменту укладення таким переможцем договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами (договору купівлі – продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною) з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у строк, що не перевищує 30 робочих днів від дати опублікування протоколу.

Невнесення в установлений строк належної до сплати винагороди оператору, через якого переможець аукціону набув право на участь в аукціоні, позбавляє переможця права на отримання спеціального дозволу на користування надрами. Про, що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, та автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною ціною пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше, згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, або учасник, який зробив ставку, за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

Стаття 81. Умови до порядку проведення аукціону, вимоги до учасників аукціону та порядок проведення аукціону

Продаж лоту здійснюється після визначення його початкової ціни відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами проводиться за умови участі не менше двох претендентів, які подали свої заявки до системи електронних торгів.

Заявка для участі в аукціоні подається виключно за обраним лотом. Зазначена заявка не є підставою для участі в аукціоні за іншими лотами.

Заявка для участі в аукціоні повинна містити закриту цінову пропозицію.

Організатор аукціону (оператор) не допускає до участі в аукціоні заявника та надсилає через його особистий кабінет повідомлення із зазначенням підстави для недопуску у разі:

зазначення під час реєстрації недостовірних відомостей;

зазначення даних не в повному обсязі;

ненадходження гарантійного внеску на зазначений в оголошенні про проведення аукціону рахунок організатора (оператора).

Для участі в аукціоні з продажу прав на користування надрами учасник повинен відповідати таким вимогам (кваліфікаційним критеріям):

бути суб'єктом користування надрами.

Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 82. Оголошення про проведення аукціону

Оголошення про проведення аукціону розміщується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на власному офіційному веб-сайті протягом 10 робочих днів з дня прийняття рішення про проведення аукціону.

Оголошення про проведення аукціону повинно містити:

загальну інформацію про аукціон, зокрема:

відомості про центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, (найменування, контактні номери телефонів, адреса електронної пошти);

порядок подання заявок для участі в аукціоні;

вимоги до заявників

перелік документів та даних, які надаються заявниками;

строк приймання заявок для участі в аукціоні;

дату і час початку аукціону;

розмір гарантійного внеску;

інформацію про рахунок організатора (оператора), на який повинен бути перерахований гарантійний внесок;

строк підписання протоколу проведення аукціону;

строки підписання договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами (договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною);

порядок та строки сплати винагороди оператору, через якого переможець аукціону набув право на участь в аукціоні;

інформацію про лот, зокрема:

реєстраційний номер лота;

назву, місцезнаходження та координати родовища (ділянки надр), спеціальний дозвіл на користування надр якого виставляється на аукціон;

назву корисної копалини (у разі видобування - категорію та розмір запасів корисних копалин, а також дату проведення їх державної експертизи);

вид користування надрами та строк, на який надається спеціальний дозвіл на користування надрами;

вартість геологічної інформації;

початкову ціну лота;

інформацію про наявність на земельній ділянці, в межах якої знаходиться родовище (ділянка надр), об'єктів нерухомості, що мають бути відчуженні (викуплені);

вартість, за якою об'єкти нерухомості можуть бути відчужені їх власником;

попереднє погодження власника об'єктів нерухомості про їх відчуження;

крок аукціону;

вартість пакета аукціонної документації, що сплачується переможцем.

Інформація, що міститься в оголошенні про проведення аукціону (крім реєстраційного номера лота), формується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Одне оголошення про проведення аукціону містить інформацію тільки про один лот.

Інформація про родовище (ділянку надр), включену до лота, виставленого на аукціон, зазначається з урахуванням інформації, зазначеної в пакеті аукціонної документації.

Оголошення про проведення аукціону може включати інші додаткові відомості, необхідні для проведення аукціону, які стосуються родовища (ділянки надр), що виставляється на аукціон.

Строк встановлений для приймання заявок для участі в аукціоні не може бути меншим ніж 50 відсотків від строку визначеного в частині 10 статті 74 цього Кодексу для проведення аукціонів з продужу спеціальних дозволів на користування надрами.

Стаття 83. Початкова ціна лота та закрита цінова пропозиція

Закрита цінова пропозиція (сума коштів, намір та можливість сплати якої) повідомляється учасником аукціону в його особистому кабінеті та подається через організатора аукціону або оператора електронного майданчика.

Право на подання такої цінової пропозиції виникає в учасника аукціону після отримання ним підтвердження про зарахування гарантійного внеску на рахунок організатора (оператора) аукціону до закінчення строку прийняття заявок на участь в аукціоні та забезпечує можливість участі в ньому. Закрита цінова пропозиція не може бути нижчою за початкову ціну лота.

Під час продажу на аукціоні спеціального дозволу на геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислового розробку родовищ (ділянок надр) з подальшим видобуванням бурштину (промисловою розробкою родовищ (ділянок надр)), початкова ціна лота (вартість лота, розрахована центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України та зазначена в оголошенні про проведення аукціону) становить дві тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за 1 гектар відповідної ділянки бурштиноносних надр, що надається на умовах економічного ризику (нерівномірність залягання бурштину, недостатність геологічної інформації та неможливість проведення підрахунку ресурсів та запасів корисних копалин без проведення попередніх розвідувальних та/або видобувних робіт на певних територіях), з обов'язковим подальшим затвердженням оцінки запасів в установленому законодавством порядку.

Початкова ціна лота повторного аукціону становить 50 відсотків першої початкової ціни цього лоту. Початкова ціна лота аукціону за методом покрокового зниження початкової ціни та подальшого подання цінових пропозицій становить 100 відсотків першої початкової ціни лота.

Початкова ціна лота повторних аукціонів з продажу спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислового розробку, видобування підземних вод (у тому числі мінеральних), для всіх потреб, та спеціального дозволу на користування надрами становить 100 відсотків початкової ціни цього лота;

Стаття 84. Результати проведення аукціону з продажу права на користування надрами

Після закінчення аукціону в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами відображається інформація про завершення аукціону та автоматично формується протокол аукціону щодо кожного лота.

Стаття 85. Визнання аукціону з продажу права на користування надрами таким, що не відбувся

Аукціон визнається таким, що не відбувся у разі настання таких обставин:
відсутності учасників;

коли до завершення строку прийняття заявок для участі в аукціоні подано менш як дві заявки, крім аукціон за методом покрокового зниження початкової ціни;

коли за результатами аукціону жоден учасник не зробив крок аукціону;

якщо до завершення строку проведення аукціону не надійшла жодна закрита цінова пропозиція/цінова пропозиція;

У разі визнання аукціону таким, що не відбувся, з підстав, визначених цією статтею, в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами аукціону автоматично присвоюється статус такого, що не відбувся, а спеціальний дозвіл на користування надрами підлягає виставленню на повторний аукціон.

Спори, пов'язані з проведенням аукціону, вирішуються в судовому порядку.

Стаття 86. Проведення повторного аукціону та аукціону за методом покрокового зниження ціни та подальшого подання цінових пропозицій, з продажу спеціального дозволу на користування надрами.

Повторний аукціон оголошується протягом трьох робочих днів після визнання першого аукціону таким, що не відбувся, та проводиться через 30 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення повторного аукціону, включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Аукціон за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій оголошується протягом трьох робочих днів після визнання повторного аукціону таким, що не відбувся, та проводиться через 15 календарних днів з дати розміщення оголошення про проведення аукціону за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій, включаючи день розміщення оголошення про аукціон в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами та на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

У разі продажу спеціального дозволу на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр), на геологічне вивчення, у тому

числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням (промислова розробка родовищ (ділянок надр)), на видобування підземних вод (у тому числі мінеральних), для всіх потреб аукціон за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій не проводиться, замість нього проводиться другий повторний аукціон.

У разі коли останній день строків, зазначених у цій статті, припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, останнім днем строку є перший після нього робочий день.

Стаття 87. Підписання протоколу з переможцем аукціону та наслідки відмови переможця від його підписання

Протокол аукціону формується системою електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами в день закінчення аукціону та не пізніше наступного робочого дня розміщується в такій системі.

Протокол аукціону підписується протягом шести робочих днів після завершення аукціону переможцем, організатором аукціону, через якого переможець аукціону набув право на участь в аукціоні. Протокол надсилається організатором аукціону до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для підписання та опублікування в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами не пізніше трьох робочих днів з дня його отримання.

Протокол може бути підписаний відповідно до законодавства про електронний документообіг з накладенням на нього кваліфікованого електронного підпису відповідно до вимог Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Якщо переможець відмовився від підписання протоколу, договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами чи договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною, чи не підписав такий договір в установлені строки, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

У такому разі автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціною пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

У разі відсутності такого учасника вважається, що аукціон не відбувся, про що зазначається в системі електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

Переможець, який відмовився від підписання протоколу або договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами чи договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною, позбавляється права на участь у подальших аукціонах з продажу того самого лота.

Стаття 88. Ціна реалізації лоту та порядок її сплати переможцем

Переможець протягом 30 робочих днів з дня укладення договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надр або договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надр з відкладною обставиною сплачує до державного бюджету кошти в розмірі, що становить різницю між ціною реалізації лота та гарантійним внеском.

Переможець аукціону з продажу спеціального дозволу на видобування, протягом 30 календарних днів з дня отримання спеціального дозволу на видобування сплачує до державного бюджету кошти в розмірі, що становить різницю між ціною реалізації лота та гарантійним внеском.

Після сплати переможцем до державного бюджету коштів в розмірі, що становить різницю між ціною реалізації лота та гарантійним внеском, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, через особистий кабінет підтверджує факт здійснення переможцем оплати за цим договором та завершує аукціон.

Стаття 89. Придбання геологічної інформації

Придбання права на користування геологічною інформацією про родовище (ділянку надр), на яку надається переможцю спеціальний дозвіл на користування надрами здійснюється відповідно до положень цього Кодексу.

Сплата вартості геологічної інформації здійснюється переможцем аукціону протягом 30 робочих днів з дня укладення договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надр або договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надр з відкладальною обставиною.

У випадку продажу спеціального дозволу на видобування, переможець аукціону зобов'язаний сплатити вартість геологічної інформації протягом 10 робочих днів після надання центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, номер реєстраційної справи з оцінки впливу на довкілля, яким визначено допустимість провадження планованої діяльності.

Невнесення в установлений строк належної до сплати вартості геологічної інформації переможцем позбавляє його права на отримання спеціального дозволу на користування надр, про що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, у такому разі автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціною пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше згідно з порядком обліку часу, за яким діє система електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, або учасник, який зробив ставку за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

Стаття 90. Порядок укладення договору купівлі - продажу спеціального дозволу на користування надрами, договору купівлі - продажу з відкладальною обставиною спеціального дозволу на користування надрами та наслідки відмови переможця від його підписання

Переможець на підставі підписаного протоколу аукціону звертається до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері

геологічного вивчення та раціонального використання надр, з пропозицією щодо укладення договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами або договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною за результатами проведення аукціону. Такий договір укладається між центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та переможцем не пізніше ніж через 30 робочих днів з дня, що настає за днем формування протоколу аукціону, та опубліковується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у системі.

Примірний договір купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами та примірний договір купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною затверджуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та підлягають опублікуванню на його офіційному веб-сайті.

У разі перемоги на аукціоні іноземної юридичної особи, яка на момент підписання протоколу аукціону не має зареєстрованого в Україні представництва, така іноземна юридична особа зобов'язана зареєструвати власне представництво на території України протягом чотирьох місяців з дати підписання договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною.

Іноземна юридична особа переможець аукціону має звернутися протягом десяти робочих днів, після реєстрації представництва в Україні до центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, за переоформленням договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною та наданий на його підставі спеціальний дозвіл на користування надрами, а центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом десяти робочих днів зобов'язаний переоформити відповідний договір купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною та наданий на його підставі спеціальний дозвіл на користування надрами на представництво іноземної юридичної особи переможця аукціону.

Якщо переможцем аукціону є іноземна юридична особа, договір купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною укладається українською та англійською мовами, які мають однакову юридичну силу. У разі наявності розбіжностей та спорів перевагу має версія договору, укладена українською мовою.

Якщо переможець відмовився від підписання договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами чи договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною, чи не підписав їх в установленний строк, він позбавляється права на отримання спеціального дозволу на користування надрами, про що центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр завантажує відповідне рішення в систему електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.

У такому разі автоматично формується новий протокол, в якому переможцем визначається учасник з наступною за величиною ціновою пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій кількох учасників - той, що подав її раніше, згідно з порядком обліку

часу, за яким діє система електронних торгів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, або учасник, який зробив ставку, за умови відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника про відмову від очікування або натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті.

У випадку недотримання переможцем обов'язків відповідно до цієї статті, переможець позбавляється права на отримання спеціального дозволу на користування надрами, а центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, проводить повторний аукціон.

Стаття 91. Істотні умови договору купівлі - продажу або договору купівлі - продаж з відкладальною обставиною права на користування надрами

Істотними умовами договору купівлі - продажу спеціального дозволу на користування надрами та договору купівлі - продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною є:

- строк дії цього договору;
- предмет договору;
- ціна договору;
- відомості про придбаний лот:
- назва родовища (ділянки надр);
- площа;
- координати ;
- вид користування надрами:
- назва корисної копалини;
- права та обов'язки переможця аукціону щодо:

необхідності отримання висновку з оцінки впливу на довкілля протягом 14 місяців від дня підписання договору купівлі - продажу дозволу на видобування корисних копалин або договору купівлі - продажу спеціального дозволу на видобування корисних копалин з відкладальною обставиною та повідомлення центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про номер реєстраційної справи висновку з оцінки впливу на довкілля;

проведення іноземною юридичною особою реєстрації свого представництва на території України протягом чотирьох місяців з дати підписання договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною;

відшкодування вартості об'єктів нерухомості, які знаходяться на земельній ділянці, в межах якої знаходиться ділянка надр, що мають бути відчуженні їх власником.

Стаття 92. Порядок та строки отримання переможцем аукціону спеціального дозволу на користування надрами

Видача спеціального дозволу на користування надрами здійснюється протягом 30 календарних днів з дня підписання договору купівлі продажу та протягом 30 календарних днів з дня виконання переможцем вимог, що обумовили укладення договору з відкладальною обставиною, в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання

надр, або в центрі надання адміністративних послуг переможцем чи уповноваженою ним особою на отримання спеціального дозволу на користування надрами, або в електронній формі через електронний кабінет надрокористувача, а у разі видачі спеціального дозволу на видобування, здійснюється протягом 30 календарних днів від дня надання переможцем номеру реєстраційної справи з оцінки впливу на довкілля, яким визначено допустимість провадження планованої діяльності, на підставі звернення переможця в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або в центрі надання адміністративних послуг з переможцем чи з уповноваженою ним особою на отримання спеціального дозволу на видобування, або в електронній формі через електронний кабінет надрокористувача.

Звернення подається в паперовій або електронній формі. В електронній формі звернення подається через електронний кабінет надрокористувача.

Пересилання оригіналу дозволу послугами поштового зв'язку, у тому числі поштовим відправленням, не допускається.

У разі коли переможець у строк, визначений абзацом першим цієї статті, не звернувся для отримання спеціального дозволу на користування надр, він втрачає право на отримання спеціального дозволу на користування надр.

Глава 12 «Набуття права на користування надрами на підставі Угоди про розподіл продукції»

Стаття 93. Угода про розподіл продукції, строк її дії та сторони

Угода про розподіл продукції спрямована на створення сприятливих умов для інвестування пошуку, розвідки та видобування корисних копалин у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони.

Сторонами угоди про розподіл продукції виступають інвестор (інвестори) і держава в особі Кабінету Міністрів України.

Відповідно до угоди про розподіл продукції Кабінет Міністрів України доручає інвестору на визначений строк проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин на відповідній ділянці (ділянках) надр та ведення пов'язаних з угодою робіт, а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик з наступною компенсацією витрат і отриманням плати (винагороди) у вигляді частини прибуткової продукції.

Угода про розподіл продукції може бути двосторонньою чи багатосторонньою, тобто її учасниками можуть бути декілька інвесторів, за умови, що вони несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях, передбачених такою угодою.

Кабінет Міністрів України забезпечує надання інвесторам їх представництвам та сприяє наданню їх підрядним, субпідрядним та іншим організаціям (особам), а також представництвам іноземних підрядних, субпідрядних та інших організацій (осіб) в установленому порядку погоджень, квот, спеціальних дозволів на користування надрами та інших документів дозвільного характеру, ліцензій, пов'язаних із користуванням надрами, виконанням робіт, будівництвом споруд, передбачених угодою про розподіл продукції.

Для вирішення питань з організації укладення та внесення змін до угод про розподіл продукції Кабінет Міністрів України утворює постійно діючу міжвідомчу

комісію у складі представників центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, народних депутатів України.

Інформаційне, організаційне, матеріальне та інше забезпечення діяльності постійно діючої Міжвідомчої комісії здійснює робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Положення про Порядок роботи постійно діючої Міжвідомчої комісії та її робочого органу затверджується Кабінетом Міністрів України.

Угодою про розподіл продукції вирішення питань з управління та координації діяльності сторін може покладатися на керівний комітет або інший орган управління, створений за участю сторін.

З метою участі держави у виконанні укладеної угоди про розподіл продукції (у тому числі участі в діяльності створених органів управління) Кабінет Міністрів України може надати необхідні повноваження центральному органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, шляхом прийняття відповідного розпорядження. В розпорядженні визначається обсяг повноважень центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, щодо виконання укладеної угоди про розподіл продукції (у тому числі участі в діяльності створених органів управління), а також визначається повний перелік заходів, які мають бути вжиті з метою виконання угоди про розподіл продукції.

У тому разі, коли інвестором в угоді виступає об'єднання юридичних осіб, що не є юридичною особою, учасники такого об'єднання несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях, передбачених угодою про розподіл продукції.

Строк дії угоди про розподіл продукції визначається сторонами, однак не може перевищувати п'ятдесят років з дня її підписання. Строк дії угоди про розподіл продукції продовжується відповідно до продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами.

У межах строку дії угоди обов'язково визначаються строки, відведені на пошук, розвідку та видобування корисних копалин, а також порядок та умови їх продовження. Якщо інвестор не приступить до виконання робіт з розвідки або видобування корисних копалин у строк зазначений в угоді про розподіл продукції, Кабінет Міністрів України має право відмовитися від виконання угоди про розподіл продукції (припинити угоду) і вимагати відшкодування збитків у порядку, передбаченому статтею 121 цього Кодексу.

Строк дії угоди про розподіл продукції за ініціативою інвестора і за умови виконання ним взятих на себе зобов'язань може бути продовжений шляхом укладення додаткової угоди. Одночасно з підписанням додаткової угоди про продовження строку дії угоди про розподіл продукції центральні органи виконавчої влади зобов'язаний продовжити дію ліцензій та спеціальних дозволів на користування надрами та інших дозволів, виданих для цілей виконання угоди про розподіл продукції, на строк дії додаткової угоди про продовження угоди про розподіл продукції.

Дія угоди про розподіл продукції може бути припинена достроково лише в порядку і на умовах, передбачених даним Кодексом та угодою про розподіл продукції.

Державна реєстрація укладеної угоди про розподіл продукції проводиться робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії у визначеному цим Кодексом порядку. Плата за державну реєстрацію угоди не справляється.

Продовження або дострокове припинення дії угоди про розподіл продукції підлягає державній реєстрації в порядку, визначеному для реєстрації угоди про розподіл продукції.

Повноваження щодо здійснення контролю за:

виконанням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції (у тому числі участі в діяльності створених органів управління) надаються центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

забезпеченням державою виконання умов угоди про розподіл продукції надаються центральному органу виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Стаття 94. Умови укладення угоди про розподіл продукції

Угоди про розподіл продукції можуть укладатися щодо окремих ділянок (ділянки) надр, що обмежуються у просторі та географічними координатами, в межах яких знаходяться родовища (ділянки надр), частини родовищ (ділянок надр) корисних копалин загальнодержавного і місцевого значення, включаючи родовища (ділянки надр) у межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України.

Земельна ділянка надається інвестору із переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин відповідно до цього Кодексу та в порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України, разом із спеціальним дозволом на користування надрами.

Надання ділянки надр у користування на підставі угоди про розподіл продукції здійснюється тільки шляхом проведення конкурсу, за винятком випадку передбаченого частиною восьмою цієї статті.

Інвестор може звернутися до Кабінету Міністрів України або постійно діючої Міжвідомчої комісії з пропозицією про вирішення питання щодо проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції щодо окремої родовища (ділянки надр). Про результати розгляду поданої пропозиції інвестор повідомляється у строк що не перевищує 30 календарних днів від дня звернення.

Конкурс на укладення угоди про розподіл продукції може проводитися за умови:

необхідності залучення спеціальних високозатратних технологій для розробки важкодобувних і значних за обсягом перспективних покладів корисних копалин, запасів, що знаходяться у складних гірничо-геологічних умовах для родовищ (ділянок надр), що розробляються;

необхідності впровадження новітніх технологій, передових технічних розробок для забезпечення ефективного пошуку, розвідки та розробки перспективних малодосліджених ділянок корисних копалин.

Внесення змін до географічних координат родовищ (ділянок надр) корисних копалин, щодо яких оголошено конкурс на укладення угоди про розподіл продукції або щодо яких постійно діючою Міжвідомчою комісією ведуться переговори з питання укладення такої угоди, забороняється.

Така заборона не поширюється на внесення змін до географічних координат родовищ (ділянок надр) корисних копалин, щодо яких укладено угоду про розподіл продукції, яке здійснюється на вимогу інвестора (інвесторів) в порядку передбаченому, цим Кодексом, шляхом внесення відповідних змін до спеціального дозволу на користування надрами та внесенням відповідних змін до цієї угоди угоди.

У разі якщо надрокористувач, який має спеціальний дозвіл на користування надрами і розпочав діяльність на передбачених ним умовах, виявив бажання укласти угоду про розподіл продукції, така угода (двостороння або багатостороння) за рішенням Кабінету Міністрів України укладається без проведення конкурсу.

У разі подання звернення (заяви) надрокористувача щодо укладення багатосторонньої угоди про розподіл продукції таке звернення (заява) має бути підписане усіма заявниками та містити відомості про кожного з них.

Після укладення угоди про розподіл продукції спеціальний дозвіл на користування надрами підлягає переоформленню відповідно до положень цього Кодексу. У разі укладення багатосторонньої угоди про розподіл продукції новий спеціальний дозвіл на користування надрами оформляється на ім'я всіх інвесторів - сторін угоди. У випадку укладення угоди щодо декількох ділянок надр оформляється єдиний спеціальний дозвіл на користування надрами на ім'я всіх інвесторів - сторін угоди.

Під час розгляду заяви Міжвідомчої комісії і проведення переговорів щодо узгодження умов угоди про розподіл продукції надрокористувач не втрачає права на проведення передбачених спеціальним дозволом на користування надрами робіт на відповідному родовищі (ділянці надр).

Стаття 95. Рішення про проведення конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції та вимоги до проведення конкурсу

Рішення про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції приймається Кабінетом Міністрів України за поданням постійно діючої Міжвідомчої комісії із зазначенням таких вимог:

строку і порядку проведення конкурсу;

родовища (ділянки надр), щодо якого оголошується конкурс на укладення угоди про розподіл продукції, включаючи географічні координати району робіт, а також обмеження щодо глибини користування надрами;

умов конкурсу (з урахуванням особливостей родовища (ділянки надр) із зазначенням:

кваліфікаційних вимог до учасників конкурсу;

питомої ваги кожного критерію визначення переможця конкурсу, передбаченого цією статтею;

питомої ваги додаткових критеріїв визначення переможця конкурсу (за наявності);

критеріїв визначення переможця, які мають найбільшу вагу серед інших критеріїв;

переліку та строку проведення робіт на об'єкті конкурсу;

мінімального розміру інвестицій;

основних критеріїв розподілу продукції;

особливостей умов угоди про розподіл продукції з боку держави;

оптимальних економічних, технологічних, природоохоронних або інших показників (заходів) щодо раціонального використання надр;

усіх істотних вимог держави щодо умов виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції;

строку подання заяв на участь у конкурсі;

розміру плати за участь у конкурсі;

переліку конкурсної документації та порядку її надання учасникам конкурсу.

В окремих випадках умови конкурсу можуть передбачати додаткові вимоги:

укладення угоди про розподіл продукції з переможцем конкурсу та визначеним згідно з умовами конкурсу господарським товариством, 100 відсотків статутного капіталу якого належать державі, або господарським товариством, створеним за його участі, із зазначенням частки участі такого товариства в угоді про розподіл продукції;

щодо реалізації виключно на території України видобутої і набутої у власність інвестором продукції.

Стаття 96. Оголошення про проведення конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції, його розміщення та зміст

Оголошення про проведення конкурсу, крім вимог, визначених частиною 1 статті 95 цього кодексу, має містити:

рішення Кабінету Міністрів України, на підставі якого проводиться конкурс;

адресу, за якою подаються заявки на участь у конкурсі;

вичерпний перелік матеріалів (документів) та відомостей, що мають подавати учасники;

реквізити банківського рахунку для перерахування плати за участь у конкурсі.

Протягом десяти робочих днів з дня прийняття рішення про проведення конкурсу постійно діюча постійно діюча Міжвідомча комісія публікує оголошення про проведення конкурсу в офіційних друкованих виданнях, здійснює інші функції щодо організації проведення конкурсу в межах своєї компетенції, визначеної Кабінетом Міністрів України.

Оголошення про проведення конкурсу в офіційних друкованих виданнях України публікується українською та англійською мовами.

Стаття 97. Встановлення плати та порядок внесення плати за участь у конкурсі на укладення Угоди про розподіл продукції та її розмір

За участь у конкурсі на укладення угоди про розподіл продукції вноситься плата, розмір та порядок внесення якої визначаються Кабінетом Міністрів України.

Плата за участь у конкурсі, що відбувся, учасникам конкурсу не повертається. У разі якщо конкурс визнано таким, що не відбувся, плата за участь у конкурсі повертається учасникам у повному розмірі.

Плата за участь у конкурсі на укладання угоди про розподіл продукції вноситься шляхом перерахування коштів на відповідний рахунок, який був затверджений постійно діючою Міжвідомчою комісією та зазначений в оголошенні про проведення конкурсу.

Плата за участь у конкурсі вноситься учасником конкурсу до подачі заяви і документів до постійно діючої Міжвідомчої комісії. На підтвердження внесення плати за

участь у конкурсі, Міжвідомчою комісією учаснику конкурсу надається довідка (виписка) про внесення ним плати за участь у конкурсі на укладення угоди про розподіл продукції.

Стаття 98. Організація конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції та встановлення вимог до учасників конкурсу

Строк між публікацією оголошення про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції та граничним строком подання заявки на участь у конкурсі не повинен бути меншим ніж 90 календарних днів.

Вимоги до учасника конкурсу:

можливість при надрокористуванні застосовувати техніку та/або технології, що визначені умовами конкурсу, і які здатні забезпечити:

максимально раціональне користування надрами та мінімізувати втрати паливно-енергетичних ресурсів та мінеральної сировини в надрах;

вилучення з надр важковидобувних корисних копалин, що знаходяться у складних гірничо-геологічних умовах або є залишковими для родовищ (ділянок надр), що розробляються;

видобування значних за обсягом запасів корисних копалин;

ефективний пошук, розвідку, у тому числі поглиблену, родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

здійснювати видобування в особливо складних умовах родовища (ділянки надр) в морських акваторіях, родовищ (ділянок надр) з важковидобувними та виснаженими запасами або в районах з невстановленою нафтогазоносністю;

наявність коштів, що відповідають мінімальним розміру інвестицій зазначених в умовах конкурсу;

Стаття 99. Перелік документів, що подаються для участі у конкурсі на укладення Угоди про розподіл продукції та вимоги до них

Для участі у конкурсі учасник повинен надіслати рекомендованим листом до робочого органу постійно діючої Міжвідомчої комісії заяву про участь у конкурсі та документи, необхідні для прийняття участі у конкурсі. Заява про участь у конкурсі повинна відповідати умовам конкурсу та містити:

відомості про учасника або учасників (повне ім'я, громадянство, місце проживання, фах - для громадян; назва юридичної особи чи об'єднання юридичних осіб, адреса їх місцезнаходження, назва держави, за законами якої зареєстровано юридичну особу чи об'єднання юридичних осіб, основний вид діяльності, передбачений статутом, і розмір статутного капіталу, а також кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), підтверджені документально, код згідно з ЄДРПОУ за наявності, адресу електронної пошти для надсилання повідомлень, контактний номер телефону;

інформацію про досвід роботи в галузі розробки відповідних надр, а також відомості про технічні і фінансові можливості для виконання робіт та про технології, що будуть застосовані при користуванні надрами, підтверджені документально;

програму робіт на родовищі (ділянці надр), у тому числі по виконанню основних умов конкурсу, із зазначенням заходів, направлених на комплексну та раціональну розробку надр, охорону довкілля, а також із зазначенням строків початку та закінчення робіт;

розміри та види інвестування, із зазначенням гарантованого обсягу інвестицій, а також інформацію про фінансову спроможність здійснити заявлені інвестиції, підтверджену документально;

пропозиції щодо порядку та умов розподілу компенсаційної продукції та прибуткової продукції після повного відшкодування витрат інвестора компенсаційною продукцією;

додаткові пропозиції щодо виконання умов конкурсу;

інші матеріали та відомості, визначені умовами конкурсу.

Якщо учасником конкурсу виступає юридична особа, спеціально створена для участі в конкурсі, до заяви на участь у конкурсі також додається безвідклична банківська гарантія на суму гарантованого таким учасником інвестування або покритий акредитив або гарантія юридичної особи (осіб), пов'язаної (пов'язаних) відносинами контролю з такою юридичною особою, підтверджена її (їх) фінансовою спроможністю.

У випадку надання гарантії юридичної особи (осіб), пов'язаної (пов'язаних) відносинами контролю з юридичною особою – учасником конкурсу, така гарантія повинна містити положення про те, що з моменту укладення угоди про розподіл продукції, її дія поширюється на всі зобов'язання юридичної особи – учасника конкурсу за угодою про розподіл продукції.

Якщо учасником конкурсу виступає юридична особа, спеціально утворена для участі в конкурсі, в заяві на участь у конкурсі також зазначається підтверджена документально інформація та відомості про кваліфікацію, технічні, фінансові та інші можливості та характеристики юридичної особи (осіб), пов'язаної (пов'язаних) відносинами контролю з юридичною особою – учасником конкурсу. Ця інформація враховується при розгляді та оцінці заяви такого учасника конкурсу за умови, що відповідна особа (особи), пов'язана (пов'язані) з ним відносинами контролю, надала (надали) гарантію щодо забезпечення виконання учасником конкурсу зобов'язань фінансового, технічного, природоохоронного та іншого характеру за угодою про розподіл продукції з урахуванням поданої заяви.

Стаття 100. Порядок реєстрації та розгляду заяв і документів, що подаються для участі у конкурсі на укладення Угоди про розподіл продукції

Усі заяви, що своєчасно надіслані рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікації та відповідають вимогам, встановленим у оголошенні про проведення конкурсу, в день їх надходження реєструються робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії і, не пізніше наступного робочого дня, надсилаються постійно діючій Міжвідомчій комісії.

Розгляд і оцінка зареєстрованих заяв і доданих до них матеріалів здійснюються постійно діючою Міжвідомчою комісією за критеріями, визначеними статтею 102 цього Кодексу.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії забезпечує онлайн-трансляцію засідань постійно діючої Міжвідомчої комісії в мережі Інтернет, на яких відкриваються конкурсні заявки претендентів, визначаються переможці конкурсів.

Зберігання записів таких трансляцій та вільний доступ до них забезпечується робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії протягом не менше трьох років з дня проведення засідання постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Під час розгляду та оцінки заяв і доданих до них матеріалів кожен член постійно діючої Міжвідомчої комісії має право залучати незалежних експертів для надання рекомендацій, що потребують застосування спеціальних технічних, фінансових, геологічних та інших знань, а також підготовки ними письмових висновків щодо зареєстрованих заяв і доданих до них матеріалів.

З метою уникнення конфлікту інтересів, незалежним експертом не може бути особа, яка брала участь у підготовці заяви та доданих до неї матеріалів, чи перебуває у цивільно-правових чи трудових відносинах з інвестором або інвесторами (або пов'язаними з ними особами), заяви яких і додані матеріали до яких розглядаються та оцінюються такими експертами.

Висновки незалежних експертів надаються кожному члену постійно діючої Міжвідомчої комісії та мають рекомендаційний характер.

Рішення Міжвідомчої комісії про висновки та пропозиції щодо визначення переможця (переможців) конкурсу яке, зокрема, має містити перелік учасників, допущених до участі в конкурсі на укладення угоди про розподіл продукції, кількість отриманих кожним учасником балів за кожним із критеріїв визначення переможця конкурсу, відомості про основні параметри запропонованої заявниками програми робіт на родовищі (ділянці надр), розміру гарантованого інвестування, пропозицій щодо розміру, порядку та умов розподілу компенсаційної та прибуткової продукції, оприлюднюється Кабінетом Міністрів України одночасно із оприлюдненням рішення про визначення переможця конкурсу.

Стаття 101. Порядок проведення конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції, строки проведення конкурсу та рішення, що приймаються за результатами проведення конкурсу

Строк проведення конкурсу не повинен перевищувати 30 робочих днів від дати закінчення граничного строку подання конкурсних заяв.

За результатами розгляду та оцінки поданих матеріалів постійно діюча Міжвідомча комісія готує і подає Кабінету Міністрів України висновки та пропозиції щодо визначення переможця конкурсу.

Переможець конкурсу відповідно до Методики оцінки конкурсних пропозицій затвердженою Кабінетом Міністрів України та протягом строку, передбаченого абзацом першим цієї статті, з урахуванням пропозицій постійно діючої Міжвідомчої комісії визначається Кабінетом Міністрів України.

Конкурс вважається таким, що відбувся, у випадку, коли з заявкою на участь у ньому звернувся хоча б один учасник, у разі виконання ним усіх умов конкурсу.

Конкурс вважається таким, що не відбувся, у разі відсутності заявок на участь у конкурсі або Кабінетом Міністрів України не визначено переможця конкурсу.

Стаття 102. Критерії для обрання переможця конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції

При визначенні переможця конкурсу постійно діюча Міжвідомча комісія підраховує загальну кількість балів, які визначені у Методичі оцінки конкурсних пропозицій при проведенні конкурсів на укладення угоди про розподіл продукції, затвердженої Кабінетом Міністрів України, за такими основними критеріями:

привабливість пропозицій щодо співвідношення компенсаційної до виробленої продукції та розподілу прибуткової продукції на користь держави;

обсяг гарантованих інвестицій;

рівень фінансового забезпечення запропонованої програми робіт на родовищі (ділянці надр);

спрямованість програми робіт на родовищі (ділянці надр) на комплексне освоєння ділянки та забезпечення раннього видобутку;

наявність досвіду роботи у проектах з пошуку та видобутку відповідних корисних копалин;

ефективність заходів з охорони навколишнього природного середовища;

забезпечення використання українського персоналу, товарів, робіт і послуг українського походження.

Кабінет Міністрів України у рішенні про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції може передбачити додаткові критерії визначення переможця конкурсу, питома вага яких не може перевищувати 10 відсотків загальної ваги всіх критеріїв визначення переможця конкурсу.

Критерії визначення переможця конкурсу поділяються на кількісні та не кількісні критерії. Кількісними є критерії, щодо яких можливо встановити об'єктивні вимірювальні показники. До не кількісних належать критерії, щодо яких неможливо встановити об'єктивні вимірювальні показники.

Критерії привабливості пропозицій щодо розподілу компенсаційної та прибуткової продукції на користь держави, спрямованості програми робіт на родовищі (ділянці надр) на комплексне освоєння ділянки та забезпечення раннього видобутку, обсягу гарантованих інвестицій, рівня фінансового забезпечення запропонованої програми робіт на родовищі (ділянці надр) є кількісними.

Вага кількісних критеріїв не може бути меншою 70 відсотків від загальної ваги всіх критеріїв визначення переможця конкурсу.

Найбільшу питому вагу серед критеріїв визначення переможця конкурсу повинен мати критерій спрямованості програми робіт на родовищі (ділянці надр) на комплексне освоєння ділянки та забезпечення раннього видобутку.

Переможцем конкурсу визнається учасник, що набрав найбільшу загальну кількість балів за сумою всіх критеріїв. У разі наявності двох або більше учасників з однаковою загальною кількістю балів переможцем конкурсу визнається учасник, який набрав найбільшу кількість балів за критерієм, який, відповідно до рішення про проведення конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції, має найбільшу вагу серед інших критеріїв.

Питома вага критеріїв для оцінки заяв учасників та визначення переможця конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції встановлюється Кабінетом Міністрів України у Методиці оцінки конкурсних пропозицій.

Методика нарахування балів учасникам конкурсу з укладання угод про розподіл продукції оприлюднюється робочим органом Міжвідомчої комісії на його офіційному веб-сайті в мережі Інтернет.

Критерії визначення переможця конкурсу на підставі його конкурсної заяви є невід'ємною частиною угоди про розподіл продукції та не підлягають перегляду або внесенню змін до них.

Стаття 103. Порядок та джерела опублікування результатів конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції

Рішення Кабінету Міністрів України та результати конкурсу підлягають опублікуванню в офіційних друкованих виданнях на протязі семи календарних днів від дня визначення переможця конкурсу та доводяться до відома рекомендованим листом та засобами електронно цифрової комунікації (електронним повідомленням, факсом) кожного учасника конкурсу.

Стаття 104. Порядок укладення Угоди про розподіл продукції з переможцем конкурсу

Угода про розподіл продукції має бути укладена з інвестором, що переміг у конкурсі, не пізніше 170 календарних днів з дня визначення переможця конкурсу рішенням Кабінету Міністрів України.

Розроблення проекту угоди про розподіл продукції здійснюється інвестором із дотриманням вимог цього Кодексу.

В окремих випадках за рішенням Кабінету Міністрів України розроблення проекту угоди може покладатися на постійну діючу Міжвідомчу комісію.

Якщо однією із сторін угоди є іноземний інвестор, угода про розподіл продукції готується та укладається українською та англійською мовами, які мають однакову юридичну силу. Переклад остаточного варіанта проекту угоди про розподіл продукції англійською мовою забезпечує сторона, яка здійснювала підготовку проекту. У разі розбіжностей між версіями угоди українською та англійською мовами або будь-якого спору щодо тлумачення будь-якого положення угоди версія угоди українською мовою матиме переважну силу.

Проект угоди про розподіл продукції розробляється інвестором протягом тридцяти робочих днів з дня офіційного опублікування рішення Кабінету Міністрів України та надсилається робочому органу постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Проект угоди про розподіл продукції подається на реєстрацію у кількості примірників, що відповідають кількості сторін угоди про розподіл продукції.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії на протязі двох робочих днів від дня надходження проекту угоди про розподіл продукції реєструє його та надсилає постійно діючій Міжвідомчій комісії. Постійно діюча Міжвідомча комісія протягом десяти робочих днів надсилає його для проходження обов'язкової експертизи з фінансових, правових та інших питань, визначених постійно діючою Міжвідомчою комісією, до відповідних центральних органів виконавчої влади. Експертиза проекту угоди має бути проведена відповідними центральними органами виконавчої влади у місячний строк. З урахуванням результатів проведеної центральними органами виконавчої влади експертизи, проект угоди доопрацьовується інвестором та постійно діючою Міжвідомчою комісією протягом трьох місяців та підписується інвестором (інвесторами) і надсилається для реєстрації робочому органу постійно діючої Міжвідомчої комісії. Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії реєструє остаточний варіант проекту угоди про розподіл продукції на протязі одного робочого дня та надсилає його сторонам для підписання. Проект угоди підписується Кабінетом Міністрів України через тридцять робочих днів від дня реєстрації остаточного варіанту проекту угоди про розподіл продукції.

У разі відмови одного з інвесторів від укладення багатосторонньої угоди про розподіл продукції вона, за погодженням сторін, може бути укладена з іншими

учасниками конкурсу після отримання від них підтвердження їх відповідності вимогам до учасників конкурсу та внесення відповідних змін до тексту угоди.

До проекту угоди про розподіл продукції мають обов'язково включатися положення щодо обов'язку інвестора здійснити оцінку впливу на довкілля, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», та надати постійно діючій Міжвідомчій комісії висновок з оцінки впливу на довкілля до моменту початку планованої діяльності, а також положення щодо розірвання угоди про розподіл продукції в односторонньому порядку Кабінетом Міністрів України у разі отримання інвестором висновку з оцінки впливу на довкілля про недопустимість провадження планованої діяльності.

З питань, що не були узгоджені під час проходження проектом угоди про розподіл продукції експертизи, чи якщо одна із сторін угоди не згодна з висновком за ініціативою однієї із сторін і за її рахунок можуть бути проведені додаткова експертиза (експертизи). Інвестор може звертатися до міжнародних неурядових організацій або спеціалізованих наукових організацій з проханням про проведення експертизи (наукової, технічної тощо) з питань, що потребують додаткових обґрунтувань.

Постійно діюча Міжвідомча комісія забезпечує і координує роботу над підготовкою та узгодженням проекту угоди.

Інвестор (інвестори) має право вибрати для підписання типову угоду.

Типова угода розробляється з урахуванням статей 105, 106 цього Кодексу постійно діючою Міжвідомчою комісією та затверджується Кабінетом Міністрів України.

Підписання угоди про розподіл продукції здійснюється повноважними представниками сторін.

Повноваження представників інвесторів на підписання угоди перевіряються робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії проводить державну реєстрацію укладеної угоди про розподіл продукції в день її підписання.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії у 15-денний строк видає інвестору (кожному інвестору), який є стороною угоди про розподіл продукції, свідоцтво про державну реєстрацію угоди про розподіл продукції.

Державна реєстрація угоди про розподіл продукції та видача інвестору свідоцтва про її реєстрацію здійснюється в порядку, передбаченому Положенням про Порядок роботи постійно діючої Міжвідомчої комісії та її робочого органу.

Стаття 105. Істотні умови Угоди про розподіл продукції

Угода про розподіл продукції має бути укладена у письмовій формі і відповідати вимогам конкурсу на укладення такої угоди та вимогам цього Кодексу.

В угоді про розподіл продукції визначаються: перелік видів діяльності інвестора та програма обов'язкових робіт із зазначенням строків виконання, обсягів і видів фінансування, технологічного обладнання та інших показників, що відповідають конкурсній заявці інвестора, а також інші істотні умови.

Істотними умовами угоди про розподіл продукції є:

найменування сторін угоди та їх реквізити;

характеристика родовища (ділянки надр), щодо якої укладається угода, включаючи географічні координати району робіт, а також обмеження щодо глибини промислової розробки надр;

умови набуття інвестором земельної ділянки для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, та родовища (ділянки надр);

обов'язок інвестора провести рекультивацію земель, порушених під час проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин;

вид (види) користування надрами;

вимоги до якості виконуваних згідно з угодою робіт;

види, обсяги і строки виконання робіт на родовищі (ділянці надр) (у разі, якщо перелік та строки проведення робіт на родовищі (ділянці надр) визначалися в умовах конкурсу);

права та обов'язки сторін, зокрема права інвестора щодо користування землею, надрами, а також його обов'язки, передбачені частиною сім цієї статті;

порядок узгодження сторонами бюджетів та програм робіт;

умови використання корисних копалин;

порядок визначення вартості видобутих корисних копалин, у тому числі валюта, в якій буде виражено таку вартість, в угоді за участю іноземного інвестора;

порядок внесення рентної плати за користування надрами у разі видобування корисних копалин;

пункт виміру продукції;

обов'язок інвестора доставляти вироблену продукцію в пункт виміру;

умови визначення обсягу компенсаційної продукції;

склад витрат, що підлягають відшкодуванню компенсаційною продукцією;

порядок та умови розподілу прибуткової продукції між державою та інвестором;

порядок і строк передачі державі належної їй частини прибуткової продукції;

порядок переходу права власності на вироблену продукцію;

порядок одержання інвестором частини прибуткової продукції, що належить йому відповідно до угоди про розподіл продукції;

порядок переходу права власності на майно від інвестора до держави;

строк, форми та зміст звітів, інформації, рахунків, що подаються інвестором Кабінету Міністрів України або уповноваженому Кабінетом Міністрів України центральному органу виконавчої влади;

вимоги щодо повернення ділянок надр та земельних ділянок, наданих для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, після закінчення дії угоди, у разі її дострокового припинення або закінчення окремих етапів робіт, а також строки та порядок повернення цих ділянок;

умови внесення змін, дострокового розірвання, або продовження дії угоди;

умови переуступлення інвестором прав та обов'язків, передбачених угодою;

вимоги щодо раціонального і комплексного використання та охорони надр і довкілля, збереження родючого шару ґрунту, безпеки та охорони праці персоналу, залученого до передбачених угодою робіт;

обов'язок інвестора здійснити оцінку впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

порядок консервації або ліквідації об'єктів надрокористування;

строк дії угоди, дата, місце підписання та порядок набрання нею чинності;

відповідальність сторін угоди та засоби її забезпечення;

порядок розгляду спорів;

порядок передачі інвестором рухомого майна державі, яке було ним створене або придбане для виконання угоди про розподіл продукції та право власності на яке перейшло до держави.

За вибором сторін угодою може передбачатися передача державі грошового еквівалента частини прибуткової продукції, що належить державі, але сума коштів передана за прибуткову продукцію не може бути нижчою від ринкової вартості прибуткової продукції.

За згодою сторін угодою про розподіл продукції можуть передбачатися й інші умови.

Невід'ємною частиною угоди про розподіл продукції є додатки, на які сторони посилаються в тексті угоди, зокрема вичерпний перелік встановлених правил, норм, стандартів ведення робіт, пов'язаних із користуванням надрами, охороною довкілля, використанням і переробкою мінеральної сировини, розрахунки, плани, переліки, програми, таблиці тощо, а у разі потреби - висновки експертів (акти експертиз), науковців і фахівців, залучених до розроблення проекту угоди.

Угода про розподіл продукції повинна передбачати обов'язки інвестора щодо:

надання переваг продукції, товарам, роботам, послугам та іншим матеріальним цінностям українського походження за рівних умов стосовно ціни, дотримання строку виконання робіт, відповідності робіт міжнародним стандартам;

прийняття (наймання) на роботу на території України працівників для зазначених в угоді потреб переважно (виключно) з числа громадян України, а у разі відсутності працівників (фахівців) відповідної кваліфікації в Україні, наймання іноземців здійснюється з обов'язковим навчанням працівників з громадянством України тим спеціальностям і навичкам, які необхідні для виконання робіт, згідно угоди про розподіл продукції, за рахунок інвестора.

Стаття 106. Особливі умови Угоди про розподіл продукції, їх перелік, сторони та види користування надрами, для яких вони можуть встановлюватись

Угоди про розподіл продукції, укладені щодо пошуку, розвідки та видобування вуглеводневої сировини, а також щодо використання родовищ із значними запасами корисних копалин, крім істотних умов, зазначених у статті 105 цього Кодексу, повинні передбачати також такі особливі умови:

щорічне декларування видобувних характеристик;

порядок користування геологічною, геофізичною та іншою інформацією;

порядок і особливості обліку витрат на промислові та технологічні потреби;

порядок і строки оцінки рівня забруднення довкілля в районі експлуатації родовища (ділянки надр) на момент укладення та після закінчення дії угоди про розподіл продукції;

обсяги і строки виконання природоохоронних заходів, екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля, яким визначено допустимість провадження планованої діяльності;

порядок узгодження та затвердження програм робіт, зокрема програм проведення нафтових операцій;

умови відповідального зберігання державної частки видобутих корисних копалин до передачі їх державі;

умови страхування майнових ризиків, включаючи втрату видобутих корисних копалин внаслідок розливу, повені, пожежі;

умови виключного ризику під час розробки родовищ (ділянок надр).

Якщо учасником угоди про розподіл продукції є іноземний інвестор, він зобов'язаний протягом чотирьох місяців з дня укладення угоди про розподіл продукції зареєструвати своє представництво на території України.

Якщо учасниками угоди про розподіл продукції є два чи більше інвесторів, вони повинні призначити із свого складу одного інвестора - оператора угоди для представництва їх інтересів у відносинах з державою. З цією метою інвестори зобов'язані укласти угоду про операційну діяльність, що регулює відносини між оператором угоди та іншими інвесторами. Якщо інше не встановлено в угоді про операційну діяльність, вона не є договором про спільну діяльність та не регулюється нормами законодавства України, які застосовуються до спільної діяльності та договорів про спільну діяльність.

У разі укладення угоди про розподіл продукції з переможцем конкурсу та особою, визначеною пунктом 1 частини 2 статті 95 цього Кодексу, оператором угоди призначається переважно переможець конкурсу (один із переможців).

Оператору угоди та/або представництву іноземного інвестора на території України належать усі повноваження, встановлені для інвестора угодою про розподіл продукції.

Відносини між державою та іноземним інвестором щодо угоди про розподіл продукції здійснюються через його представництво на території України.

Оператор угоди про розподіл продукції організує належне виконання робіт, передбачених такою угодою, та зобов'язаний, серед іншого, з цією метою:

здійснювати поточну операційну діяльність, передбачену угодою (особисто або шляхом залучення підрядних, субпідрядних або інших організацій (осіб);

здійснювати розподіл компенсаційної та прибуткової продукції;

приймати та використовувати майно інвесторів, необхідне для виконання умов угоди;

нараховувати та сплачувати податки та збори (обов'язкові платежі);

вести окремий бухгалтерський та податковий облік операцій, що здійснюються за угодою;

надавати усім учасникам угоди достатній доступ до повної інформації стосовно всієї діяльності, що проводиться за укладеною угодою про розподіл продукції, включаючи будь-яку конфіденційну інформацію, що має комерційну цінність;

здійснювати продаж (реалізацію) прибуткової, компенсаційної продукції інвесторів та державної частини продукції, якщо це передбачено умовами угоди про розподіл продукції;

виконувати інші функції згідно з цим Кодексом та умовами угоди про розподіл продукції.

Багатостороння угода про розподіл продукції повинна наділяти оператора угоди правами щодо прийняття незалежних рішень стосовно проведення безперервної поточної діяльності, необхідної для виконання завдань (планів, програм тощо), передбачених угодою про розподіл продукції.

За домовленістю сторін, умовами багатосторонньої угоди про розподіл продукції може передбачатися порядок зміни обсягу прав та обов'язків інвесторів в угоді про розподіл продукції, у тому числі розподіл їхніх часток у виробленій продукції, що видобута з окремих покладів родовища (ділянки надр) у межах наданої у користування за угодою про розподіл продукції родовища (ділянки надр) та/або під час виконання окремих етапів або видів робіт. Порядок і підстави для зміни обсягу прав та обов'язків інвесторів в угоді про розподіл продукції мають встановлюватися такою угодою та відповідним операційним договором між інвесторами. Положення цієї статті також застосовується, якщо стороною угоди про розподіл продукції є особа, визначена пунктом 1 частини 2 статті 95 цього Кодексу, незалежно від визначеного умовами конкурсу на укладення такої угоди розміру прав і обов'язків (частки участі) такої особи в угоді про розподіл продукції.

Стаття 107. Порядок та особливості виконання Угоди про розподіл продукції

Виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції:

роботи, передбачені угодою про розподіл продукції, виконуються відповідно до програм, планів і кошторисів, затверджених у порядку, визначеному угодою;

після закінчення окремих етапів пошукових і розвідувальних робіт інвестор зобов'язаний повернути родовища (ділянки надр), передані йому в користування, відповідно до умов угоди про розподіл продукції;

промислове освоєння розвіданих за угодою про розподіл продукції родовищ (ділянок надр), зокрема техногенних, або їх родовищ (ділянок надр) провадиться на умовах, визначених цією угодою;

особливості користування надрами під час виконання угоди про розподіл продукції пов'язані з наданням, передачею та припиненням (зупиненням чи обмеженням) права користування надрами, а також із правовим оформленням таких відносин, і визначаються цим Кодексом та угодою про розподіл продукції.

За невиконання програм, планів, а також недотримання строків їх виконання до інвестора застосовується відповідальність у вигляді зменшення відповідного обсягу компенсаційної продукції. Зменшення обсягу компенсаційної продукції здійснюється шляхом внесення змін до Угоди про розподіл продукції в порядку, передбаченому статтю 115 цього Кодексу.

Після закінчення етапу пошукових і розвідувальних робіт відповідно до умов угоди про розподіл продукції, але не більше ніж через п'ять років з дати початку робіт, інвестор має право повернути частину (частини) родовища (ділянки надр), якщо за результатами проведених робіт вони будуть визначені інвестором неперспективними для подальшого проведення геологорозвідувальних (зокрема дослідно-промислових) робіт та/або

промислової розробки. Інша частина (частини) родовища (ділянки надр) залишаються в користуванні інвестора

Після спливу двадцяти років з дати початку робіт відповідно до умов угоди про розподіл продукції, інвестор зобов'язаний повернути частину (частини) родовища (ділянки надр), на яких інвестором не було здійснено комерційне відкриття.

Умови оголошення комерційного відкриття, його підтвердження з боку держави, а також умови повернення та правові наслідки неповернення частини (частин) ділянок надр відповідно до вимог цієї статті визначаються угодою про розподіл продукції.

Спеціальний дозвіл на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції надається на ім'я кожного інвестора - учасника такої угоди на підставі та на умовах укладеної угоди про розподіл продукції на строк дії такої угоди в межах родовища (ділянки надр) та на умовах, передбачених такою угодою.

Право користування надрами під час виконання угоди про розподіл продукції може бути обмежено, тимчасово заборонено (зупинено) або припинено Кабінетом Міністрів України у разі виникнення безпосередньої загрози життю та здоров'ю людей або довкіллю в порядку, передбаченому такою угодою. Обмеження (припинення) такого права здійснюється в межах території земельних ділянок, де виникла така загроза. Рішення Кабінету Міністрів України про обмеження (припинення) права користування надрами на окремих земельних ділянках під час виконання угоди про розподіл продукції має містити дані, які дозволяють ідентифікувати такі земельні ділянки, а саме кадастровий номер земельної ділянки, а у разі його відсутності – просторові координати точок меж. Така тимчасова заборона (зупинення) або припинення права користування надрами не застосовується щодо інших земельних ділянок в межах родовища (ділянки надр), крім тих де виникла безпосередня загроза життю та здоров'ю людей або довкіллю.

З моменту усунення інвестором умов, внаслідок яких було зупинення права користування надрами, такі права підлягають відновленню у повному обсязі.

Консервація або ліквідація об'єктів надрокористування, пов'язаних з користуванням надрами, за угодою про розподіл продукції здійснюється за рахунок інвестора в порядку, передбаченому такою угодою.

Угоди про розподіл продукції можуть передбачати особливі етапи, правила та порядок користування надрами і проведення робіт під час розробки родовищ (ділянок надр) нетрадиційних вуглеводнів. Такі особливі етапи, правила та порядок можуть відрізнятися від затверджених законодавством етапів, правил і порядку розробки вуглеводнів, що не належать до нетрадиційних вуглеводнів. У разі будь-яких розбіжностей переважному застосуванню підлягатимуть етапи, правила та порядок користування надрами і проведення робіт, передбачені угодою про розподіл продукції.

Під час ввезення в Україну належного інвесторам або орендованого обладнання, матеріалів, устаткування та іншого майна, необхідного для провадження робіт, визначених угодою про розподіл продукції, на інвестора та всіх його підрядників не поширюється режим ліцензування та квотування, що застосовується під час ввезення в Україну відповідного обладнання, матеріалів та устаткування.

Ввезені для виконання угоди обладнання, матеріали, устаткування та інше майно і матеріальні цінності, крім майна та матеріальних цінностей, вартість яких була відшкодована інвестору компенсаційною продукцією і які перейшли у власність держави, можуть бути вивезені за межі України на умовах, передбачених частиною одинадцятою цієї статті.

Обладнання, матеріали, устаткування та інше майно і матеріальні цінності, вартість яких була відшкодована інвестору компенсаційною продукцією і які перейшли у власність держави, не можуть бути об'єктами реалізації (продажу), оренди, лізингу.

Стаття 108. Розподіл продукції, виробленої на підставі Угоди про розподіл продукції

Вироблена продукція відповідно до угоди про розподіл продукції підлягає розподілу між сторонами угоди: державою та інвестором (інвесторами) згідно з умовами угоди, які повинні передбачати умови і порядок:

визначення загального обсягу виробленої (видобутої) продукції та її вартості;

визначення частини компенсаційної продукції з урахуванням вимог, передбачених цією статтею;

розподілу між державою та інвестором прибуткової продукції;

передачі державі належної їй відповідно до умов угоди частини виробленої продукції або її грошового еквівалента;

передачі іншому інвестору (іншим інвесторам) у багатосторонній угоді належної йому (їм) частини прибуткової та/або компенсаційної продукції або їх грошового еквівалента, якщо це передбачено угодою.

Порядок визначення прибуткової продукції у тому числі валюта, в якій буде виражено вартість прибуткової та компенсаційної продукції, в угоді про розподіл продукції визначається відповідно до методики розрахунку балансу інтересів держави та інвестора при укладанні угод про розподіл продукції затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Вироблена продукція розподіляється щоквартально, якщо інше не передбачено угодою про розподіл продукції, а відповідне коригування з урахуванням обсягів видобутку (вище або нижче норми) за квартал переноситься на наступний розрахунковий період.

Угоди про розподіл продукції стосовно вуглеводнів можуть передбачати безперервний розподіл вироблених вуглеводнів.

Щоквартальна частка компенсаційної продукції не може перевищувати 70 відсотків загального обсягу виробленої в розрахунковий період продукції до повного відшкодування витрат інвестора.

Жодна із сторін угоди про розподіл продукції не має права розпоряджатися виробленою продукцією до її розподілу за угодою без письмового погодження з іншими сторонами угоди.

Порядок визначення складу витрат, що підлягають відшкодуванню інвестору компенсаційною продукцією, визначається угодою про розподіл продукції і повинен відповідати таким вимогам:

відшкодуванню підлягають лише витрати інвесторів, пов'язані з виконанням передбачених угодою робіт, іншою діяльністю, що здійснюється за угодою, та виконанням інших зобов'язань інвестора за угодою, понесені після офіційного опублікування рішення Кабінета Міністрів України щодо результатів конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції якщо інше не передбачено угодою;

склад витрат, що відшкодовуються компенсаційною продукцією, може відрізнятися від передбаченого законодавством складу витрат, що враховуються при обчисленні

об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємства відповідно до Податкового кодексу України;

відшкодування витрат розпочинається не пізніше першого розрахункового періоду, якщо інше не передбачено угодою;

відшкодування витрат здійснюється шляхом передачі інвестору права власності на компенсаційну продукцію в пункті виміру;

при укладенні угоди про розподіл продукції відшкодуванню компенсаційною продукцією підлягають витрати, понесені інвесторами - учасниками угоди про розподіл продукції, у тому числі інвестором - нерезидентом чи його представництвом, а облік таких витрат ведеться оператором в порядку та на умовах, визначених угодою;

витрати, що підлягають відшкодуванню за угодою, підтверджуються документально в порядку та на умовах, визначених в угоді.

Витрати на придбання необоротних активів та витрати на виконання робіт по геологічному вивченню, дослідно-промисловій розробці, розробці родовищ (ділянок надр) корисних копалин включаються в момент їх понесення в повному обсязі до складу витрат, що підлягають відшкодуванню компенсаційною продукцією без застосування правил амортизації.

Витрати, які були відшкодовані інвестору компенсаційною продукцією, не можуть включатись до складу витрат при обчисленні об'єкта оподаткування.

Стаття 109. Право власності сторін на продукцію, вироблену за Угодою про розподіл продукції

До моменту розподілу продукції в пункті виміру право власності на всю вироблену за угодою продукцію належить державі.

Інвестор несе повну відповідальність за збереження продукції до моменту здійснення її розподілу.

З моменту розподілу продукції в пункті виміру інвестор набуває права власності на компенсаційну продукцію та визначену угодою частину прибуткової продукції; решта виробленої продукції залишається у власності держави.

Інвестор має право безоплатно використовувати компенсоване майно до припинення Угоди про розподіл продукції. При використанні майна, вартість якого підлягає відшкодуванню компенсаційною продукцією, інвестор зобов'язаний підтримувати його в належному експлуатаційному стані, а також забезпечувати його зберігання за власний рахунок на весь час дії Угоди про розподіл продукції.

Угода про розподіл продукції може передбачати можливість продажу (реалізації) оператором угоди частки інвесторів у виробленій продукції або всього обсягу виробленої продукції після його розподілу, у тому числі державної частки, із обов'язком оператора здійснювати передачу грошового еквівалента часток такої продукції інвесторам та/або державі. Порядок та умови реалізації виробленої продукції та передачі грошового еквівалента такої продукції визначаються в угоді про розподіл продукції.

Стаття 110. Порядок розпорядження та використання продукції, що належить державі на підставі Угоди про розподіл продукції

Частина виробленої продукції, що залишається у власності держави, використовується (реалізується) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. При цьому враховуються потреби тієї території, на якій розташована родовище (ділянка

надр), передана у користування на умовах угоди. Розрахунок та обґрунтування місцевих потреб у виробленій продукції здійснюється органом місцевого самоврядування. В такому розрахунку в обов'язковому порядку повинна передбачатися відповідна компенсація втрат, що виникли внаслідок порушення екологічних вимог при використанні природних ресурсів у даній місцевості.

Стаття 111. Розпорядження продукцією, що належить інвестору

Інвестор має право вільно розпоряджатися частиною виробленої продукції, право власності на яку набуто ним відповідно до умов угоди про розподіл продукції, у тому числі:

самостійно визначати умови реалізації (зокрема право на вільний вибір покупця), продавати за вільними цінами в Україні та за її межами (експортувати), обмінювати, передавати безоплатно та здійснювати будь-які інші операції щодо такої продукції.

На таку продукцію не поширюються режим ліцензування та квотування під час експорту та аналогічні обмеження під час реалізації її на території України, крім випадків передбачених законом.

Стаття 112. Право власності на майно, що придбане або створене для виконання Угоди про розподіл продукції

Майно, створене або придбане інвестором для виконання угоди про розподіл продукції, є власністю інвестора.

Право власності на таке майно переходить від інвестора до держави з дня, коли вартість зазначеного майна повністю відшкодована компенсаційною продукцією, або з дня припинення дії угоди про розподіл продукції на умовах і в порядку, передбачених угодою.

Після переходу до держави права власності на майно, створене або придбане інвестором для виконання угоди про розподіл продукції, інвестор користується таким майном для виконання робіт передбачених угодою про розподіл продукції протягом строку дії угоди про розподіл продукції у порядку, визначеному угодою про розподіл продукції.

Після переходу до держави права власності на майно, створене або придбане інвестором для виконання угоди про розподіл продукції, інвестор протягом строку дії угоди має переважне право на користування таким майном для виконання передбачених угодою робіт.

Право інвестора на користування майном, що перейшло у власність держави, та умови користування визначаються виключно угодою про розподіл продукції.

Стаття 113. Інформація, отримана в результаті виконання угоди про розподіл продукції

Права на геологічну, геофізичну, геохімічну, техніко-економічну та іншу інформацію, а також зразки гірничих порід (у тому числі керн) та інші дані (далі - інформація), отримані інвестором у результаті виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції, належать державі. При дотриманні умов конфіденційності, передбачених угодою, інвестор має право вільно і безоплатно користуватися зазначеною інформацією з метою виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції.

Інвестор зобов'язаний надавати державі таку інформацію в порядку, встановленому угодою про розподіл продукції.

Розпорядження зазначеною інформацією (зокрема, її державна експертиза, реєстрація та облік) здійснюється відповідно до вимог цього Кодексу та умов угоди про розподіл продукції.

Сторони угоди про розподіл продукції несуть відповідальність за розголошення конфіденційної інформації, одержаної під час виконання угоди про розподіл продукції, відповідно до вимог угоди про розподіл продукції та законодавства України. Інвестор має право передавати інформацію, зазначену в цій статті, своїм афілійованим особам, консультантам, підрядникам, субпідрядникам та іншим особам, для яких отримання такої інформації є необхідним для виконання ними робіт, передбачених угодою про розподіл продукції, та/або функцій в порядку, встановленому угодою про розподіл продукції, за умови дотримання ними вимог конфіденційності.

“За умови дотримання умов конфіденційності відповідно до цієї статті, інвестор має право, без будь-якого обмеження, надавати у користування своїм пов'язаним особам (в тому числі за кордон), а також підрядникам інформацію, у тому числі копії всіх звітів та технічних даних, магнітних плівок, зразків породи, рідини та газу, а також інших даних, що пов'язані з угодою про розподіл продукції, в тому числі первинну геологічну інформацію, яка створена за кошти державного бюджету, з обов'язком повідомленням в порядку передбаченим цим Кодексом центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Стаття 114. Податки, збори та інші обов'язкові платежі, що сплачуються під час виконання Угоди про розподіл продукції

Особливості оподаткування платників податків в умовах дії угоди про розподіл продукції визначаються Податковим кодексом України.

Під час виконання угоди про розподіл продукції інвестор (оператор угоди) сплачує податки та збори (обов'язкові платежі), визначені Податковим кодексом України, а також єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування українських працівників та іноземців, найнятих на роботу в Україні.

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування українських працівників та іноземців, найнятих на роботу в Україні, сплачується інвестором (оператором угоди) у загальному порядку, на умовах та в розмірах, установлених законодавством України на дату підписання угоди про розподіл продукції з урахуванням статті 119 цього Закону.

Інвестор сплачує державні збори або мита, які встановлені законодавством України, для отримання послуги чи виконання необхідних дій державними органами або установами з урахуванням статті 119 цього Кодексу.

Стаття 115. Підстави та порядок внесення змін до Угоди про розподіл продукції

Внесення змін до угоди про розподіл продукції здійснюється на підставі заяви та поданих інвестором документів або інформації центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у таких випадках:

за результатами оцінки впливу на довкілля;

зміни особливих умов та інших відомостей, зазначених в угоді про розподіл продукції, у тому числі щодо продовження строку дії угоди про розподіл продукції та зменшення обсягу компенсаційної продукції;

зменшення площі родовища (ділянки надр) за ініціативою інвестора або відповідних контролюючих органів або у випадку виникнення форс мажорних обставин, які мають належне підтвердження;

виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість чи кількість корисних копалин після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів;

зменшення рентабельності у зв'язку з негативною ціною кон'юнктурою на ринку сировини відповідно до класу (виду) корисних копалин, які зазначені в угоді про розподіл продукції;

якщо інвестор бажає підписати багатосторонню угоду про розподіл продукції.

Для внесення змін до Угоди про розподіл продукції інвестор зобов'язаний подати заяву та дві копії даної заяви разом з супровідними документами. Супровідні документи надаються відповідно до статті 116 цього Кодексу до робочого органу постійно діючої Міжвідомчої комісії, яка реєструє заяву та супровідні документи в день їх надходження.

Робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії не більше чим через сім календарних днів зобов'язаний подати копію заяви та супровідних документів до постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Міжвідомча комісія на протязі п'ятнадцяти робочих днів від дня отримання заяви та документів від робочого органу постійно діючої Міжвідомчої Комісії, надає свої пропозиції та зауваження до Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до угоди про розподіл продукції або відмову у внесенні змін до Угоди про розподіл продукції.

Кабінет Міністрів на протязі 15 робочих днів від дня надходження пропозицій та зауважень від постійно діючої Міжвідомчої комісії приймає вмотивоване рішення щодо внесення змін до Угоди про розподіл продукції. Рішення Кабінету Міністрів України повідомляється інвестору протягом двох робочих днів шляхом надсилання рекомендованого листа.

Уповноважені представники сторін підписують зміни до угоди про розподіл продукції протягом 15 робочих днів. Дату, час та місце підписання змін до угоди про розподіл продукції визначає робочий орган постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Повноваження представників інвесторів (інвестора) на підписання змін до угоди перевіряються робочим органом постійно діючої Міжвідомчої комісії.

Строк подання пропозицій та зауважень постійно діючою Міжвідомчою комісією може бути продовжений на строк проведення відповідних експертиз за державними або міжнародними стандартами відповідно з підстав визначених у пункті 5 частини 1 цієї статті цього кодексу протягом 30 робочих днів з обов'язковим повідомленням Інвестора (інвесторів) про продовження строку.

Стаття 116. Перелік документів, що подаються інвестором для внесення змін до Угоди про розподіл продукції та вимоги до них

Для внесення змін до угоди про розподіл продукції заявник подає заяву, в якій зазначаються номер угоди про розподіл продукції, разом з:

інформацією (у формі довідки, яка складається надрокористувачем, засвідчується його підписом) про виконання особливих умов угоди про розподіл продукції, до якої планується внести зміни, та програми робіт, виконання якої передбачено угодою про розподіл продукції;

пояснювальною запискою, яка складається інвестором, засвідчується його підписом та містить обґрунтування необхідності внесення змін до спеціального дозволу на користування надр.

інвестор надає обґрунтовані економічні розрахунки зменшення рентабельності у зв'язку з негативною ціновою кон'юктурою на ринку сировини відповідно до класу (виду) корисних копалин, які зазначені в угоді про розподіл продукції;

У випадку виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість чи кількість корисних копалин після проведення державної експертизи відповідних геологічних матеріалів до зазначених документів заявник подає копію нового протоколу Державної комісії України по запасах корисних копалин про затвердження кількості запасів та план підрахунку запасів відповідно до нього.

Стаття 117. Підстави для відмови у внесенні змін до Угоди про розподіл продукції

Інвестору відмовляється у внесенні змін до угоди про розподіл продукції у разі:

невиконання ним умов користування надрами, передбачених відповідною угодою про розподіл продукції;

наявність зауважень від постійно діючої Міжвідомчої комісії;

подання заявником документів не в повному обсязі;

виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;

невідповідності документів, поданих заявником, вимогам статті 115 цього кодексу

Стаття 118. Передача прав та обов'язків третім особам, визначених Угодою про розподіл продукції

Інвестор має право передати повністю або частково свої права та обов'язки, визначені угодою про розподіл продукції, будь-якій юридичній або фізичній особі лише за згодою Кабінету Міністрів України та за умови, що така особа має достатньо фінансових і технічних ресурсів, а також досвід сфері надрокористування, необхідні для виконання робіт, передбачених угодою. Відмова Кабінетом Міністрів України у такому погодженні без поважних причин не допускається. Якщо на запит інвестора щодо передачі прав та обов'язків, визначених угодою, Кабінет Міністрів України не дав відповіді протягом 30 календарних днів з дня отримання запиту, згода Кабінету Міністрів України вважається отриманою.

Юридична або фізична особа, якій інвестор передав свої права та обов'язки, визначені угодою про розподіл продукції, повинна відповідати тим же вимогам, які висувалися до учасників конкурсу на укладення Угоди про розподіл продукції. Про відповідність юридичної або фізичної особи, якій інвестор передав свої права та обов'язки, визначені угодою про розподіл продукції, зазначається в Угоді про розподіл продукції.

Передача прав та обов'язків за угодою оформляється письмовим договором з особою, яка приймає такі права та обов'язки згідно з угодою про розподіл продукції. Договір стає невід'ємною частиною угоди і підлягає державній реєстрації постійно діючою Міжвідомчою комісією в порядку, передбаченому цим Кодексом для державної реєстрації угоди про розподіл продукції, а також супроводжується відповідним переоформленням ліцензій, спеціальних дозволів на користування надрами та інших дозволів, тощо протягом 30 днів з дня підписання цього договору.

Якщо український інвестор передав свої права та обов'язки за угодою іноземцю або іноземній юридичній особі в порядку, передбаченому цією статтею, на вимогу іноземного

інвестора, умови угоди про розподіл продукції можуть бути уточнені з урахуванням особливостей іноземного інвестування, передбачених цим Кодексом.

Стаття 119. Зміни в українському законодавстві та їх вплив на Угоду про розподіл продукції

Держава гарантує, що до прав і обов'язків інвестора, визначених угодою про розподіл продукції, протягом строку її дії буде застосовуватися законодавство, чинне на момент укладання угоди, крім законодавства, що зменшує розмір податків чи зборів чи скасовує їх, спрощує регулювання господарської діяльності щодо пошуку, розвідки та видобування корисних копалин, послаблює процедури державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, зокрема процедури митного, валютного, податкового та інших видів державного контролю, або пом'якшує відповідальність інвестора, яка має застосовуватися з дати набрання чинності таких змін у законодавстві. Гарантії щодо стабільності норм законодавства не поширюються на зміни законодавства, що стосуються питань оборони, національної безпеки, забезпечення громадського порядку та охорони довкілля.

На інвестора не поширюється дія нормативно-правових актів органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, якщо такі акти обмежують права інвестора, визначені угодою про розподіл продукції, за винятком приписів органів державного нагляду (контролю) або інших розпорядчих документів, що видаються відповідно до законодавства України з метою створення умов для безпечного ведення робіт, охорони надр, довкілля, збереження здоров'я населення. Орган державного нагляду (контролю) повинен повідомити Кабінет Міністрів України про факт порушення на протязі двох робочих днів з дня виявлення такого порушення з наданням необхідних документів для прийняття Кабінетом Міністрів України відповідного рішення. Кабінет Міністрів України зобов'язаний на протязі семи робочих днів від дня отримання повідомлення з документами прийняти рішення про обмеження, зупинення або припинення права на користування надрами. Рішення, прийняті Кабінетом Міністрів України, обов'язкові для виконання інвестором з дати прийняття відповідного рішення.

Стаття 120. Контроль за виконанням інвестором Угоди про розподіл продукції

Державний нагляд (контроль) за веденням робіт, передбачених угодою про розподіл продукції, здійснюють органи виконавчої влади відповідно до їх повноважень та в порядку, визначеному законом.

Контроль за виконанням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, під час здійснення державного нагляду (контролю) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням.

При виявленні істотних порушень умов угоди, Кабінет Міністрів України має право звернутися до суду з вимогою про дострокове розірвання угоди або розірвати в односторонньому порядку угоду, якщо підстави для розірвання в односторонньому порядку були визначені в угоді про розподіл продукції, з обов'язковим відшкодуванням збитків.

У разі залучення підрядних, субпідрядних та інших організацій (осіб) до виконання робіт, передбачених угодою про розподіл продукції, інвестор зобов'язаний здійснювати нагляд за виконанням робіт з метою забезпечення відповідності таких робіт вимогам угоди та затверджених в установленому порядку документації на проведення відповідних робіт.

Спори між сторонами угоди про розподіл продукції, пов'язані з виконанням, припиненням та недійсністю угоди, підлягають розгляду в судах України, якщо інше не передбачено умовами угоди про розподіл продукції.

Стаття 121. Відповідальність інвестора за невиконання Угоди про розподіл продукції

Сторони несуть передбаченою угодою про розподіл продукції відповідальність за невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків, визначених угодою, з урахуванням положень цієї статті.

Шкода, заподіяна довкіллю у зв'язку з діяльністю інвестора, пов'язаною з виконанням угоди про розподіл продукції, підлягає відшкодуванню (компенсації) в повному обсязі за рахунок інвестора, незалежно від плати за забруднення довкілля та погіршення якості природних ресурсів. Інвестор звільняється від відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю, тільки якщо доведе, що шкода заподіяна внаслідок стихійних природних явищ або навмисних дій потерпілих.

Шкода, заподіяна правомірними діями інвестора, що повністю відповідають вимогам угоди про розподіл продукції та узгоджені з Кабінетом Міністрів України, підлягає відшкодуванню за рахунок сторін угоди у пропорціях, передбачених для розподілу продукції.

Цивільна відповідальність інвестора, у тому числі за шкоду, заподіяну довкіллю, здоров'ю людей, підлягає страхуванню, якщо інше не передбачено угодою про розподіл продукції.

Стаття 122. Забезпечення виконання сторонами зобов'язань за Угодою про розподіл продукції

Виконання зобов'язань інвестора, визначених угодою про розподіл продукції, підлягає забезпеченню на умовах, що визначаються сторонами в угоді про розподіл продукції відповідно до законодавства України.

Стаття 123. Імунітет держави

На вимогу іноземного інвестора (інвесторів) держава має право відмовитися від імунітету в угоді про розподіл продукції. Така відмова поширюється на всі судові рішення, рішення міжнародних комерційних арбітражів, рішення у провадженнях щодо попереднього забезпечення позову, а також виконання рішень судових і арбітражних органів.

Імунітет держави стосується тільки угод про розподіл продукції.

Стаття 124. Валютне регулювання та порядок проведення розрахунків

Банківські рахунки:

Для цілей угоди про розподіл продукції інвестор (представництво іноземного інвестора на території України) та/або його підрядник, субпідрядник, постачальник, перевізник та інші контрагенти мають право відкривати в банках України в установленому законодавством України порядку банківські рахунки в національній та/або іноземній валюті, що використовуватимуться виключно для обслуговування діяльності, пов'язаної з угодою про розподіл продукції.

Стягнення коштів із банківських рахунків, відкритих інвестором (представництвом іноземного інвестора на території України) на території України для цілей угоди про розподіл продукції, не може бути здійснено в безспірному порядку.

Валютне регулювання:

Грошові кошти, отримані іноземним інвестором (його представництвом на території України) за угодою про розподіл продукції, можуть вільно (без будь-яких обмежень) конвертуватися в українську або іноземну конвертовану валюту та переказуватися за межі України, у тому числі згідно з умовами, викладеними в такій угоді.

У разі, коли відповідно до законодавства України встановлено обов'язковий продаж на валютному ринку України надходжень в іноземній валюті, ця вимога не поширюється на надходження в іноземній валюті, одержані інвесторами (представництвами іноземних інвесторів на території України), що є сторонами угоди про розподіл продукції, від реалізації частини виробленої продукції, яка є їх власністю, власністю інших інвесторів або держави, а також від здійснення іншої діяльності, передбаченої угодою про розподіл продукції.

На операції інвестора (представництва іноземного інвестора на території України), що здійснюються для потреб угоди про розподіл продукції (у тому числі пов'язані з придбанням обладнання, матеріалів, устаткування та інших товарів, робіт і послуг, необхідних для провадження робіт чи здійснення іншої діяльності, передбаченої угодою про розподіл продукції, у тому числі розпорядження частиною виробленої продукції, належною інвестору (представництву іноземного інвестора на території України), іншому інвестору чи державі), не поширюються передбачені законодавством України обмеження щодо:

розрахунків за експортно-імпортними операціями, у тому числі щодо строків, передбачених Законом України «Про валюту і валютні операції»;

отримання та повернення кредитів, позик в іноземній валюті від резидентів і нерезидентів, у тому числі вимоги стосовно реєстрації відповідних договорів та стосовно максимальних розмірів процентних ставок за ними;

переказу коштів у іноземній валюті на користь інших інвесторів за відповідною угодою про розподіл продукції та держави, у тому числі вимоги щодо одержання індивідуальної ліцензії Національного банку України;

переказу коштів у іноземній валюті на користь нерезидентів щодо оплати робіт, послуг, прав інтелектуальної власності за договорами, у тому числі вимоги щодо проведення цінової експертизи для засвідчення відповідності цін кон'юктурі ринку та документального підтвердження фактичного надання послуг, виконання робіт чи передання прав інтелектуальної власності;

купівлі, продажу іноземної валюти для здійснення розрахунків із нерезидентами та повернення кредитів, позик в іноземній валюті;

розміщення валютних цінностей на рахунках і у вкладах за межами України, у тому числі вимоги щодо одержання індивідуальної ліцензії Національного банку України.

Стаття 125. Трудові правовідносини між інвестором та його працівниками під час виконання Угоди про розподіл продукції

Прийняття (найм) працівників інвестором (у тому числі іноземним) на території України для потреб угоди про розподіл продукції здійснюється шляхом укладення з ними трудового договору (контракту), який за формою та змістом повинен відповідати законодавству України про працю.

Держава забезпечує вчасну видачу дозволів на працевлаштування, а також, у разі необхідності, службових карток для всіх іноземних працівників, які наймаються

інвесторами (у тому числі оператором угоди) згідно з угодою про розподіл продукції. Такі дозволи на працевлаштування та службові картки видаються у централізованому порядку винятково на підставі звернень інвесторів (у тому числі оператора угоди) із додаванням переліків відповідних іноземних працівників, сформованих інвесторами (у тому числі оператором угоди). При цьому вимоги щодо подання будь-яких інших документів, передбачених чинним законодавством для отримання дозволів на працевлаштування або службових карток, не застосовуються.

На підставі звернень підрядної, субпідрядної або іншої організації (особи), яка виконує роботи на замовлення інвестора в рамках угоди про розподіл продукції, із додаванням до звернень листів підтримки від інвестора (у тому числі оператора угоди), держава сприяє вчасній видачі дозволу на застосування праці іноземців та/або службових карток для працевлаштування такої кількості іноземних працівників, яка необхідна для виконання відповідних робіт в рамках угоди про розподіл продукції такою підрядною, субпідрядною або іншою організацією (особою).

Глава 13 «Зупинення дії та поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами»

Стаття 126. Зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, підстави для зупинення та строк, на який дія спеціального дозволу на користування надрами може бути зупинена

Дія спеціального дозволу на користування надрами може бути зупинена на підставі рішення суду за зверненням центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, безпосередньо або за поданням:

центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду;

центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

У разі:

порушення надрокористувачем або уповноваженим ним виконавцем робіт вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, охорону праці, у сфері промислової безпеки і поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення і законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, що призвели до тяжких наслідків, або існує небезпека їх настання;

виникнення внаслідок проведення робіт, пов'язаних з користуванням родовищем (ділянкою надр), безпосередньої загрози життю чи здоров'ю працівників, населення або навколишньому природному середовищу;

невиконання, виконання не у повному обсязі або не у встановлений строк приписів уповноважених органів щодо усунення порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, охорону праці, у сфері промислової безпеки і поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення і законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

недотримання під час здійснення надрокористування екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля;

виконання на наданій для розробки родовища (ділянки надр) корисних копалин родовищі (ділянці надр) робіт, не обумовлених спеціальним дозволом на користування надрами, крім пошуку і розвідки нових покладів корисних копалин або переоцінки та дорозвідки існуючих запасів корисних копалин у межах цього родовища (ділянки надр);

систематичного порушення норм і правил ведення робіт (два і більше разів) у сфері надрокористування, які можуть призвести до значного погіршення якості та кількості корисних копалин, що призводить до зменшення сумарних розвіданих запасів на 20 відсотків або більше;

відсутності висновку з оцінки впливу на довкілля, яким визначено допустимість провадження планованої діяльності;

скидання в надра стічних вод, захоронення шкідливих речовин і відходів, що призвели до тяжких наслідків, або існує небезпека їх настання.

За наявності підстав, передбачених Законом України «Про санкції», дія спеціального дозволу на користування надрами може бути зупинена центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на підставі рішення щодо застосування або внесення змін до санкцій прийнятого Радою національної безпеки та оборони України, яке введене в дію Указом Президента України.

Тяжкими наслідками для цілей цього Кодексу вважається:

перевищення надрокористувачем гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря джерелами викидів у два рази;

псування і забруднення земель хімічними і радіоактивними речовинами, нафтою та нафтопродуктами, неочищеними стічними водами, виробничими та іншими відходами на площі від п'яти до десяти квадратних кілометрів;

забруднення і засмічення морських, поверхневих та підземних вод небезпечними відходами або шкідливими речовинами, внаслідок якого питна вода в об'ємі від 100 до 200 кубічних метрів стала непридатною для споживання або було знижено її якість у два рази;

спричинення шкоди чи знищення водних гідробіонтів, флори, фауни на території від п'яти до десяти квадратних кілометрів.

Максимальний строк зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами становить не більше ніж один календарний рік.

Стаття 127. Порядок зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами. Рішення про зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами

На підставі відповідного рішення суду, що набрало законної сили, наказ про зупинення спеціального дозволу на користування надрами видається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом трьох робочих днів з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.

Протягом двох робочих днів з дня видання наказу про зупинення спеціального дозволу на користування надрами центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, розміщує наказ про зупинення спеціального дозволу на користування надрами на своєму

офіційному веб-сайті та надсилає його надрокористувачу рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікації.

Дія спеціального дозволу на користування надрами зупиняється через десять робочих днів із дня видання центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, наказу про зупинення спеціального дозволу на користування надрами.

Стаття 128. Вимоги, яких надрокористувач має дотримуватись у разі зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами

Після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами надрокористувач зобов'язаний зупинити проведення на наданій йому в користування родовищі (ділянці надр) робіт, передбачених спеціальним дозволом на користування надрами, а саме щодо геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ (ділянок надр));

видобування корисних копалин;

будівництва та експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод;

створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, загальногеологічні заказники та геологічні пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади тощо);

виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції.

Зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами не звільняє надрокористувача від обов'язку проводити на родовищі (ділянці надр) роботи, пов'язані із запобіганням виникненню чи ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації.

Стаття 129. Поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами, підстави для поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами та наслідки для надрокористувача

Дія спеціального дозволу на користування надрами поновлюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, після усунення надрокористувачем причин, що призвели до зупинення його дії.

Зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами не є підставою для переривання строку дії спеціального дозволу на користування надрами.

Наслідками для надрокористувача від зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами є втрата права, на період зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, на звернення до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, для продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами.

У разі визнання за рішенням суду, що набрало законної сили, незаконним (безпідставним) зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, строк дії спеціального дозволу на користування надрами та строк користування надрами продовжується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, на строк такого незаконного (безпідставного) зупинення.

Після поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами надрокористувач має всі ті права та обов'язки, що мав до моменту зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами.

Стаття 130. Порядок поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами та термін, з якого дія спеціального дозволу на користування надрами вважається поновленою

Наказ про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами приймається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

на підставі заяви надрокористувача про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами та відомостей про усунення підстав, що стали причиною для зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, протягом п'яти робочих днів з дня надходження заяви про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами;

на підставі повідомлення органу державної влади за поданням якого було зупинено дію спеціального дозволу на користування надрами, про усунення підстав, що слугували підставою для зупинення дії спеціального дозволу, та відповідних копій документів (наказів, розпоряджень, актів, витягів, виписок, висновків тощо), що підтверджують усунення таких порушень, протягом п'яти робочих днів з дня надходження повідомлення від органу державної влади, за поданням якого було зупинено дію спеціального дозволу на користування надрами.

Наказ про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами розміщується на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, в день його прийняття та направляється надрокористувачу протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

Дія спеціального дозволу на користування надрами вважається поновленою з дня прийняття дозвільним органом рішення про поновлення його дії.

Глава 14 «Анулювання спеціального дозволу на користування надрами»

Стаття 131. Анулювання спеціального дозволу на користування надрами та підстави для анулювання

Спеціальний дозвіл на користування надрами може бути анульовано центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, самостійно або на підставі рішення суду.

Анулювання спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у разі:

звернення надрокористувача із заявою про анулювання спеціального дозволу на користування надрами;

ліквідації юридичної особи або припинення діяльності фізичної особи – підприємця надрокористувача;

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, звертається до суду з позовом про анулювання спеціального дозволу на користування надрами за наявності таких підстав:

встановлення факту надання в заяві про видачу спеціального дозволу на користування надрами та документах, що додаються до неї, недостовірних відомостей;

встановлення факту надання в заявці для участі в аукціоні та документах, що подаються для прийняття участі в аукціоні, недостовірних відомостей;

невжиття протягом року надрокористувачем необхідних заходів для усунення причин, внаслідок яких дію спеціального дозволу на користування надрами було зупинено центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

спричинення отруєння, радіаційного ураження, стійкої втрати працездатності, інвалідності чи смерті людей внаслідок здійснення надрокористувачем діяльності з користування надрами;

користування надрами із застосуванням методів і способів, що призводять до значного забруднення довкілля або спричинили шкідливі наслідки навколишньому природному середовищу.

скидання в надра стічних вод, захоронення шкідливих речовин і відходів, що призвели до значного забруднення довкілля або спричинили шкідливі наслідки навколишньому природному середовищу;

не внесення, несвоєчасне внесення або внесення не в повному обсязі рентної плати за користування надрами або плати за користування надрами протягом трьох податкових (звітних) періодів підряд.

Значним забрудненням довкілля та шкідливими наслідками для навколишнього природного середовища для цілей цього Кодексу вважається:

перевищення надрокористувачем гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря джерелами викидів у три і більше разів;

псування і забруднення земель хімічними і радіоактивними речовинами, нафтою та нафтопродуктами, неочищеними стічними водами, виробничими та іншими відходами на площі понад десять квадратних кілометрів;

забруднення і засмічення морських, поверхневих та підземних вод небезпечними відходами або шкідливими речовинами, внаслідок якого питна вода в об'ємі понад 200 кубічних метрів стала непридатною для споживання або було знижено її якість у три і більше разів; було створено небезпеку життю чи здоров'ю людей; спричинено шкоду чи знищено водні гідробіоти, флору та фауну на території, що перевищує десять квадратних кілометрів; знищено чи створено загрозу зникнення видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, крім випадків, коли кількість, що залишилась, достатня для природного відновлення.

Анулювання спеціального дозволу на користування надрами з підстав, не передбачених цією статтею, забороняється.

У разі анулювання спеціального дозволу на користування надрами, право на користування земельною ділянкою, що була надана надрокористувачу, у тому числі і з переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, припиняється органами виконавчої влади або місцевого самоврядування, які здійснюють розпорядження зазначеною земельною ділянкою, на підставі рішення суду, що набрало законної сили, або рішення центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у випадках, передбачених частиною другою цієї статті, крім земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомості, що перебувають у власності надрокористувача, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано.

Земельна ділянка, що знаходиться в межах родовища (ділянки надр), право на користування якою було припинено після анулювання спеціального дозволу на користування надрами, вноситься до переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин і надається у користування наступному надрокористувачу, що отримав спеціальний дозвіл на користування надрами на цьому родовищі (ділянці надр).

У разі виставлення на аукціон з продажу права на користування надрами родовища (ділянки надр), в межах земельної ділянки якого розташовані об'єкти нерухомості, що є власністю надрокористувача, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано, до лоту включається інформація про необхідність відчуження (викупу) об'єктів нерухомості для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності. До істотних умов договору купівлі - продажу спеціального дозволу на користування надрами (договору купівлі-продажу спеціального дозволу на користування надрами з відкладальною обставиною) включається обов'язок переможця аукціону відшкодувати вартість відчуження (викупу) об'єктів нерухомості.

Відчуження (викуп) об'єктів нерухомості, що перебувають у власності надрокористувача, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано, здійснюється органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування або військово-цивільними адміністраціями в порядку, передбаченому цим Кодексом та Законом України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності».

Стаття 132. Порядок анулювання спеціального дозволу на користування надрами та поновлення дії незаконно анульованого спеціального дозволу на користування надрами

За наявністю підстав для анулювання спеціального дозволу на користування надрами центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом трьох робочих днів видає наказ про анулювання такого спеціального дозволу на користування надрами або протягом п'яти робочих днів звертається до суду із відповідною позовною заявою.

На підставі відповідного рішення суду, що набрало законної сили, наказ про анулювання спеціального дозволу на користування надрами видається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом трьох робочих днів з дня набрання таким судовим рішенням законної сили.

Протягом двох робочих днів з дня видання наказу про анулювання спеціального дозволу на користування надрами центральний орган виконавчої влади, який реалізує

державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, розміщує наказ про анулювання спеціального дозволу на користування надрами на своєму офіційному веб-сайті та надсилає його надрокористувачу рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікації.

Дія спеціального дозволу на користування надрами припиняється через десять робочих днів із дня видання центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, наказу про анулювання спеціального дозволу на користування надрами.

Наказ центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про анулювання спеціального дозволу на користування надрами може бути оскаржений до суду.

У разі незаконного анулювання спеціального дозволу на користування надрами його дія поновлюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

самостійно протягом двох робочих днів з дня встановлення факту незаконного анулювання спеціального дозволу на користування надрами;

на підставі рішення суду, що набрало законної сили, протягом двох робочих днів з дня набрання ним законної сили.

У строки, передбачені частиною шостою цієї статті, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, поновлює дію незаконно анульованого спеціального дозволу на користування надрами шляхом видачі наказу про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами, розміщення наказу про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами на своєму офіційному веб-сайті та повідомлення надрокористувача про таке поновлення рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікації.

Строк дії незаконно анульованого спеціального дозволу на користування надрами продовжується на строк, протягом якого такий спеціальний дозвіл на користування надрами вважався анульованим.

Днем поновлення дії незаконно анульованого спеціального дозволу на користування надрами є день видання центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, наказу про поновлення дії спеціального дозволу на користування надрами.

Видача спеціального дозволу на користування надрами, дію якого було поновлено, здійснюється в приміщенні центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом п'яти робочих днів з дня видання наказу про поновлення дії цього спеціального дозволу на користування надрами.

Про час видачі спеціального дозволу на користування надрами, дію якого було поновлено, надрокористувач за два дні повідомляється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, за допомогою засобів телекомунікації.

Шкода, спричинена надрокористувачу внаслідок незаконного анулювання спеціального дозволу на користування надрами, відшкодовується державою в обсязі та порядку, встановленому законодавством.

Стаття 133. Дії надрокористувача, якому анульовано спеціальний дозвіл на користування надрами

Надрокористувач, якому спеціальний дозвіл на користування надрами було анульовано, зобов'язаний вжити всіх необхідних заходів на родовищі (ділянці надр) з метою забезпечення безпеки людей, майна, навколишнього природного середовища та збереження родовищ (ділянок надр), гірничих виробок і свердловин, а саме:

провести консервацію об'єкта надрокористування, відповідно до порядку, передбаченого цим Кодексом;

привести земельну ділянку, що було вивільнено надрокористувачем після консервації об'єкта надрокористування, у стан, придатний для використання за призначенням відповідно до Земельного кодексу України;

заповнити технічну, геологічну та маркшейдерську документацію, забезпечити її збереження і наступну передачу на зберігання до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, якщо її передача на зберігання передбачена цим Кодексом;

передати первинну геологічну інформацію, що є державною власністю, до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу в порядку, передбаченому Кабінету Міністрів України;

підготувати та подати до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, звіти, необхідність подання яких передбачена цим Кодексом;

вжити інших заходів, передбачених цим Кодексом.

ІІІ РОЗДІЛ «КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТАКОГО КОРИСТУВАННЯ»

Глава 15 «Геологічне вивчення надр, у тому числі дослідно-промислова розробка»

Стаття 134. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки розведнів

Введення родовища (ділянки надр) вуглеводнів або окремого його покладу в дослідно-промислову розробку здійснюється надрокористувачем на підставі проекту дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр) та проекту його облаштування, інвестиційного проекту.

Дослідно-промислова розробка родовища (ділянки надр) або окремого покладу здійснюється після подання затвердженого надрокористувачем протоколу затвердження проекту дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр) до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Видобуток нафти і газу з родовища (ділянки надр) за час його дослідно-промислової розробки не повинен спричиняти зменшення обсягу їх кінцевого видобутку із надр та обмежувати вибір найбільш ефективних методів промислової розробки родовища (ділянки надр).

Видобуток вуглеводнів з родовища (ділянки надр) при дослідно-промисловій розробці повинен здійснюватися в режимах, обсягах і в термінах, передбачені проектом дослідно-промислової розробки, з дотриманням показників інвестиційного проекту.

Введення в дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок надр) нафти і газу допускається, якщо:

складено і затверджено проект дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр);

складено і затверджено проект облаштування родовища (ділянки надр) й побудовано промислові та інші споруди, що забезпечують зберігання та транспортування корисних копалин (включаючи розміщення тимчасових/мобільних потужностей для видобування газу).

У проектах дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр) встановлюють:

необхідний термін дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр), достатній для надійного вирішення її основних завдань, у тому числі детальної геолого-економічної оцінки запасів вуглеводнів з наступним їх затвердженням в установленому порядку;

обсяги видобутку нафти, газу, газоконденсату, нагнітання води, газу, зміни початкового пластового тиску на період дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр);

величину максимально допустимого зниження пластового тиску нижче тиску насичення для нафтових покладів і нижче тиску початку конденсації для газоконденсатних покладів;

комплекс технологічних заходів щодо дії на пласт, впливу на поклад;

основні вимоги до системи промислового облаштування;

заходи з охорони надр і навколишнього природного середовища;

попередню технологічну та економічну ефективність дослідно-промислової розробки.

Обсяг, що передбачається до вилучення, визначається для кожного виду мінеральної сировини та конкретного родовища (ділянки надр) окремо відповідно до інструкцій, затверджених центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, але не повинен перевищувати десять відсотків запасів, що вилучаються, від попередньо оцінених Державним балансом запасів корисних копалин на дату затвердження проекту дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр).

Під час дослідно-промислової розробки надрокористувач повинен забезпечити достовірний облік видобутих з кожної свердловини нафти, газу, конденсату, води і супутніх корисних компонентів, а також агентів впливу.

Видобуті під час дослідно-промислової розробки корисні копалини підлягають реалізації у загальному порядку.

Загальний строк проведення дослідно-промислової розробки вуглеводнів не повинен перевищувати трьох років, а строк дослідно-промислової розробки (пробна експлуатація) свердловини вуглеводневої сировини може здійснюватися у термін не більше одного року згідно із затвердженим проектом дослідно-промислової розробки.

Умови та періоди експлуатації нафтових, газових і газоконденсатних свердловин під час дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) обґрунтовують у проекті дослідно-промислової розробки.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 135. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр)

При проявленості в межах досліджуваного родовища (ділянки надр) геологічних передумов наявності потенційного джерела газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр), геологорозвідувальні роботи з вивчення газоносності виділеного родовища (ділянки надр) продовжуються з метою отримання достовірних даних про наявність газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) у обсягах, достатніх для розробки проекту на будівництво технологічного комплексу із завчасної або попередньої дегазації газовугільного родовища (ділянки надр).

Дослідно-промислова розробка газовугільного родовища (ділянки надр) (дегазація) виконується за окремим проектом відповідно до норм і правил визначених чинним законодавством.

Залежно від фактичної вивченості вуглегазового родовища (ділянки надр), геологорозвідувальні роботи в її межах можуть розпочинатись відповідно до спеціального дозволу на користування надрами: з геолого-прогнозних, пошукових або розвідувальних робіт.

Завчасна та попередня дегазація вуглегазових родовищ (ділянок надр) виконується за окремим проектом відповідно до вимог галузевого технічного регламенту.

Загальний строк проведення дослідно-промислової розробки газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр), не повинен перевищувати трьох років.

На підставі даних геолого-геофізичних досліджень і опробування розвідувальних свердловин, а також дослідно-промислової розробки виявлених продуктивних покладів та моделювання їхньої промислової розробки здійснюють пошуково-оцінювальні роботи для визначення їхнього промислового значення. У разі отримання позитивних результатів проводяться розвідувальні роботи з метою підготовки виявлених запасів газу до промислового освоєння.

Раціональне і ефективне ведення геологорозвідувальних робіт на газ (метан) вугільних родовищ (ділянок надр) з метою визначення технологічної можливості та економічної доцільності самостійної промислової розробки родовища (ділянки надр), як родовища (ділянки надр) газу (метану) у вуглепородній товщі, передбачає дотримання оптимальної послідовності виконання геологорозвідувальних робіт.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 136. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки підземних вод

Дослідно-промислова розробка підземних вод здійснюється з метою визначення забезпеченості експлуатаційних запасів підземних вод відновлюваними джерелами формування, сезонної та багаторічної мінливості останніх, а також якості підземних питних, технічних та мінеральних вод, експериментальної перевірки та техніко-економічного обґрунтування технології та засобів використання термальних вод, вилучення корисних компонентів з промислових вод, методів утилізації відпрацьованих

термальних та промислових вод, бальнеологічного дослідження лікувальних мінеральних вод, ропи та мулу.

Дослідно-промислова розробка здійснюється надрокористувачем на підставі проекту дослідно-промислової розробки.

Оцінка економічної ефективності експлуатації підземних вод родовищ (ділянок надр), що розвідуються, здійснюється за матеріалами техніко-економічного обґрунтування доцільності їхньої розробки на основі укрупнених розрахунків, а для родовищ (ділянок надр) промислових і термальних (теплоенергетичного призначення) вод - за матеріалами техніко-економічного обґрунтування кондицій на основі прямих розрахунків з використанням фактичних техніко-економічних показників розробки родовищ (ділянок надр)-аналогів.

Розвідка підземних вод, які є супутніми корисними копалинами, виконується з дотриманням стадійності розвідки родовища (ділянки надр) основної корисної копалини.

Для родовищ (ділянок надр) підземних вод з відновлюваними джерелами формування обсяг добового видобутку не повинен перевищувати першочергової добової потреби споживання.

Методика розвідувальних робіт визначається відповідно до особливостей геологічної будови, гідрогеологічних та геоекологічних умов родовища (ділянки надр) з урахуванням вимог чинного законодавства.

Додаткові розвідувальні роботи, що виконуються згідно з рішеннями Державної комісії України по запасах корисних копалин за окремим геологічним завданням, належать до стадії розвідки родовищ (ділянок надр) підземних вод.

Загальний строк проведення дослідно-промислової розробки підземних вод, де здійснюється дослідно-промислова розробка природного джерельного стоку не повинен перевищувати п'яти років.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 137. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки твердих корисних копалин

Геологорозвідувальні роботи на тверді корисні копалини проводяться за такими стадіями:

регіональне геологічне вивчення території України (підстадія - регіональні геолого-геофізичні дослідження масштабу 1:1000 000 - 1:500 000, підстадія - регіональні геологознімальні, геофізичні й геологопрогнозні роботи масштабу 1:200 000 (1:100 000), підстадія - геологознімальні й геологопрогнозні роботи масштабу 1:50 000 (1:25 000));

пошук та пошукова оцінка родовищ (ділянок надр) корисних копалин (підстадія - пошукові роботи, підстадія - пошуково-оцінювальні роботи);

розвідка родовищ (ділянок надр) корисних копалин.

Геологорозвідувальні роботи можуть розпочинатись із будь-якої стадії (підстадії), якщо стан геологічного вивчення об'єкта робіт достатній для їхнього геологічного й техніко-економічного обґрунтування.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Розвідка проводиться тільки на тих родовищах (ділянках надр) корисних копалин, які отримали позитивну геолого-економічну оцінку за результатами попередніх геологорозвідувальних робіт і визнані першочерговими для промислового освоєння.

Об'єктами розвідувальних робіт можуть бути попередньо розвідані родовища (ділянки надр) корисних копалин, що рекомендовані до розвідки за позитивними результатами пошуково-оцінювальні роботи, попередньо розвідані ділянки родовищ (ділянок надр) корисних копалин, що розробляються, родовища (ділянки надр) корисних копалин, що розвідані раніше й з різних причин не залучені до промислового розроблення.

Розвідувальні роботи можуть проводитись неодноразово на об'єктах, що розвідувались раніше, відповідно до обґрунтованої потреби в додатковому вивченні наявних запасів корисних копалин.

Ділянки родовищ (ділянок надр) корисних копалин, що передбачаються до розроблення окремими суб'єктами підприємницької діяльності, розглядаються як окремі об'єкти розвідувальних робіт.

Розвідувальні роботи за рахунок державного бюджету проводяться на об'єктах, що передбачені державними комплексними або цільовими програмами розвитку мінерально-сировинної бази країни на найближчу перспективу. Економічна ефективність яких для промислового освоєння родовищ (ділянок надр) корисних копалин, що залучаються до розвідки є доцільною.

Стаття 138. Порядок і особливості проведення геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки урану

Діяльність суб'єктів господарювання з видобування, переробки, перевезення уранових руд та продуктів їх переробки провадиться на підставі ліцензій, які видаються у порядку, встановленому законодавством України.

Ліцензії на видобування та/або переробку уранових руд, а також на перевезення уранових руд і продуктів їх переробки видаються відповідно до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

Розроблення уранових родовищ (ділянок надр) здійснюється гірничим способом (підземним чи відкритим) або підземним вилуговуванням (свердловинними системами з поверхні, з підземних гірничих виробок або комбінованими).

Для найбільш ефективних пошуків і розвідки родовищ (ділянок надр) необхідно дотримуватися встановленої стадійності геологорозвідувальних робіт, виконувати вимоги щодо їхньої повноти й якості, здійснювати раціональне комплексування методів і технічних засобів, вчасно проводити постадійну геолого-економічну оцінку результатів досліджень. Вивченість родовища (ділянки надр) повинна забезпечити повноту геолого-економічної оцінки, можливість його комплексного освоєння при обов'язковому дотриманні вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.

Всі суб'єкти господарювання, які проводять пошуково-розвідувальні роботи, повинні керуватися нормативними актами щодо геологічного вивчення надр.

На всіх заново виявлених родовищах (ділянках надр) уранових руд проводяться пошуково-оцінювальні роботи в обсягах, необхідних для обґрунтованої оцінки їхнього промислового значення.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Стаття 139. Оформлення результатів геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки корисних копалин та порядок подання їх на експертизу

Надрокористувач, що здійснює роботи з геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки корисних копалин відповідно до спеціального дозволу на користування надрами, після їх завершення складає геологічний звіт про виконані роботи та відповідні матеріали, що є необхідними об'єктами для проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин та здійснює державну експертизу та оцінку запасів корисних копалин у порядку встановленому Кабінетом Міністрів України.

Результати геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки уранових руд та порядок подання їх на затвердження здійснюються з урахуванням вимог Закону України «Про державну таємницю».

Стаття 140. Спільне використання надр

Якщо надрокористувач під час своєї діяльності відповідно до виданого спеціального дозволу на користування надрами, зробить обґрунтований висновок, що родовище (ділянка надр) на яке видано спеціальний дозвіл на користування надрами, межує (знаходиться) в межах іншого родовища (ділянки надр) іншого надрокористувача (надрокористувачів) то у разі необхідності між цим надрокористувачем (надрокористувачами) укладається договір про спільне надрокористування.

Умови спільного надрокористування визначаються договором про спільну діяльність відповідно до вимог цивільного і господарського законодавства.

У разі виникнення спору щодо умов спільного надрокористування спір вирішується в судовому порядку.

Глава 16 «Видобування корисних копалин, переробка мінеральної сировини та порядок користування надрами для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин»

Стаття 141. Розробка родовищ (ділянок надр) корисних копалин та переробка мінеральної сировини

Розробка родовищ (ділянок надр) твердих, рідких і газоподібних корисних копалин та переробка мінеральної сировини здійснюється згідно з затвердженим проектом розробки родовища (ділянки надр), інвестиційного проекту, правилами розробки родовищ (ділянок надр) та дотриманням вимог щодо охорони надр, раціонального користування надрами, природоохоронного законодавства.

Проект розробки родовища (ділянки надр), інвестиційний проект користування родовищем (ділянкою надр) і технологічні схеми розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин та переробки мінеральної сировини затверджуються надрокористувачем.

Надрокористування на підставі спеціального дозволу на геологічне вивчення бурштиноносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) з подальшим видобуванням бурштину (промисловою розробкою родовищ), на ділянках бурштиноносних надр, що розміщені на порушених земельних ділянках, здійснюється на підставі типового проекту розробки родовища (ділянки надр), інвестиційного проекту та технологічних схем затверджених центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Місця розташування об'єктів надрокористування визначаються до початку надрокористування.

Проектування об'єктів надрокористування здійснюється відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про архітектурну діяльність» та інших нормативно-правових актів у сфері будівництва. Особливості проектування об'єктів надрокористування визначаються Кабінетом Міністрів України.

Вимоги до проекту розробки родовища (ділянки надр) з видобування корисних копалин, а також проведення надрокористування, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, визначаються цим Кодексом, та іншими законодавчими актами.

Особливості проектування об'єктів надрокористування затверджує Кабінет Міністрів України.

У проекті розробки родовища (ділянки надр) повинні передбачатися:

вимоги до розташування наземних і підземних споруд, що забезпечує найбільш раціональне та ефективне використання запасів корисних копалин;

способи проведення розкривних робіт, система розробки родовищ (ділянок надр) корисних копалин і технічні схеми переробки (підготовки) мінеральної сировини, що забезпечують найбільш повне, комплексне та економічно доцільне вилучення з надр запасів корисних копалин, а також використання наявних у них компонентів;

раціональні способи використання розкривних порід при розробці родовищ (ділянок надр) корисних копалин;

порядок складування, збереження та обліку корисних копалин, які тимчасово не використовуються, а також порядок поводження з відходами виробництва, що містять корисні компоненти;

складання геологічної і маркшейдерської документації;

заходи, що гарантують безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища.

У проектах будівництва об'єктів по переробці мінеральної сировини повинні передбачатися:

технологічні схеми, які забезпечують раціональне і комплексне вилучення з видобутої мінеральної сировини наявних у ній компонентів, що мають промислове значення;

вимоги щодо раціонального використання корисних копалин, утилізацію, знешкодження або безпечне захоронення відходів переробки (шламу, пилу, стічних вод тощо);

заходи, що гарантують безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища;

заходи, спрямовані на збереження водних об'єктів, лісових масивів та охорону водоносних горизонтів (пластів) від виснаження (забруднення).

Проект розробки родовища (ділянки надр) включає в себе окремим розділом проект ліквідації та консервації об'єктів надрокористування в якому міститься розрахунок суми коштів необхідних для ліквідації та консервації об'єктів надрокористування.

Будівництво та введення в експлуатацію об'єктів надрокористування, не забезпечених очисними спорудами відповідно до специфіки надрокористування, яка вимагає у технологічному процесі очисних споруд, забороняється.

При проектуванні, будівництві і введенні в експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, повинні забезпечуватися раціональне використання видобутих гірських порід, а також виконання вимог, зазначених у пунктах 5, 6 частини восьмої цієї статті, та інших вимог і правил відповідно до законодавства України.

Розроблені проекти об'єктів надрокористування підлягають оцінці впливу на довкілля, технічній експертизі, а також іншим видам експертиз, передбачених законодавством України і затверджуються власником (керівником) організації-замовника.

Технічну експертизу безпеки проведення гірничих робіт, будівництва та експлуатації гірничих підприємств, експертизи проектів з протиаварійного захисту гірничих підприємств проводить центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду в порядку затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Устаткування та матеріали для надрокористування застосовуються згідно з нормативно-технічною документацією.

При переробці мінеральної сировини надрокористувачі (суб'єкти господарювання) повинні забезпечуватися:

додержання технологічних схем переробки мінеральної сировини, що забезпечують раціональне і комплексне вилучення корисних компонентів;

облік і контроль за розподілом корисних компонентів на різних стадіях переробки та ступенем їх вилучення з мінеральної сировини;

вивчення технологічних властивостей і складу мінеральної сировини, проведення дослідно-технологічних випробувань з метою удосконалення технології переробки мінеральної сировини;

раціональне використання, утилізацію, знешкодження або безпечне захоронення відходів переробки;

складування, облік і зберігання відходів виробництва, що містять корисні компоненти і тимчасово не використовуються.

При розробці родовищ (ділянок надр) корисних копалин та переробці мінеральної сировини має забезпечуватися також дотримання інших вимог, передбачених законодавством про охорону навколишнього природного середовища.

У разі, якщо діяльність, пов'язана з користуванням надрами, здійснюється на умовах договору про спільну інвестиційну діяльність, спільне виробництво, виробничу кооперацію, один із учасників цього договору зобов'язаний мати відповідний спеціальний дозвіл на користування надрами.

На об'єктах надрокористування розробляються та здійснюються заходи для запобігання можливому шкідливому (небезпечному) впливу наслідків аварій на сусідніх підприємствах та стихійних явищ. Ці заходи передбачаються проектом об'єктів надрокористування та планом локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної безпеки.

Стаття 142. Порядок і особливості видобування твердих корисних копалин

Роботи по видобутку твердих корисних копалин проводяться за спеціальним дозволом на користування надрами, який видається в порядку, передбаченому цим Кодексом.

Проведення робіт по видобуванню твердих корисних копалин здійснюється відповідно до проектів розробки родовища (ділянки надр), інвестиційного проекту, правилами розробки родовища (ділянки надр), розроблених і затверджених згідно з правилами безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, правилами розробки родовища (ділянки надр), єдиними правилами безпеки при підричних роботах. Проекти розробки родовища (ділянки надр) повинні мати розділ «Протиаварійний захист».

У разі фактичних чи прогнозованих змін гірничо-геологічних (виробничих) умов роботи по видобутку твердих корисних копалин припиняються до коригування та перезатвердження в установленому порядку проектів розробки родовища (ділянки надр) та інвестиційного проекту.

Правила розробки родовищ (ділянок надр), правилами безпеки під час розробки родовищ (ділянок надр) рудних та нерудних корисних копалин підземним способом, правила безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування доводяться до відома працівників надрокористувача.

Надрокористувач при проведенні робіт по видобутку твердих корисних копалин зобов'язаний дотримуватись вимог, визначених цим Кодексом, а також правил розробки родовищ (ділянок надр), правила безпеки під час розробки родовищ (ділянок надр) рудних та нерудних корисних копалин підземним способом, правил безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування та іншими нормативно-правовими актами.

Проведення на об'єктах надрокористування підричних робіт або робіт з вибуховими матеріалами промислового призначення здійснюється відповідно до правил безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення за наявності дозволу, який видає центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

У разі проведення підричних робіт на об'єктах надрокористування застосовуються вибухові матеріали промислового призначення, занесені до переліку вибухових матеріалів промислового призначення, допущених до постійного виробництва і застосування.

Підприємства, що проводять підричні роботи, зобов'язані мати склади та інші спеціальні місця для зберігання вибухових матеріалів промислового призначення, засоби їх перевезення та охорони, документацію, а також персонал відповідно до вимог, передбачених законодавством України.

Видобування здійснюється після подання затвердженого надрокористувачем протоколу затвердження проекту розробки родовища (ділянки надр) до центрального

органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Надрокористувач при проведенні робіт по видобутку твердих корисних копалин повинен мати:

спеціальний дозвіл на користування надрами;

проект розробки родовища (ділянки надр) та інвестиційний проект;

геолого-маркшейдерську, технічну та обліково-контрольну документацію, технологічні схеми.

Вся технічна документація повинна вестися відповідно до вимог правил безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, правил розробки родовища (ділянки надр), єдиних правил безпеки при підризних роботах та інших нормативно-правових актів.

Надрокористувач зобов'язаний проводити роботи з надрокористування відповідно до правил розробки родовищ (ділянок надр) твердих корисних копалин, затверджених центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 143. Порядок і особливості видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр)

Видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) в межах діючих об'єктів надрокористування, а також геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка) на вугільних родовищах (ділянках надрах) здійснюється за відповідним спеціальним дозволом на користування надрами.

Не допускається експлуатація вугільних родовищ (ділянок надр) з підвищеним рівнем концентрації газу (метану) без проведення необхідних заходів з вентиляції або дегазації, які забезпечують приведення концентрації газу (метану) до встановлених нормативів.

Не допускається розробка нових вугільних родовищ (ділянок надр) без проведення необхідних заходів з дегазації в разі наявності газонасичених вугільних пластів.

Порядок обліку запасів (ресурсів) та обсягу видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) визначається центральними органами виконавчої, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

З метою залучення фінансових інвестицій та технологічних ресурсів для дегазації та господарської діяльності з геологічного вивчення, видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) власник відповідного спеціального дозволу на користування надрами в разі необхідності укладає договори про спільну інвестиційну діяльність з правом доручати інвестору реалізовувати видобутий газ (метан) вугільних родовищ (ділянок надр) та здійснювати інші дії, не заборонені законодавством.

У разі якщо діяльність з видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) здійснюється на умовах договору за проектами спільного впровадження, один з учасників цього договору зобов'язаний мати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами згідно з Кіотським протоколом до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату.

Прибуток від проектів спільного впровадження згідно з вимогами Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату розподіляється між учасниками на умовах договору про спільну діяльність або іншого договору.

З метою дотримання екологічної безпеки під час видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) надрокористувач забезпечує:

обов'язкове страхування майнових ризиків надрокористувача під час дослідно-промислового та промислового видобування і використання газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) з метою забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної користувачами надр навколишньому природному середовищу внаслідок аварій, пожеж чи технічних неполадок;

дотримання правил, норм ведення гірничих робіт і охорони навколишнього природного середовища.

Забороняється спалювання газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр), вилученого внаслідок проведення заходів з дегазації, безпосередньо із свердловини відкритим способом, без застосування спеціальних пристроїв, які мають відповідну експлуатаційну документацію.

З метою запобігання виникненню чи ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації надрокористувачі, що здійснюють видобування газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр), підлягають постійному та обов'язковому обслуговуванню аварійно-рятувальними службами згідно із законодавством.

Для забезпечення безпеки населення, яке проживає в районі розташування об'єктів видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр), дотримуються охоронні та санітарно-захисні зони, розміри й порядок використання яких визначаються законодавством.

Після закінчення (припинення) діяльності, пов'язаної з видобуванням газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр), надрокористувач подає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, матеріали, необхідні для переоцінки залишкових запасів газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр), здійснює ліквідацію, консервацію або передачу (продаж) дегазаційних і технічних свердловин для подальшого використання та обслуговування підприємствам, які мають таке право відповідно до законодавства.

Стаття 144. Порядок і особливості видобування урану

Діяльність суб'єктів господарювання з видобування, перевезення, переробки уранових руд провадиться на підставі ліцензій, які видаються відповідно до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії».

Будівництво нових об'єктів по переробці уранових руд та реконструкцію діючих об'єктів проводиться в порядку передбаченому Законом України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та з урахуванням вимог щодо проекту розробки родовища (ділянки надр).

Проект розробки родовища (ділянки надр) з видобутку та/або переробки уранових руд повинен передбачати:

заходи щодо контролю за надходженням радіоактивних речовин у довкілля;

заходи щодо охорони довкілля від розповсюдження радіоактивних речовин;

заходи для зменшення виділення радону;

заходи щодо контролю за радіаційною обстановкою та забезпечення захисту працюючих на об'єкті надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд та населення від впливу іонізуючого випромінювання;

заходи щодо безпечного зберігання, переробки сировини та відходів від видобутку і переробки.

Додатково до звичайних заходів щодо безпеки ведення робіт на об'єктах надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд необхідно також вжити заходів щодо:

зменшення впливу випромінювання радону та інших радіоактивних газів, пилу та руд на персонал;

забезпечення контролю за дозами опромінення персоналу;

забезпечення контролю за рівнем радіоактивного забруднення довкілля;

захисту довкілля від радіоактивного забруднення;

забезпечення контролю за радіоактивним забрудненням гірничошахтного устаткування, обладнання, транспортних засобів тощо;

забезпечення очистки шахтних вод та вод спеціальних пралень.

Розміри та межі території з особливим режимом, санітарно-захисної зони і зони спостереження визначаються у проектах розробки родовища (ділянки надр) з видобутку та/або переробки уранових руд згідно з діючими нормами, правилами і стандартами відповідно до законодавства.

Вимоги до безпеки ведення робіт на уранових об'єктах конкретизуються в нормах, правилах і стандартах радіаційної безпеки під час провадження діяльності з видобування, переробки уранових руд та в інших нормативно-правових актах, які розробляються і затверджуються у порядку, встановленому законодавством України.

Перевезення уранових руд може здійснюватися у неупакованому вигляді за умови виконання заходів по зменшенню розпилення відповідно до діючих норм, правил і стандартів.

Обмеження за станом здоров'я для персоналу об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд встановлюються відповідно до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».

Персонал об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд повинен мати кваліфікацію та відповідну професійну підготовку.

Надрокористувач, що здійснює видобування та/або переробку уранових руд зобов'язаний першого тижня календарного місяця, а також на вимогу органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування інформувати шляхом розміщення на своєму офіційному веб-сайті інформації про радіаційний стан на території санітарно-захисної зони, на якій розташовані об'єкти надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд та інформувати негайно щодо виникнення на об'єктах надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд надзвичайних ситуацій, які можуть негативно вплинути на стан довкілля чи становлять загрозу для населення засобами телекомунікації органи місцевого самоврядування та протягом 1 години за допомогою електронної пошти.

У місцях розташування об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд з метою захисту населення від можливого негативного впливу їх діяльності встановлюються території з особливим режимом, санітарно-захисна зона і зона спостереження.

Витрати, пов'язані з безпечною експлуатацією об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд, передбачені цією статтею, відносяться на собівартість виробленої продукції.

Витрати, пов'язані з припиненням діяльності об'єктів надрокористування з видобутку та/або переробки уранових руд, які включають кошти на дезактивацію місцевості в санітарно-захисній зоні, техніки, будівель (споруд) та інших предметів, які були задіяні під час надрокористування, а також рекультивація земель, ліквідація хвостосховищ і здійснення контролю в санітарно-захисній зоні та зоні спостереження, відносяться до складу витрат виробництва.

У встановленому законом порядку у санітарно-захисних зонах здійснюється обов'язковий постійний контроль за станом радіаційної обстановки відповідно до діючих норм, правил і стандартів.

Стаття 145. Порядок і особливості видобування вуглеводнів

Введення родовища (ділянки надр) або окремого покладу вуглеводнів у промислову розробку здійснюється надрокористувачем відповідно до цього Кодексу.

Для введення родовища (ділянки надр, покладу) вуглеводнів у промислову розробку надрокористувач повинен мати:

спеціальний дозвіл на видобування або на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням (промислова розробка родовищ (ділянок надр));

затверджену в установленому порядку геолого-економічну оцінку запасів нафти і газу родовища (ділянки надр, покладу) за результатами розвідувальних робіт;

технологічні схеми промислової розробки родовища (ділянки надр, покладу), проект розробки родовища (ділянки надр), та інвестиційний проект.

Видобування здійснюється після подання затвердженого надрокористувачем протоколу затвердження проекту розробки родовища (ділянки надр) до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Під час здійснення промислової розробки родовищ (ділянок надр) вуглеводнів надрокористувачі зобов'язані:

застосовувати прогресивні технології і техніку, що забезпечують раціональне використання надр та найбільш повне вилучення з надр вуглеводнів та супутніх компонентів;

не допускати вибіркової розробки найбільш продуктивних ділянок родовищ (ділянок надр);

безумовно і своєчасно виконувати всі технічні вимоги затвердженого технологічними схемами розробки родовища (ділянки надр) і проекту розробки родовища (ділянки надр);

дотримуватися показників інвестиційного проекту;

дотримуватися правил розробки нафтових і газових родовищ (ділянок надр), затверджених центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

забезпечувати достовірний облік видобутих вуглеводнів та супутніх компонентів, а також закачки в пласти води та газу за кожною свердловиною, покладом і за родовищем в цілому, своєчасне подання центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, встановлених форм звітності відповідно до чинного законодавства;

забезпечувати безумовне виконання встановлених норм і правил щодо забезпечення раціонального використання надр під час промислової розробки родовищ (ділянок надр), а також вимог чинного законодавства з питань охорони праці та охорони довкілля;

у разі виявлення фактів вилучення вуглеводнів на родовищах (ділянках надр), розташованих у прикордонних зонах, з території сусідніх держав, негайно повідомляти про це центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону;

відшкодовувати заподіяні внаслідок надрокористування збитки підприємствам, установам, організаціям, громадянам та довкіллю.

При розробці надр, які містять вуглеводні, власники спеціального дозволу на користування надрами зобов'язані укласти договір страхування на випадок:

завдання екологічної шкоди внаслідок аварій чи технічних неполадок при розробці нафтогазового родовища (ділянки надр);

пошкодження державного майна протягом строку розробки нафтогазового родовища (ділянки надр), наданого в користування.

Власник спеціального дозволу на користування надрами також має право укласти угоди про добровільне страхування.

Надрокористувачі, які проводять буріння розвідувальних та експлуатаційних нафтових і газових свердловин, а також розробку нафтових і газових родовищ (ділянок надр) та експлуатацію підземних сховищ газу, здійснюють ліквідацію аварійних викидів газу, нафти чи пластової води із свердловин.

Надрокористувачі повинні укладати із спеціалізованими підрозділами із запобігання та ліквідації відкритих нафтових і газових фонтанів угоди на виконання ними інспекційно-профілактичних і аварійних робіт відповідно до Кодексу цивільного захисту України.

Надрокористувач зобов'язаний проводити роботи з надрокористування відповідно до правил розробки нафтових і газових родовищ (ділянок надр).

Стаття 146. Порядок і особливості видобування підземних вод

Введення родовища (ділянки надр) або окремого покладу підземних вод у промислову розробку здійснюється надрокористувачем відповідно до цього Кодексу.

Для введення родовища (ділянки надр, покладу) підземних вод у промислову розробку надрокористувач повинен мати:

спеціальний дозвіл на видобування або на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислову розробку родовищ (ділянок надр), з подальшим видобуванням (промислова розробка родовищ (ділянок надр));

затверджену в установленому порядку геолого-економічну оцінку запасів родовища (ділянки надр, покладу) за результатами розвідувальних робіт;

технологічні схеми, проект розробки родовища (ділянки надр), та інвестиційний проект.

Видобування здійснюється після подання затвердженого надрокористувачем протоколу затвердження проекту розробки родовища (ділянки надр) до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Під час здійснення промислової розробки родовищ (ділянок надр) підземних вод надрокористувачі зобов'язані:

застосовувати прогресивні технології і техніку, що забезпечують раціональне використання надр та найбільш повне вилучення з надр підземних вод та супутніх компонентів;

не допускати вибіркової розробки найбільш продуктивних ділянок родовищ (ділянок надр) підземних вод;

безумовно і своєчасно виконувати всі технічні вимоги затвердженого технологічних схем розробки родовища (ділянки надр) і проекту розробки родовища (ділянки надр);

дотримуватися показників інвестиційного проекту;

дотримуватися правил розробки родовищ (ділянок надр) підземних вод, затверджених центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр;

забезпечувати достовірний облік видобутих підземних вод та супутніх компонентів, за кожною свердловиною, покладом і за родовищем (ділянкою надр) в цілому, своєчасне подання центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, встановлених форм звітності відповідно до чинного законодавства;

забезпечувати безумовне виконання встановлених норм і правил щодо забезпечення раціонального використання надр під час промислової розробки родовищ (ділянок надр) підземних вод, а також вимог чинного законодавства з питань охорони праці та охорони довкілля;

у разі виявлення фактів вилучення підземних вод на родовищах (ділянках надр), розташованих у прикордонних зонах, з території сусідніх держав, негайно повідомляти про це центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону;

відшкодовувати заподіяні внаслідок надрокористування збитки підприємствам, установам, організаціям, громадянам та довкіллю.

Власник спеціального дозволу на користування надрами також має право укладати угоди про добровільне страхування.

Стаття 147. Порядок користування надрами для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

Спорудження та експлуатація підземних сховищ нафти, газу, продуктів їх переробки та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод і для інших цілей, не пов'язаних з видобуванням

корисних копалин, здійснюються на підставі спеціального дозволу на користування надрами, технологічних схем і проектів, а також проектів їх облаштування.

Проектно-кошторисна документація (проекти, робочі проекти, робоча документація) на спорудження і реконструкцію підземних сховищ підлягає у встановленому порядку оцінці впливу на довкілля та комплексній державній експертизі.

У проектах повинні передбачатися заходи, що забезпечують знешкодження стічних вод, шкідливих речовин і відходів виробництва або локалізацію їх у визначених межах, а також запобігають їх проникненню в гірничі виробки, на земну поверхню та у водні об'єкти.

Введення підземних сховищ у дослідно-промислову і промислову розробку здійснюється надрокористувачем після прийняття об'єкта в експлуатацію відповідно до закону

Стаття 148. Система протиаварійного захисту та безпеки проведення робіт з надрокористування та технічні та організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам

З метою запобігання виникненню чи ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації на об'єктах надрокористування:

розробляються нормативно-правові акти та технічна документація з безпеки робіт з надрокористування;

вживаються технічні та організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам;

розробляються план локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки та спеціальні заходи протиаварійного захисту до плану;

забезпечується встановлення та функціонування автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення;

забезпечується аварійно-рятувальне обслуговування об'єктів надрокористування;

розробляються заходи з організації та проведення аварійно-рятувальних робіт;

забезпечується встановлення, утримання засобів протипожежного захисту у працездатному стані та їх технічне обслуговування.

Технічні та організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам здійснюються на стадіях геолого-розвідувальних і науково-дослідних робіт, проектування, будівництва, технічного переоснащення, експлуатації, ліквідації або консервації об'єктів надрокористування із забезпеченням:

запобігання вибухам газу та пилу;

відвернення обвалення порід і завалів гірничих виробок;

запобігання газодинамічним явищам;

додержання вимог пожежної безпеки;

запобігання затопленню гірничих виробок, виділенню та проникненню в них небезпечних і шкідливих субстанцій;

відвернення руйнувань і катастроф на гірничорудниковому транспорті та організації його чіткої роботи;

запобігання аваріям і катастрофам у вертикальних стволах і на підйомних комплексах.

З метою запобігання вибухам газу та пилу:

на об'єктах надрокористування, де має місце виділення вибухових та отруйних газів і пилу, встановлюється відповідний газовий, пиловий або пилогазовий режим, забезпечується аерогазовий контроль, застосовуються спеціальні види захисту устаткування та технологічних процесів згідно з правилами безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, правилами безпеки під час розробки родовищ (ділянок надр) рудних та нерудних корисних копалин підземним способом;

підривні роботи проводяться за спеціальними проектами із зазначеними параметрами буропідривного комплексу та в суворій відповідності з правилами безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення;

підземні гірничі виробки проводяться з примусовим провітрюванням за допомогою безперервно діючих вентиляційних установок згідно з правилами безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, правилами безпеки під час розробки родовища (ділянки надр) рудних та нерудних корисних копалин підземним способом (на відкритих роботах допускається застосування природного провітрювання за умови досягнення нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря на робочих місцях).

Відвернення обвалення порід і завалів діючих гірничих виробок забезпечується використанням спеціальних способів проведення робіт з надрокористування, кріплення, підтриманням в належному стані та охороною гірничих виробок.

Запобігання газодинамічним явищам (раптові викиди, гірничі удари тощо) забезпечується за допомогою комплексу заходів згідно з правилами безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, правил безпеки під час розробки родовища (ділянки надр) рудних та нерудних корисних копалин підземним способом та іншими нормативно-правовими актами.

У гірничих виробках застосовуються технологічні процеси, устаткування та матеріали, що перешкоджають утворенню пальної суміші та джерел запалювання, а також здійснюються заходи для запобігання самозайманню гірничих порід.

Відвернення руйнувань і катастроф на гірничорудниковому транспорті забезпечується підтриманням устаткування, транспортної мережі в належному технічному стані та організацією роботи, пов'язаної з перевезенням людей та вантажів на гірничому підприємстві, відповідно правил безпеки під час розробки родовища (ділянки надр) рудних та нерудних корисних копалин підземним способом, правил безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування, та інших нормативно правових актів.

План локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки розробляється, узгоджується та затверджується керівником (головним інженером) об'єкту надрокористування відповідно до вимог правил безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування та іншими нормативно-правовими актами.

Надрокористувач який використовує потенційно небезпечні об'єкти, що розміщуються в межах спеціального дозволу на користування надрами або поблизу нього,

в разі виникнення аварії або надзвичайної ситуації зобов'язаний негайно приступити до ліквідації її наслідків. Одночасно надрокористувач зобов'язаний негайно повідомити про аварію центральні органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції та органи місцевого самоврядування.

Стаття 149. Поводження з відходами видобувної промисловості, які утворюються під час надрокористування та переробки корисних копалин

Надрокористувач, який отримав спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовища (ділянки надр) корисних копалин, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовища (ділянки надр), з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовища (ділянки надр), на видобування корисних копалин зобов'язаний в проекті розробки родовища (ділянки надр)а визначити місце відвалів розкривних порід або відходів виробництва (переробки корисних копалин), яке буде забезпечувати безпечне їх зберігання та транспортування відходів від місць видобутку та переробки корисних копалин до місць їх зберігання, перероблення.

Порядок поведінки з відходами видобувної промисловості, які утворюються під час надрокористування та переробки корисних копалин, встановлює Кабінет Міністрів України.

Глава 17 «Техногенні родовища»

Стаття 150. Порядок набуття права на користування надрами техногенних родовищ (ділянок надр)

Спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовища (ділянки надр) корисних копалин, на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовища (ділянки надр), з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовища (ділянки надр)), на видобування корисних копалин надає право на користування надрами техногенних родовища (ділянки надр).

Спеціальний дозвіл на користування надрами техногенних родовища (ділянки надр) набувається набувається в порядку, передбаченому цим Кодексом.

Спеціальний дозвіл на користування надрами техногенного родовища (ділянки надр)а в межах діючих об'єктів надрокористування видається заявнику лише за наявності письмової згоди надрокористувача, який здійснює експлуатацію зазначених об'єктів надрокористування. У разі згоди такого надрокористувача на видачу спеціального дозволу на користування надрами техногенного родовища (ділянки надр) іншому заявнику, надрокористувач при наданні згоди зазначає технічні умови та строки такого надрокористування. Надрокористувач зобов'язаний надати відповідь на пропозицію заявника протягом тридцяти календарних днів з дня її отримання.

У разі надання іншому суб'єкту господарювання спеціального дозволу на користування надрами техногенного родовища (ділянки надр) в межах діючого спеціального дозволу на користування надрами, надрокористувач та заявник укладають договір про спільну діяльність, в якому визначаються права і обов'язки сторін, а також встановлюється їх відповідальність при суміжному надрокористуванні.

Технічні умови та строки надрокористування, є істотними умовами договору про спільну діяльність.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, надає спеціальний дозвіл на користування надрами техногенного родовища (ділянки надр) у безаукціонному порядку на підставі заяви заявника, а у випадку надходження двох чи більше заяв на одне й теж саме техногенне родовище (ділянка надр), спеціальний на користування надрами продається на аукціоні.

Продаж спеціального дозволу на користування надрами техногенних родовищ (ділянки надр) здійснюється у порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами відповідно до цього Кодексу.

Суб'єкт господарювання подає центральному органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Раді міністрів Автономної Республіки Крим заяву в якій зазначається строк, на який йому погоджено надрокористувачем надрокористування техногенного родовища (ділянки надр) разом з документами визначеним в статті 62 цього Кодексу.

За отримання спеціального дозволу на користування надрами техногенного родовища (ділянки надр) без аукціону заявник повинен сплатити збір. Розмір і порядок сплати збору за користування надрами техногенного родовища (ділянки надр) визначається відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами.

Стаття 151. Особливості здійснення геологічного вивчення техногенних родовищ (ділянок надр)

Введення техногенного родовища (ділянки надр) в дослідно-промислову розробку здійснюється надрокористувачем на підставі проекту дослідно-промислової розробки родовища (ділянки надр).

Умови експлуатації техногенних родовищ (ділянок надр) під час дослідно-промислової розробки родовищ (ділянок надр) і періоди їх використання обґрунтовують у проектних документах.

Дослідно-промислова розробка виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів, охорони праці та технічної безпеки.

Стаття 152. Особливості видобування корисних копалин з техногенних родовищ (ділянок надр)

Надрокористувач який отримав спеціальний дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка з подальшим видобуванням (промислова розробка), на видобування корисних копалин техногенного родовища (ділянки надр) проводить видобування корисних копалин відповідно до положень цього Кодексу, що стосуються особливостей видобування корисних копалин відповідно до групи корисних копалин.

Надрокористувач який отримав спеціальний дозвіл на користування надрами техногенних родовища (ділянок надр) має права та обов'язки, які визначені цим Кодексом.

Глава 18 «Ліквідація та консервація об'єктів надрокористування»

Стаття 153. Ліквідація і консервація об'єктів надрокористування

Після вироблення запасів корисних копалин, а також у разі, коли за техніко-економічними розрахунками та іншими обґрунтуваннями подальша розробка родовища (ділянок надр) чи його частин є недоцільною або неможливою, об'єкти надрокористування або ділянки цих об'єктів надрокористування підлягають ліквідації чи консервації.

У разі повної або часткової ліквідації чи консервації об'єкта надрокористування гірничі виробки і свердловини повинні бути переведені у стан, який гарантує безпеку людей, майна і навколишнього природного середовища.

У разі ліквідації і консервації об'єктів надрокористування чи їх ділянок технічна, геологічна та маркшейдерська документація заповнюється на момент завершення робіт з надрокористування і передається протягом 30 робочих днів від дня закінчення робіт з надрокористування на зберігання до підприємства “ДНВП “Геоінформ України”.

На об'єктах надрокористування, суміжних з об'єктами, що ліквідуються чи консервуються, повинні бути проведені заходи, що гарантують безпеку гірничих робіт.

Консервація та ліквідація об'єктів надрокористування та інших споруд, пов'язаних з користуванням надрами відповідно до угоди про розподіл продукції, здійснюються в порядку, передбаченому такою угодою.

Стаття 154. Обов'язок надрокористувача здійснити ліквідацію об'єктів надрокористування та кошти для здійснення ліквідації та консервації.

Для здійснення ліквідації об'єкта надрокористування надрокористувач повинен розробити і погодити, проект ліквідації об'єкта надрокористування та здійснити оцінку впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Проект ліквідації об'єктів надрокористування або їх ділянок, споруд, пов'язаних із користуванням надрами, погоджується центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

Надрокористувач під час ліквідації об'єктів надрокористування вирішує питання щодо можливого використання гірничих виробок і свердловин для інших цілей суспільного виробництва.

Порядок ліквідації та консервації об'єктів надрокористування, що використовувалися у процесі видобутку корисних копалин з надр, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Правила використання та обліку відпрацьованих гірничих виробок, придатних для розміщення підприємств, не пов'язаних з видобутком корисних копалин, визначається Кабінетом Міністрів України.

Проект ліквідації об'єкту надрокористування повинен містити:

техніко-економічне обґрунтування ліквідації об'єктів надрокористування;

технічне рішення щодо проведення ліквідації об'єктів надрокористування;

пропозиції про порядок та строки відновлення робіт з надрокористування;

порядок використання гірничих виробок, будівель, споруд в тому числі іншого призначення.

У проекті ліквідації об'єктів надрокористування надрокористувач зобов'язаний передбачати заходи з ліквідації екологічних наслідків, пов'язаних з функціонуванням таких об'єктів, а також заходи із запобігання:

пошкодженню будівель, споруд, підземних і наземних комунікацій, розташованих у зоні шкідливого впливу гірничих виробок;

випадкам потрапляння людей і тварин у гірничі виробки, провали та вирви

порушенню гідрогеологічного режиму підземних і поверхневих вод, земель, лісів та інших об'єктів;

прориву води і шкідливих газів у виробки, суміжні з виробками об'єктів, що ліквідуються;

порушенню геодезичної та маркшейдерської опорної мережі;

активізації небезпечних геомеханічних процесів (зсувів, обвалів тощо) на поверхні землі;

забрудненню і виснаженню поверхневих та підземних вод;

проникненню шкідливих газів у наземні споруди і в атмосферу.

Ліквідація гірничих виробок, екологічна реабілітація гірничодобувних регіонів з критичним станом довкілля, режим гідрозахисту, моніторинг довкілля та інших споруд, пов'язаних з користуванням надрами, здійснюється за рахунок коштів надрокористувачів.

Обсяги та джерела фінансового забезпечення зазначених робіт для підприємств державної форми власності визначаються відповідними державними програмами, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Обсяги фінансового забезпечення державних програм щодо ліквідації покинутих об'єктів надрокористування з державного бюджету України визначаються Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Сума коштів, яка була визначена на ліквідацію та консервацію, під час затвердження проекту розробки родовища (ділянки надр) підлягає індексації відповідно до порядку затверджені Кабінетом Міністрів України.

Стаття 155. Порядок здійснення ліквідації об'єктів надрокористування та дотримання умов безпеки при ліквідації об'єктів надрокористування

Ліквідація об'єктів надрокористування здійснюється за проектом, затвердженим власником (керівником) об'єкта надрокористування та погодженим з центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду.

Технічне рішення передбачає видалення (виймання) матеріальних цінностей суб'єктів господарювання, що ліквідуються або консервуються, з об'єктів надрокористування (будівель, споруд) або передачу їх правонаступникам.

Заходи, що проводяться під час ліквідації, регламентуються нормативно-правовими актами за видами користування надрами та видами корисних копалин, проектом розробки родовища (ділянки надр), яким передбачаються заходи для безпечного перебування людей та ведення робіт у межах зони можливого шкідливого впливу ліквідованих об'єктів надрокористування.

Комплекс робіт з ліквідації об'єктів надрокористування державної форми власності, екологічна реабілітація територій об'єктів надрокористування державної форми власності, де спостерігається критичний стан навколишнього природного середовища, режим гідрозахисту та моніторинг довкілля проводиться за відповідними державними програмами або за окремими рішеннями Кабінету Міністрів України.

Питання правонаступництва об'єктів надрокористування державної форми власності, що ліквідуються або консервуються, вирішуються Кабінетом Міністрів України відповідно до законодавства.

Стаття 156. Порядок та строк консервації об'єктів надрокористування. Дотримання умов безпеки під час консервації об'єктів надрокористування

У разі консервації об'єктів надрокористування, зупиняються роботи з видобування і вживаються заходи щодо приведення гірничих виробок, технічних бурових свердловин, наземних і підземних споруд до стану, придатного для експлуатації у разі поновлення діяльності з видобування. Заходи, що проводяться під час консервації, регламентуються нормативно-правовими актами за видами користування надрами та видами корисних копалин, проектом розробки родовища (ділянки надр), яким передбачаються заходи для безпечного перебування людей та ведення робіт у межах зони можливого шкідливого впливу законсервованих об'єктів надрокористування.

Порядок і тривалість консервації об'єктів надрокористування до поновлення робіт з видобування корисних копалин встановлюються користувачем родовища (ділянки надр) в проекті розробки родовища (ділянок надр).

Надрокористувач зобов'язаний повідомити протягом 10 робочих днів від дня прийняття рішення про консервацію об'єкту надрокористування центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, шляхом надсилання повідомлення в електронному кабінеті надрокористувача.

Стаття 157. Умови та порядок поновлення роботи об'єктів надрокористування після завершення періоду їх консервації

Поновлення робіт на об'єктах надрокористування, що перебувають на консервації, здійснюється в порядку передбаченому проектом розробки родовища (ділянки надр).

Надрокористувач зобов'язаний повідомити протягом 10 робочих днів від дня прийняття рішення про поновлення робіт на об'єкті надрокористування центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, шляхом надсилання повідомлення в електронному кабінеті надрокористувача.

IV РОЗДІЛ «РЕГУЛЮЮЧИЙ ВПЛИВ ДЕРЖАВИ НА КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ»

Глава 19 «Державна підтримка надрокористувачів»

Стаття 158. Умови застосування державної підтримки

Державна підтримка застосовується до надрокористувачів, які видобувають та використовують (продають, переробляють) видобуті ними корисні копалини в межах економічної території України.

Державна підтримка застосовується до надрокористувачів, що здійснюють видобування:

у складних геологічних умовах важковидобувних і значних за обсягом перспективних запасів корисних копалин;

залишків корисних копалин;

у небезпечних сейсмічних умовах;

критичної мінеральної сировини;

стратегічних корисних копалин.

Державна підтримка застосовується до надрокористувачів, що:

закуповують та/або використовують нові високоефективні, енергозберігаючі, новітні технології, технічні розробки, що вироблені на економічній території України, та/або які забезпечують ефективний пошук, розвідку, розробку, переробку корисних копалин, що відносяться до корисних копалин загальнодержавного значення;

реінвестують отриманий прибуток від надрокористування у переробку або виробництво товарів з корисних копалин на економічній території України;

Надрокористувачі, які є суб'єктами малого та середнього підприємництва, та яким вперше надано спеціальний дозвіл на користування надрами, мають право на застосування державної підтримки строком на 5 років, а у регіонах, що потребують економічного стимулювання строком на 10 років.

Державна підтримка науково - дослідним, дослідно - конструкторським центрам у сфері користування надрами надається незалежно від форми власності.

Перелік регіонів, що потребують економічного стимулювання в галузі надрокористування, затверджується Кабінетом Міністрів України відповідно критеріїв визначених у методиці визначення регіонів, що потребують економічного стимулювання, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Для придбання нового обладнання (устаткування) для переробки та виробництва товарів (продукції) з видобутої в Україні критичної мінеральної сировини або стратегічних корисних копалин (крім газу та нетрадиційних вуглеводнів), суб'єкти господарювання мають право участі у державних програмах кредитування, надання гарантій для отримання кредитів, часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами.

Умови надання державних кредитів, гарантій для отримання кредитів, часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами у сфері надрокористування визначаються у порядку, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 159. Види державної підтримки та перелік видів діяльності і корисних копалин, до яких застосовується державна підтримка

Державою надаються такі види підтримки надрокористувачів:

пільгові ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

пільги щодо сплати земельного податку;

зменшення або звільнення від сплати загальнодержавних та місцевих податків та зборів;

звільнення від оподаткування ввізним митом;

надання кредитів;

надання гарантій для отримання кредитів;
 компенсацій відсоткових ставок за кредитами;
 компенсація за підключення до об'єктів інфраструктури:
 будівництва;
 кабельної каналізації електрозв'язку;
 електроенергетики;
 енергетики;
 транспорту;

Держава забезпечує створення науково-дослідних та дослідно-конструкторських центрів для стимулювання розвитку інноваційних та високоефективних технологій, дослідних зразків, корисних моделей, технологічних рішень, проведення досліджень і випробувань, а також створення умов для залучення інвестицій в розробки цих центрів в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 160. Порядок отримання надрокористувачами державної підтримки

Державна підтримка надрокористувачів визначена пунктом 1-3 частини 1 статті 159 цього Кодексу надається відповідно до Податкового кодексу України.

Державна підтримка надрокористувачів визначена пунктом 4 частини 1 статті 159 цього Кодексу надається відповідно до Митного кодексу України.

Державна підтримка надрокористувачів визначена пунктом 5 - 8 частини 1 статті 159 надається відповідно до Бюджетного кодексу України, Закону України “Про Державний Бюджет України”.

Державна підтримка надається надрокористувачеві на підставі отриманого висновку від центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Глава 20 «Обов'язкова звітність у сфері користування надрами»

Стаття 161. Перелік форм, строки та періодичність подання форм обов'язкової звітності надрокористувачами та інвесторами за Угодою про розподіл продукції

Облік запасів корисних копалин ведеться на основі звітних балансів гірничодобувних і геологорозвідувальних підприємств.

Надрокористувачі, що здійснюють користування надрами зобов'язані не пізніше ніж до 10 лютого року наступного за звітним подавати річну звітність в паперовому вигляді або через електронний кабінет надрокористувача про рух балансових запасів видобутих корисних копалин.

Річна звітність про рух балансових запасів корисної копалини подається за формами, що затверджені центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Звітність складається окремо щодо кожного родовища (ділянки надр, шахти, горизонту, пласта) та окремо для кожного виду сировини за промисловим використанням відповідно до результатів державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин.

Надрокористувачі зобов'язані щороку подавати інформацію щодо стану виконання інвестиційного проекту за формою, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та надавати відповідні пояснення щодо невиконання заходів зазначених у відповідному інвестиційному проекті до 10 лютого наступного за звітним року.

Стаття 162. Органи, уповноважені на збір, обробку та облік звітності надрокористувачів та інвесторів за Угодою про розподіл продукції

Звітність подається до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Інструкції щодо заповнення форм звітності затверджується, центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, здійснює контроль за своєчасним поданням користувачами надр звітності, перевіряє її відповідність вимогам нормативно-правових актів.

У випадку надання зауважень надрокористувачу центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, щодо невідповідності звітності затвердженим вимогам, надрокористувач протягом 10 робочих днів зобов'язаний повторно подати звітність.

Глава 21 «Здійснення державного нагляду (контролю) за геологічним вивченням надр, їх раціональним, ефективним використанням та охороною»

Стаття 163. Органи, що уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним використанням, виконанням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції, у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, державний гірничий нагляд, державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, а також за використанням та охороною земель.

Державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням, у тому числі за виконанням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Державний гірничий нагляд здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення.

Державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням, державний гірничий нагляд, державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів здійснюється відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» шляхом проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю)».

Державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Державний нагляд (контроль) за використанням та охороною земель здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, охорони праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, - мають право звертатися до суду про стягнення коштів та відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про надра.

Стаття 164. Здійснення державного нагляду (контролю) органом, який уповноважений здійснювати державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним, ефективним використанням, виконанням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у межах своїх повноважень здійснює державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та раціональним і ефективним їх використанням, виконанням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції, зокрема, за:

обґрунтованістю застосування методик і технологій, якістю, комплексністю, ефективністю робіт з геологічного вивчення надр;

виконанням рішень з питань методичного забезпечення проведення робіт з геологічного вивчення та використання надр;

дотриманням нормативів, стандартів та інших вимог щодо геологічного вивчення і використання надр, умов спеціальних дозволів на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами);

повнотою вивчення геологічної будови надр, гірничо-технічних, інженерно-геологічних, геолого-екологічних та інших умов вивчення родовища (ділянок надр) корисних копалин;

використанням технічних засобів і методів проведення робіт з геологічного вивчення надр, які виключають невиправдані втрати корисних копалин і погіршення їх якості;

своєчасністю та відповідністю встановленим вимогам введення в експлуатацію розвіданих родовища (ділянок надр) корисних копалин;

дотриманням під час дослідно-промислової експлуатації родовища (ділянок надр) корисних копалин технологій, які забезпечують необхідне їх вивчення, не знижуючи при цьому промислову цінність;

збереженням розвідувальних гірничих виробок і свердловин для розробки родовища (ділянок надр) корисних копалин, збереженням геологічної документації, зразків порід, дублікатів проб, які можуть бути використані під час подальшого вивчення надр;

обґрунтованістю напрямів пошукових, розвідувальних та інших робіт з геологічного вивчення надр;

своєчасністю і правильністю державної реєстрації робіт з геологічного вивчення і використання надр, наявністю спеціальних дозволів на користування надрами і виконання передбачених ними умов;

повнотою і вірогідністю вихідних даних про кількість та якість запасів основних і спільно залягаючих корисних копалин і компонентів, що містяться в них, а також поданням підприємствами та організаціями звітних балансів запасів корисних копалин;

веденням обліку видобування нафти, газу та супутніх компонентів;

виконанням рішень Державної комісії по запасах корисних копалин надрокористувачами;

проведенням пошуково-розвідувальних та інших робіт з геологічного вивчення підземних вод;

відповідністю геологорозвідувальних робіт і наукових досліджень державним контрактам і замовленням, а також проектам проведення таких робіт;

виконанням державних програм геологорозвідувальних робіт, геологічних завдань і замовлень;

дотриманням правил і нормативів користування нафтогазоносними надрами;

дотриманням інвестором умов укладеної угоди про розподіл продукції, повнотою, правильністю та своєчасністю її виконання інвестором.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:

проводить планові та позапланові перевірки надрокористувачів, за результатами яких складає акти, видає обов'язкові для виконання вказівки (приписи) про усунення виявлених недоліків і порушень вимог законодавства або інші розпорядчі документи;

за власної ініціативи або за поданням органів, визначених у статті 163 цього Кодексу має право звертатися у порядку та строки, встановлені законом, з відповідним позовом до суду про припинення діяльності з користування надрами без спеціального дозволу на користування надрами, про повне або часткове зупинення всіх видів робіт по геологічному вивченню, видобуванню та дослідницько-промисловій розробці, що проводяться з порушенням стандартів та правил і можуть спричинити псування родовища (ділянок надр) або призвести до тяжких наслідків;

давати обов'язкові для виконання приписи про усунення недоліків і порушень під час користування надрами або інші розпорядчі документи;

розраховує розмір збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами. Методика визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затверджується Кабінетом Міністрів України;

відбирати зразки сировини, напівфабрикатів, продукції, призначати експертизу;

пред'являє претензії про відшкодування збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами.

Стаття 165. Строки для виконання вимог припису про усунення порушень вимог законодавства та порядок їх обрання органом, що уповноважений здійснювати державний нагляд (контроль) за геологічним вивченням надр, їх раціональним, ефективним використанням

Для усунення порушень вимог законодавства в сфері надрокористування, виявлених за результатами заходів державного нагляду (контролю) та зазначених в приписі, надрокористувачу (інвестору) надається не менше 30 робочих днів.

V РОЗДІЛ «ГЕОЛОГІЧНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ОЦІНКА ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ НАДРОКОРИСТУВАЧА НА ДОВКІЛЛЯ»

Глава 22 «Придбання та розпорядження геологічною інформацією»

Стаття 166. Види геологічної інформації

Геологічна інформація поділяється на первинну і вторинну (оброблену) геологічну інформацію.

До первинної геологічної інформації належить:

документація маршрутів, об'єктів і пунктів спостереження (у тому числі шахт, розрізів, кар'єрів, родовищ (ділянок надр), проявів, гірничих виробок, свердловин, водних об'єктів, тощо);

зразки гірських порід, керна, пластових рідин, флюїдів, інших природних утворень та їх опис, польові журнали відбору зразків і проб природних геологічних матеріалів, розподілу зразків і проб за видами аналізів;

звіти і матеріали лабораторно-аналітичних досліджень;

документація польових геологогеофізичних спостережень, первинні цифрові записи всіх видів спостережень, польова графіка;

документація щодо проведення гірничопрохідницьких і бурових робіт;

документація щодо проведення свердловинних досліджень і випробувань;

документація щодо проведення моніторингу стану надр.

До вторинної (обробленої) геологічної інформації належать:

звіти і матеріали за результатами всіх видів і стадій геологорозвідувальних робіт, у тому числі звіти за свердловинами, результати обробки кернів та геологогеофізичних спостережень, у тому числі в цифровому вигляді;

звіти за результатами науково-дослідних і тематичних робіт з геологічного вивчення надр;

карти геолого-геофізичного змісту (у тому числі геологічні, мінералогічні, гідрогеологічні, геофізичні, геохімічні, інженерно-геологічні, геоекологічні, родовищ (ділянок надр), підрахунку запасів тощо);

бюлетені державного моніторингу стану надр і режиму підземних вод;

бази геологічних даних та інформаційні масиви геологічної інформації про надра (цифрові та графічні файли, сканобрази), геоінформаційні проекти, складені за результатами проведення робіт з геологічного вивчення надр.

Геологічна інформація підлягає обов'язковому збереженню її власниками та/або юридичними чи фізичними особами, яким надано право користування такою інформацією.

Експорт геологічної інформації здійснюється згідно із законодавством про зовнішньоекономічну діяльність.

Митне оформлення геологічної інформації здійснюється відповідно до вимог Митного кодексу України.

Стаття 167. Суб'єкти створення геологічної інформації та порядок її обліку

Геологічна інформація про надра може бути отримана за результатами робіт з геологічного вивчення надр, експлуатації родовищ (ділянок надр) корисних копалин або користування надрами для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Роботи і дослідження, види яких визначені у Порядку державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр, які підлягають державній реєстрації, у тому числі, які виконуються за рахунок коштів державного бюджету пов'язані з геологічним вивченням надр, підлягають обов'язковій державній реєстрації та обліку з метою узагальнення і максимального використання результатів вивчення надр, а також запобігання дублюванню зазначених робіт.

Державну реєстрацію та облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр, здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Інформація про реєстрацію та облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр, відображається на Інтерактивній карті корисних копалин України.

Компенсація витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи справляється виключно у випадку отримання спеціального дозволу на користування надрами, як плата за вторинну (оброблену) геологічну інформацію.

Розмір такої компенсації залежить від розміру плати (збору) за надання спеціального дозволу на користування надрами, що визначається на електронному аукціоні, чи розміру плати (збору) при наданні спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону.

Геологічна інформація, створена (придбана) за кошти державного бюджету, є державною власністю.

Розпорядником геологічної інформації, яка перебуває у державній власності, є центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Геологічна інформація, створена (придбана) за власні кошти юридичних та фізичних осіб, є їх власністю.

Відомості про геологічну інформацію незалежно від виду та форми власності підлягають обліку у каталозі відомостей про геологічну інформацію, що ведеться підприємством "ДНВП "Геоінформ України", у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

До Каталогу вносяться відкриті дані щодо первинної та вторинної (обробленої) геологічної інформації за наступними блоками:

загальна інформація:

ідентифікаційний код;

вид геологічної інформації (первинна або вторинна);

назва геологічної інформації (для вторинної (обробленої) геологічної інформації наводиться шифр (код) одиниці зберігання, який присвоєно зберігачем, та назва матеріалу, для матеріалів, зберігачем яких не є підприємство “ДНВП “Геоінформ України”, додатково наводяться гриф обмеження доступу, носій, обсяг та опис матеріалу та його складових частин; для первинної геологічної інформації – назва об’єкту геологорозвідувальних робіт, вид робіт, загальний опис та кількісні характеристики первинних геологічних матеріалів);

дата створення геологічної інформації;

інформація про власника геологічної інформації (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, ім’я та по батькові (за наявності), місце проживання);

інформація про користувача геологічної інформації (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, ім’я та по батькові (за наявності), місце проживання);

інформація про зберігача геологічної інформації (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, ім’я та по батькові (за наявності), місце проживання);

місце проведення робіт або місцезнаходження родовищ (ділянок надр) корисних копалин (адміністративно-територіальні одиниці (область, район), географічні координати).

інформація про передачу права власності або користування геологічною інформацією:

власник геологічної інформації - юридична особа (найменування, місцезнаходження; прізвище, ім’я та по батькові (за наявності) посадової особи, що надіслала повідомлення); фізична особа (прізвище, ім’я та по батькові (за наявності), місце проживання);

особа, яка набуває право власності або право користування (для юридичних осіб - найменування, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб - прізвище, ім’я та по батькові (за наявності), місце проживання);

вид, склад і обсяг геологічної інформації, яка пропонується для передачі;

обсяг права власності або права користування геологічною інформацією, щодо якої укладається договір.

Для перевірки правильності введеної інформації додатково може запитуватись номер телефону.

Для первинної геологічної інформації додатково вноситься її специфікація, яка включає:

підстави для створення первинної геологічної інформації (інформація про державну реєстрацію робіт і досліджень, пов’язаних із геологічним вивченням надр,

спеціальний дозвіл на користування надрами, геологічний звіт, який надано до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та стадію геологорозвідувальних робіт, на якій ця інформація отримана;

вид, масштаб та обсяг робіт, в результаті яких ця інформація отримана;

об'єкт виконання робіт (назва площі, ділянки, родовища (ділянки надр), свердловини тощо);

місце зберігання первинних геологічних матеріалів;

перелік первинних геологічних матеріалів, який включає назву первинної геологічної інформації, носій, вид матеріалу та його кількісну характеристику.

Держателем Каталогу є центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, а адміністратором – підприємство “ДНВП “Геоінформ України”.

Інформація про створення, придбання, передачу права власності на геологічну інформацію або надання права користування геологічною інформацією підлягає обов'язковому внесенню до каталогу протягом п'яти робочих днів з дня надходження повідомлення від власника геологічної інформації.

Розкриття змісту геологічної інформації, що створена (придбана) за власні кошти юридичних та фізичних осіб і відомості про яку обліковуються у каталозі, здійснюється виключно за письмовою згодою та на умовах, визначених власником такої інформації.

Стаття 168. Доступ до геологічної інформації

Доступ до всієї геологічної інформації, що є у державній власності є відкритим.

Розпорядження геологічною інформацією, якщо вона відноситься до геологічної інформації з обмеженим доступом та/або підпадає під дію Закону України «Про державну таємницю», здійснюється відповідно до законодавства.

Розпорядження геологічною інформацією, що передбачає участь контрагентів, до яких застосовуються санкції відповідно до Закону України «Про санкції» та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до зазначеного Закону, забороняється.

Стаття 169. Порядок розпорядження геологічною інформацією, що перебуває у власності фізичних та юридичних осіб

Геологічна інформація є об'єктом цивільно-правових відносин і може використовуватися як внесок до статутного капіталу юридичних осіб.

Юридична або фізична особа, яка є власником геологічної інформації, має право розпоряджатися, у тому числі продавати та передавати у користування резидентам та нерезидентам України, геологічну інформацію, створену (придбану) за власні кошти та/або публічно розмістити геологічну інформацію на власному веб-сайті або на офіційному веб-сайті підприємства “ДНВП “Геоінформ України”, з урахуванням вимог, встановлених Законами України «Про державну таємницю» та «Про санкції».

Власник геологічної інформації має повідомляти центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про створення і придбання геологічної інформації, а також про передачу ним права власності чи права користування геологічною інформацією не пізніше ніж за 30 днів до такої передачі.

У повідомленні зазначається інформація про:

власника геологічної інформації - юридичну особу (найменування, місцезнаходження; прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, що надіслала повідомлення); фізичну особу (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання);

вид, склад і обсяг геологічної інформації, яка пропонується для передачі;

особу, яка набуває право власності або право користування геологічною інформацією, - юридичну особу (найменування, місцезнаходження); фізичну особу (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання);

обсяг права власності або права користування геологічною інформацією, щодо якої укладається договір.

Власник геологічної інформації може передати належну йому первинну геологічну інформацію, у тому числі геологічну інформацію, яка не може бути оцифрована внаслідок її фізичних властивостей (зразки, проби тощо), для зберігання до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Геологічна інформація, що передана для зберігання до підприємства “ДНВП “Геоінформ України”, може надаватися у користування підприємством на умовах, визначених власником такої інформації.

Стаття 170. Порядок користування геологічною інформацією, яка перебуває у державній власності

Первинна геологічна інформація, що є державною власністю, підлягає обов'язковій передачі до Державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу.

Первинна (необроблена) геологічна інформація, що є державною власністю, надається для ознайомлення безоплатно за місцем її зберігання з одночасним інформуванням центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

За власні кошти заявник має право виготовити цифрову копію такої геологічної інформації для проведення її самостійної обробки чи інтерпретації. Цифровий образ, створений в результаті виготовлення такої копії, є власністю держави, а право користування копією належить заявнику.

Первинна геологічна інформація, що є державною власністю і руйнується в процесі проведення обробки внаслідок її фізичних властивостей (кам'яний матеріал), надається заявнику для дослідження після завчасної компенсації ним витрат держави з її отримання (створення), визначеної відповідно до кількості, виду та розміру такої геологічної інформації.

Копія звіту з описом вторинної (обробленої) геологічної інформації, отриманої в результаті аналізу первинної (необробленої) геологічної інформації, що є державною власністю і руйнується в процесі проведення обробки внаслідок її фізичних властивостей (кам'яний матеріал), передається на зберігання до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Первинна геологічна інформація, яка є державною власністю, надається у користування на договірній основі. Первинна геологічна інформація в будь-якій іншій

формі, крім тієї, що зазначена в частині другій цієї статті, може бути надана для ознайомлення виключно на платній основі.

Юридична або фізична особа, яка бажає придбати право користування первинною геологічною інформацією (далі - запитувач), що є державною власністю, надсилає рекомендованим листом до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, запит, в якому зазначається:

мета отримання інформації;

район проведення робіт або місцезнаходження родовища (ділянки надр) корисних копалин;

ідентифікація інформації згідно з каталогом;

форма надання інформації.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом 10 календарних днів після отримання запиту опрацьовує його, і у разі відсутності обмежень щодо розпорядження геологічною інформацією, передбачених статтею 168 цього Кодексу, надсилає запитувачу для укладення проекту договору про надання послуг з визначення вартості первинної геологічної інформації.

Після надходження від запитувача підписаного договору та внесення ним плати за надання послуг з визначення вартості первинної геологічної інформації центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, протягом 15 календарних днів надає запитувачу рахунок на оплату вартості первинної геологічної інформації та договір купівлі-продажу права користування первинною геологічною інформацією для підписання.

Протягом 30 календарних днів після отримання розрахунку вартості первинної геологічної інформації та договору купівлі-продажу права користування первинною геологічною інформацією запитувач підписує вказаний договір та оплачує вартість первинної геологічної інформації або повідомляє центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, про відмову у придбанні права користування первинною геологічною інформацією.

Геологічна інформація надсилається (надається) запитувачу протягом 10 календарних днів з дня оплати її вартості.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, може відмовити у наданні в користування первинної геологічної інформації у випадках, встановлених статтею 168 цього Кодексу. Про відмову у наданні в користування первинної геологічної інформації центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, повідомляє запитувачу протягом п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

Користування вторинною (обробленою) геологічною інформацією, що є державною власністю, є безоплатним. Така геологічна інформація повинна бути розміщена у відкритому онлайн доступі на офіційному веб-сайті підприємства "ДНВП "Геоінформ України", та/або надаватися у вигляді копій в електронній формі.

Плата за вторинну (оброблену) геологічну інформацію, що є державною власністю, справляється з надрокористувачів виключно у разі отримання спеціального дозволу на користування надрами як компенсація витрат держави за проведені геологорозвідувальні роботи.

Оцифрована геологічна інформація передається надрокористувачу в електронному вигляді на відповідних носіях під час отримання ним спеціального дозволу на користування надрами з одночасним повідомленням адреси та способу користування (ознайомлення) з геологічною інформацією, яка не може бути оцифрована внаслідок її фізичних властивостей (для зразків та проб) та, зокрема, зберігається в Державному сховищі геологічної інформації та кам'яного матеріалу.

У разі припинення права користування надрами вторинна (оброблена) геологічна інформація, що була власністю надрокористувача та стосується родовища (ділянки надр), на яку було надано спеціальний дозвіл на користування надрами, що анульований (строк дії якого закінчився), підлягає розміщенню центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного та раціонального використання надр, у відкритому доступі через три роки з дати анулювання (закінчення строку дії) спеціального дозволу на користування надрами, якщо рішенням суду, яке набрало законної сили, не встановлено інше.

У такому випадку первинна геологічна інформація, що була власністю такого надрокористувача, переходить у власність держави.

Кошти, отримані як плата за користування геологічною інформацією, яка є державною власністю, та від її продажу, використовуються у порядку, визначеному цим Кодексом та законодавством.

Стаття 171. Механізм визначення вартості геологічної інформації

Вартість первинної геологічної інформації визначається з урахуванням наведених у звітах про геологічне вивчення та/або користування надр витрат, що були понесені під час виконання польових або лабораторних робіт щодо родовища (ділянки надр), у межах якої визначається вартість первинної геологічної інформації.

Вартість геологічної інформації визначається на дату її розрахунку в гривнях виходячи у разі потреби з установлених Державною службою статистики України та Національним банком індексів інфляції.

Особливості розрахунку вартості первинної та вторинної (обробленої) геологічної інформації, отриманої за результатами робіт з геологічного вивчення надр, експлуатації родовищ (ділянок надр) корисних копалин або використання надр з іншою метою на території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони за рахунок коштів державного бюджету та методика її розрахунку, визначаються постановою, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 172. Державний фонд розвитку мінерально-сировинної бази України

Державний фонд розвитку мінерально-сировинної бази України - це спеціальний фонд у складі Державного бюджету України, що створений та функціонує відповідно до законодавства.

Кошти Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази України спрямовуються на фінансове забезпечення заходів з:

нарощування мінерально-сировинної бази України;

знаходження запасів стратегічних та критичних видів корисних копалин;

переоцінки прогнозних та перспективних ресурсів питних підземних вод, визначення кондицій на мінеральну сировину для видобування підземних вод, та інших заходів з метою геологічного вивчення ділянок надр та нарощування мінерально-сировинної бази.

Джерелами формування Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази України є частина коштів від:

рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

рентна плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та продажу таких спеціальних дозволів на користування надрами на аукціоні;

надання в користування геологічної інформації, яка належить державі;

плати за користування родовищами (ділянками надр);

інших надходжень, визначених законом про Державний бюджет України.

Порядок формування та розпорядження коштами Державного фонду розвитку мінерально-сировинної бази України, визначається Бюджетним кодексом України.

Глава 23 «Проведення оцінки впливу на довкілля»

Стаття 173. Види користування надрами, які потребують проведення оцінки впливу на довкілля

Якщо користування надрами пов'язане з провадженням діяльності, визначеної Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», надання їх у користування здійснюється з урахуванням результатів оцінки впливу на довкілля.

Проходження процедур, пов'язаних з отриманням висновку з оцінки впливу на довкілля, врахування результатів оцінки впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності здійснюється відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Провадження планованої діяльності з користування надрами, передбаченої Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», без отримання висновку з оцінки впливу на довкілля або у разі отримання висновку з оцінки впливу на довкілля про недопустимість провадження планованої діяльності, забороняється.

Глава 24 «Відповідальність за порушення законодавства про надра»

Стаття 174. Відповідальність за порушення законодавства про надра та її види

Порушення законодавства про надра тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову і кримінальну відповідальність згідно із законодавством.

Відповідальність за порушення законодавства несуть особи, винні у:

самовільному користуванні надрами, укладення угод, які в прямій чи прихованій формі порушують право власності на надра;

самовільній забудові площ залягання корисних копалин, невиконання правил охорони надр і вимог щодо охорони довкілля, будівель і споруд від шкідливого впливу

робіт, пов'язаних з користуванням надрами, знищення або пошкодження спостережних режимних свердловин на підземні води, а також маркшейдерських і геодезичних знаків;

вибірковій відробці багатих ділянок родовищ (ділянок надр), яка призводить до необґрунтованих втрат балансових запасів корисних копалин, наднормативні втрати і наднормативне розубожування корисних копалин при видобуванні, псування родовищ (ділянок надр) корисних копалин та інші порушення вимог раціонального використання їх запасів;

втраті маркшейдерської документації, невиконання вимог щодо приведення гірничих виробок і бурових свердловин, які ліквідуються або консервуються, в стан, що забезпечує безпеку населення, а також вимог щодо збереження родовищ (ділянок надр), гірничих виробок і бурових свердловин на час консервації;

порушенні особливих умов надрокористування, якщо це не пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах;

порушенні правил і вимог проведення робіт по геологічному вивченню надр, яке може призвести чи призвело до недостовірної оцінки розвіданих запасів корисних копалин або умов для будівництва та експлуатації підприємств по видобуванню корисних копалин, а також підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, втрата геологічної документації, дублікатів проб корисних копалин і керна, необхідних при дальшому геологічному вивченні надр і розробці родовищ (ділянок надр);

вибірковому відпрацюванні багатих ділянок родовищ (ділянок надр), що призводить до наднормативних втрат запасів корисних копалин;

допущенні наднормативних втрат і погіршення якості корисних копалин під час їх видобування;

заподіянні пошкоджень родовищам (ділянкам надр) корисних копалин, що виключає повністю або значно обмежує можливість їх подальшої експлуатації;

порушенні встановленого порядку забудови площ залягання корисних копалин;

невиконанні правил охорони надр та вимог щодо безпеки людей, майна і навколишнього природного середовища від шкідливого впливу робіт, пов'язаних з користуванням надрами;

знищенні або пошкодженні геологічних об'єктів, що становлять особливу наукову і культурну цінність, спостережних режимних свердловин, а також маркшейдерських та геодезичних знаків;

незаконному знищенні маркшейдерської і геологічної документації, а також дублікатів проб корисних копалин, необхідних для подальшого геологічного вивчення надр і розробки родовищ (ділянок надр);

недотриманні вимог щодо приведення гірничих виробок і свердловин, які ліквідовано або законсервовано, у належний стан, який гарантує безпеку людей, а також вимог щодо збереження родовищ (ділянок надр), гірничих виробок і свердловин на час консервації;

наданні завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності;

підготовці завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля;

незаконному втручанні у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля;

провадженні планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, без здійснення такої оцінки та отримання висновка з оцінки впливу на довкілля, про допустимість провадження планованої діяльності;

недотриманні під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів надрокористування, здійсненні інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі пов'язаних з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ (ділянок надр) корисних копалин, екологічних умов визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля, про допустимість провадження планованої діяльності та проектах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів.

Відповідальність за порушення у сфері гірничих робіт несуть особи за:

невиконання правил безпеки та правил технічної експлуатації родовища (ділянки надр), правил безпеки під час поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення та інших нормативно-правових актів, що регулюють безпеку проведення гірничих робіт;

прийняття технічних рішень, що не відповідають вимогам гірничого законодавства;

проведення гірничих робіт без затвердженої в установленому порядку технічних схем, інвестиційних проектів, проектів розробки родовища (ділянки надр) або з порушенням їх вимог;

перекручення розрахунків і показників безпеки гірничих робіт;

невиконання законних вимог відповідних центральних органів виконавчої влади у сфері проведення гірничих робіт;

пошкодження вентиляційних приладів, засобів протипожежного захисту та порушення режиму вентиляції;

порушення встановлених правил вибухозахисту електроустаткування;

невиконання заходів щодо запобігання газодинамічним явищам;

паління та користування відкритим вогнем на об'єктах надрокористування, а також проведення вогневих і підривних робіт з порушенням правил безпеки;

проведення гірничих робіт на об'єктах надрокористування без виконання протиаварійних заходів;

виведення з ладу апаратури газового, струмового та протиаварійного захисту, сигналізації та зв'язку, а також самовільне проникнення у підземні гірничі виробки.

Законодавчими актами може бути встановлено відповідальність за інші порушення законодавства про надра..

Стаття 175. Особливості дисциплінарної відповідальності працівників об'єктів надрокористування

За порушення законодавства в сфері надрокористування, працівники об'єктів надрокористування несуть дисциплінарну відповідальність згідно з Положенням про дисципліну працівників об'єктів надрокористування, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 176. Порядок притягнення до відповідальності за порушення законодавства у сфері користування надрами

За вчинення правопорушень у сфері користування надрами, винні особи у встановленому законом порядку, притягуються до дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності.

Стаття 177. Відшкодування державі збитків, завданих порушенням законодавства про надра

Юридичні і фізичні особи зобов'язані відшкодувати збитки, завдані ними державі внаслідок порушення законодавства про надра, у розмірах і порядку, встановлених законодавством України.

Методика визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами та методика визначення розрахунків збитків завданих навколишньому природному середовищу, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Шкода, завдана внаслідок порушення законодавства у сфері користування надрами, відшкодовується в порядку та розмірах, визначених законом.

Надрокористувач відшкодовує в порядку та розмірах, визначених законом, шкоду, завдану роботами з користування надрами майну юридичних і фізичних осіб внаслідок нездійснення або здійснення ним в неповному обсязі захисних заходів через неправильно виданий об'єктом надрокористування прогноз можливого шкідливого впливу гірничих робіт на це майно.

Шкода, завдана майну власника об'єкта надрокористування у зв'язку із запобіганням виникненню чи ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації внаслідок виникнення надзвичайної ситуації на іншому підприємстві, в порядку, встановленому законом, повністю відшкодовується йому власником підприємства, на якому сталася надзвичайна ситуація.

Стаття 178. Самовільне користування надрами

Самовільне користування надрами та забудова площ залягання корисних копалин з порушенням установленого законами України порядку припиняються без відшкодування понесених витрат.

Територія, яку було порушено внаслідок самовільного надрокористування підлягає приведенню у попередній стан за кошти особи, визнаною винною у вчиненні такого правопорушення.

Глава 25 «Міжнародні відносини у сфері користування надрами»

Стаття 179. Міжнародне співробітництво у сфері користування надрами та його напрямки

Пріоритетними напрямками міжнародного співробітництва у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр є:

розвиток ринку мінерально-сировинних ресурсів та продуктів їх переробки, у тому числі шляхом створення сприятливих умов для встановлення взаємовигідних зв'язків суб'єктів господарювання країн - учасниць міжнародного співробітництва;

забезпечення доступу до надр, їх геологічного вивчення та освоєння відповідно до законодавства України;

розроблення і виконання спільних програм з метою геологічного вивчення надр, відновлення та якісного поліпшення мінерально-сировинної бази;

розроблення і виконання спільних програм у сфері промислової безпеки, пов'язаної з користуванням надрами, що спрямовані на досягнення та/або підтримання високого рівня безпеки, співпраця у запобіганні та ліквідації наслідків аварій на підприємствах з видобування і переробки мінерально-сировинних ресурсів;

розроблення і виконання спільних програм, пов'язаних із залученням інвестицій, випуску цінних паперів та використання інших фінансових інструментів щодо використання надр;

координація заходів з удосконалення та узгодження нормативних документів, що регламентують геологорозвідувальні роботи на базі прийнятих у світовій практиці вимог до складу робіт за стадіями, класифікацією запасів корисних копалин, формою і змістом геологічних звітів, балансами запасів корисних копалин та іншою геологічною інформацією;

координація заходів з формування інвестиційних проектів з вивчення надр та використання корисних копалин, включаючи випуск цінних паперів підприємств гірничих галузей;

координація заходів з формування проектів з вивчення надр та використання корисних копалин критичної мінеральної сировини, а також міжнародний маркетинг та моніторинг ринку критичної мінеральної сировини;

обмін новими технологіями, що застосовуються з метою геологічного вивчення надр, видобування, переробки і використання мінерально-сировинних ресурсів;

участь у спільній розробці родовищ (ділянок надр) та освоєнні інших ресурсів, у тому числі у прикордонних смугах та контрольованих прикордонних районах;

розроблення і виконання спільних програм з розв'язання проблем у сфері користування надрами.

Стаття 180. Міжнародні договори у сфері користування надрами

У разі коли міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у законодавстві України про надра, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 181. Особливості надання права на користування надрами іноземцям, особам без громадянства та іноземним суб'єктам господарювання

Іноземці, особи без громадянства та іноземні суб'єкти господарювання володіють тими самими правами і обов'язками щодо користування надрами, що і громадяни України, за деякими особливостями, визначеними цим Кодексом та законами України.

Глава 26 «Особливості розпорядження корисними копалинами, мінеральною сировиною, концентратами мінеральної сировини та похідними речовинами від корисних копалин»

Стаття 182. Особливості розпорядження сировою нафтою, газовим конденсатом і скрапленим газом

Підприємства, частка держави у статутному капіталі яких 50 відсотків та більше, господарські товариства, 50 відсотків та більше акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах інших господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, а також дочірні підприємства, представництва та філії

таких підприємств і товариств, учасники договорів про спільну діяльність, та/або особи, уповноважені договорами про спільну діяльність, укладеними за участю зазначених підприємств, здійснюють продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку, видобутих на підставі спеціальних дозволів на користування надрами (крім обсягів, що використовуються на власні технологічні потреби), а також скрапленого газу власного виробництва на біржових торгах.

Стартова ціна (без урахування податку на додану вартість та інших обов'язкових платежів) на біржових торгах для нафти сирової і газового конденсату власного видобутку визначається як середнє арифметичне значення котирувань URALS (Urals (Mediterranean)) та Urals (Rotterdam)) за даними видання «Crude Oil Marketwire» агентства «Platts» за 10 відомих котирувальних днів, що передують даті оголошення біржових торгів, що відбувається за 5 робочих днів до дати проведення біржових торгів. Для розрахунку стартової ціни (без урахування податку на додану вартість та інших обов'язкових платежів) використовується курс гривні до долара США Національного Банку України на день оголошення біржових торгів.

З метою дотримання вимог цієї статті передання нафти сирової і газового конденсату та скрапленого газу власного виробництва на умовах договорів комісії, давальницької переробки, інших договорів, що не передбачають передання права власності на них, не допускається.

Стартова ціна на біржових торгах з продажу скрапленого газу власного виробництва встановлюється за цінами, що склалися за результатами попередніх біржових торгів.

У ході біржових торгів ціна нафти сирової і газового конденсату власного видобутку та скрапленого газу власного виробництва може вільно встановлюються між продавцем (постачальником) та покупцем (споживачем) на конкурентних засадах.

Стаття 183. Особливості розпорядження урановими рудами, концентратами уранових руд та продуктами їх переробки

Видобуті уранові руди та продукти їх переробки (урановий концентрат, відвали позабалансових руд, хвостосховища) підлягають державному обліку в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Підприємства по видобуванню та переробці уранових руд та користувачі продукції таких надрокористувачів зобов'язані здійснювати облік уранових руд та продуктів їх переробки і подавати відповідні звіти.

Уранові руди та продукти їх переробки за державним замовленням закуповуються за договірними цінами, які забезпечують рівень рентабельності не нижче мінімального.

Експорт та імпорт уранових руд та їх концентратів здійснюється лише юридичними особами за спеціальними дозволами, які надаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України відповідно до цього Закону та інших актів законодавства України.

Спеціальний дозвіл на експорт (або будь-яке передавання) уранових руд або їх концентратів до країн, що не мають ядерної зброї (як вони визначені в Договорі про нерозповсюдження ядерної зброї), може надаватися лише за наявності офіційних зобов'язань уповноваженого на те державного органу країни-імпортера про те, що одержані матеріали, а також вироблені на їх основі або в результаті їх використання ядерні матеріали:

не використовуватимуться для виробництва ядерної зброї чи інших ядерних вибухових пристроїв;

забезпечуватимуться засобами фізичного захисту на рівнях, не нижчих, ніж це рекомендовано Міжнародним агентством по атомній енергії ;

реекспортуватимуться або передаватимуться з-під юрисдикції країни-імпортера до будь-якої іншої країни лише за умов, визначених у цій статті.

Спеціальний дозвіл на експорт (імпорт) уранових руд або їх концентратів може надаватися разовий (на партію товару) або на експорт в одну країну (імпорт з однієї країни) визначеної кількості товару за певний період на строк не більше трьох років.

Стаття 184. Основні напрями розвитку у сфері використання газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр)

Основними напрямами розвитку у сфері використання газу (метану) вугільних родовищ (ділянок надр) є його використання як матеріального та/або енергетичного ресурсу:

на місці видобування;

шляхом доставляння кінцевому споживачеві за допомогою газотранспортних мереж, у тому числі як суміші з природним газом.

VI РОЗДІЛ «ТРУДОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ В ГІРНИЧОДОБУВНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ»

Глава 27 «Особливості умов праці та гарантії працівникам гірничих підприємств»

Стаття 185. Права та соціальні гарантії працівників гірничих підприємств

Права працівників гірничих підприємств, зайнятих на важких роботах і роботах з небезпечними та (або) шкідливими умовами праці, пов'язані з оплатою та охороною праці, порядком допуску працівників до важких робіт і робіт з небезпечними та (або) шкідливими умовами праці, тривалістю робочого часу для робітників підземних професій, пільгами та компенсаціями працівникам, які пропрацювали на роботах з небезпечними та (або) шкідливими умовами праці, та в разі каліцтва, загибелі, професійного захворювання, а також їх соціальним страхуванням і захистом працівників, які вивільняються при ліквідації, консервації гірничих підприємств, визначаються законами України.

Форми та системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, схеми посадових окладів, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат працівникам гірничих підприємств встановлюються в колективному договорі з дотриманням умов, розмірів і норм, передбачених законодавством, генеральною та галузевою угодами.

Працівники гірничих підприємств, зайняті на роботах з особливим характером праці, шкідливими та важкими умовами праці, за рахунок власника проходять післязмінну реабілітацію та періодичну (не рідше ніж один раз на два роки) медичну диспансеризацію, а також лікування при захворюваннях, зумовлених зазначеними роботами, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Працівникам гірничих підприємств, які пропрацювали на роботах з небезпечними та шкідливими умовами праці не менше ніж п'ять років, і молодим спеціалістам, зайнятим на таких роботах, які не мають житла або потребують поліпшення житлових умов,

власниками гірничих підприємств для придбання житла надається безвідсоткова позика на строк до 15 років.

Працівникам гірничих підприємств, зайнятим на роботах з особливим характером праці, шкідливими та важкими умовами праці, надається допомога на оздоровлення та харчування. Порядок надання та розміри такої допомоги встановлюються тристоронньою угодою уповноважених представників власників гірничих підприємств, галузевих профспілок і Кабінету Міністрів України.

Працівникам, зайнятим на роботах з особливим характером праці, шкідливими та важкими умовами праці, може встановлюватися додаткове пенсійне забезпечення за рахунок акумульованих у галузевому пенсійному фонді коштів гірничих підприємств. Умови та порядок надання додаткового пенсійного забезпечення, а також розмір відрахувань гірничими підприємствами коштів на ці потреби визначаються тристоронньою угодою уповноважених представників власників гірничих підприємств, галузевих профспілок і Кабінету Міністрів України.

Підприємства з видобутку вугілля безоплатно надають вугілля на побутові потреби у розмірі, що визначається колективним договором, таким категоріям осіб:

працівникам з видобутку (переробки) вугілля за переліком професій, що затверджується Кабінетом Міністрів України;

пенсіонерам, які пропрацювали на підприємствах з видобутку (переробки) вугілля: на підземних роботах - не менше ніж 10 років для чоловіків і не менше 7 років 6 місяців - для жінок; на роботах, пов'язаних із підземними умовами, - не менше ніж 15 років для чоловіків і не менше 12 років 6 місяців - для жінок; на роботах технологічної лінії на поверхні діючих шахт чи на шахтах, що будуються, розрізах, збагачувальних та брикетних фабриках - не менше ніж 20 років для чоловіків і не менше 15 років - для жінок;

пенсіонерам, які пропрацювали на підприємствах з видобутку (переробки) вугілля та мають загальний пільговий стаж на підземних роботах та/або роботах, пов'язаних з підземними умовами, та/або роботах технологічної лінії на поверхні діючих шахт чи на шахтах, що будуються, розрізах, збагачувальних та брикетних фабриках, - не менше ніж 20 років для чоловіків і не менше 15 років - для жінок;

особам з інвалідністю і ветеранам війни та праці, особам, нагородженим знаками Шахтарської Слави або Шахтарської Доблесті трьох ступенів, особам, інвалідність яких настала внаслідок загального захворювання, у разі, якщо вони користувалися цим правом до настання інвалідності;

членам сімей (вдовам) працівників, які загинули (померли) на підприємствах з видобутку (переробки) вугілля, які мають право на пенсію у зв'язку із втратою годувальника, а також померлих пенсіонерів, які за життя мали таке право.

При цьому особи, зазначені в частині сьомій цієї статті, які мають право на безоплатне забезпечення вугіллям на побутові потреби та працюють (пропрацювали) на підприємствах з видобутку (переробки) бурого вугілля, можуть забезпечуватися замість вугілля, за умови пристосованості системи опалення, торф'яними брикетами.

Працівники гірничих підприємств, які проживають у будинках, що мають центральне опалення, забезпечуються субсидією на оплату житлово-комунальних послуг у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Стаття 186. Соціальні гарантії працівникам гірничих підприємств, що ліквідуються або консервуються

Працівникам гірничих підприємств, які перебувають на квартирному обліку на підприємствах, що ліквідуються або консервуються, гарантується право на забезпечення житлом. За ними зберігається черга на одержання житла на підприємствах, в установах і організаціях, куди вони переводяться або працевлаштовуються самостійно та через суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, а якщо на цих підприємствах, в установах і організаціях відсутній квартирний облік - черга зберігається в органі виконавчої влади за місцем їх проживання із збереженням попереднього часу перебування на обліку.

Працівникам гірничого підприємства, що ліквідується або консервується, які виходять на пенсію, пенсіонерам, колишнім працівникам цього підприємства, які перебували на квартирному обліку, надається право на одержання житла у порядку черги в органі виконавчої влади за місцем їх проживання із збереженням попереднього часу перебування на обліку на гірничому підприємстві.

Списки та облікові справи працівників, що перебували на квартирному обліку гірничого підприємства, передаються до органу виконавчої влади за місцем їх проживання ліквідаційною комісією гірничого підприємства.

За наявності на гірничому підприємстві, що ліквідується або консервується, недобудованих жилих будинків (частин жилих будинків) завершення їх будівництва фінансується уповноваженими центральними органами виконавчої влади, організаціями, які виконують роботи з ліквідації або консервації цього підприємства, у межах коштів, передбачених на це відповідним кошторисом. Жилі приміщення в таких будинках надаються лише особам, які перебували на квартирному обліку на гірничому підприємстві на момент прийняття рішення про його ліквідацію або консервацію.

Після ліквідації або консервації гірничого підприємства надається субсидія на придбання твердого палива або на оплату житлово-комунальних послуг у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Відшкодування звільненим працівникам шкоди, заподіяної їм каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним із виконанням трудових обов'язків, провадиться згідно з законодавством.

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Кодекс набирає чинності з 1 січня 2022 року.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

Кодекс України про надра (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 36, ст. 340)

Закон України «Про видобування і переробку уранових руд», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, №11-12, ст.39)

Закон України «Гірничий Закон України», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 50, ст.433)

Закон України «Про угоди про розподіл продукції», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 44, ст.391)

Закон України «Про нафту і газ», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 50, ст.262)

Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ», (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2009, № 40, ст.578).

3. Внести до Земельного кодексу України (Відомості Верховної ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст. 27) такі зміни:

1) доповнити новою статтею 14³ наступного змісту:

«Стаття 14³. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, у галузі земельних відносин.

До повноважень центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, у галузі земельних відносин належить:

резервування земель лісогосподарського призначення, в межах яких розміщуються перспективні родовища (ділянки надр) для цілей надрокористування;

здійснення розрахунку збитків, що буде завдано власникам або користувачам земель лісогосподарського призначення, внаслідок їх використання для потреб надрокористування;

визначення місць для відтворення лісових насаджень, порушених внаслідок надрокористування, що включаються до робочих проектів землеустрою.»;

2) доповнити статтю 57 новою частиною 3 наступного змісту:

«Землі лісогосподарського призначення з перспективними покладами корисних копалин підлягають резервуванню центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, в порядку, передбаченому Кодексом України про надра.

Власники або користувачі земель лісогосподарського призначення надають їх у користування або у власність для потреб надрокористування з переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин в порядку, передбаченому Кодексом України про надра.»;

3) доповнити частину першу статті 99 новим пунктом «з» наступного змісту:

«з) право на будівництво та розміщення об'єктів, пов'язаних із користуванням надрами;»;

4) доповнення частини другої статті 102 пунктами «в» та «г» наступного змісту:

«в) якщо земельний сервітут перешкоджає надрокористувачеві реалізовувати своє право на користування ділянкою надр для потреб надрокористування;

«г) якщо встановлений сервітут може вплинути на безпеку ведення надрокористувачем гірничих робіт.»;

доповнення частини першої статті 99 проекту кодексу новим пунктом «в⁴)» наступного змісту:

«в⁴) право на будівництво та розміщення об'єктів, пов'язаних із користуванням надрами.»;

5) доповнити частину другу статті 123 новою частиною п'ятою наступного змісту:

«У разі звернення надрокористувача про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки для потреб користування надрами до клопотання додається копія спеціального дозволу на користування надрами.»

6) викласти частину третю статті 138 в наступній редакції:

“3. Земельні торги до їх проведення скасовуються організатором земельних торгів у разі надходження до нього документів, які тягнуть за собою внесення змін до землевпорядної та землеоціночної документації на земельну ділянку, у разі наявності земельної ділянки, яка виставляється до продажу на земельних торгах, у затвердженому переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, або встановлення заборони на відчуження земельної ділянки чи передачу її в користування”;

7) доповнити частину першу статті 156 новим пунктом ж) наступного змісту:

«ж) використання земель лісогосподарського призначення для потреб надрокористування.»;

8) доповнити статтю 157 новою частиною третьою наступного змісту:

«Збитки, завдані власникам або користувачам земель лісогосподарського призначення, внаслідок їх використання для потреб надрокористування, розраховуються центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства.».

4. Внести до Закону України “Про концесію” (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 48, ст.325) такі зміни:

1) частину 6 статті 2 викладено в наступній редакції:

«6. Дія цього Закону не поширюється на проекти, які:

не передбачають внесення інвестицій інвестором в об’єкт концесії;

передбачають отримання інвестором повного відшкодування здійснених ним інвестицій за рахунок коштів державного або місцевого бюджету;

не передбачають створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення), та/або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об’єктом концесії, та/або надання суспільно значущих послуг.».

5. Внести до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 48, ст.483) такі зміни:

1) доповнити статтю 2 частиною четвертою наступного змісту:

«4. Відносини, пов’язані з одержанням, зупиненням, поновленням та анулюванням спеціального дозволу на користування надрами, здійснюються відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених Кодексом України про надра.»

6. Внести до Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 47, ст.532) такі зміни:

1) викласти пункт 133 в наступній редакції: «133. Спеціальний дозвіл на користування надрами»;

2) виключити пункт 130.

7. Внести зміни до Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 17, ст.99) такі зміни:

1) частини першої статті 28-1 новим пунктом 10 такого змісту:

«10) резервує землі лісогосподарського призначення, в межах яких розміщуються перспективні родовища (ділянки надр), здійснює розрахунок збитків, що буде завдано власникам або користувачам земель лісогосподарського призначення, внаслідок їх використання для потреб надрокористування, а також визначає місце для відтворення лісових насаджень, яке включається до робочого проекту землеустрою;»;

2) викласти частину четверту статті 58 в наступній редакції:

«Рішення про вирубування дерев і чагарників приймається за погодженням з органом виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями. У разі прийняття рішення щодо вирубування дерев і чагарників обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями таке рішення погоджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища. Прийняття рішень Кабінетом Міністрів України не потребує погоджень з іншими органами. Вирубування дерев та чагарників на підставі договору про встановлення земельного сервітуту для потреб надрокористування на земельних ділянках державної та комунальної власності не потребує отримання рішень та погоджень органів, визначених цією статтею.».

8. Внести до Закону України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 1, ст.2) такі зміни:

1) викласти частину другу статті 7 в наступній редакції:

«2. Рішення про відчуження (викуп) земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, для суспільних потреб, визначених частиною першою цієї статті, органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування приймають на підставі заяви суб'єкта господарювання, що має спеціальний дозвіл на користування надрами, переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин, генеральних планів населених пунктів та іншої містобудівної документації, матеріалів погодження місця розташування таких об'єктів, проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки та іншої документації із землеустрою, затверджених в установленому законодавством порядку»;

2) доповнити частину першу статті 9 новим абзацом 3 такого змісту:

«розміщення та обслуговування об'єктів, пов'язаних із видобуванням корисних копалин;»

3) доповнити частину першу статті 10 новим абзацом третім наступного змісту:

«Питання щодо викупу земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, для розміщення та обслуговування об'єктів, пов'язаних із видобуванням корисних копалин, порушуються перед власником (власниками) таких земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування протягом місяця після отримання заяви суб'єкта господарювання, що має спеціальний дозвіл на користування надрами, або затвердження центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, остаточного переліку зарезервованих земельних ділянок з перспективними покладами корисних копалин»;

- 4) доповнити статтю 11 новою частиною четвертою наступного змісту:

«4. За результатами проведення переговорів з власником (власниками) земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, щодо умов викупу земельних ділянок для розміщення та обслуговування об'єктів, пов'язаних із видобуванням корисних копалин, органом виконавчої влади або місцевого самоврядування протягом десяти робочих днів з дня проведення переговорів, з власником (власниками) земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, укладається попередній договір, що підлягає нотаріальному посвідченню.»;

- 5) замінити в абзаці першому частини третьої статті 12 слів «протягом одного року» на слова «протягом трьох років»;

- 6) замінити в абзаці другому частини третьої статті 12 слів «протягом одного року» на слова «протягом трьох років»;

- 7) виключити абзац четвертий частини третьої статті 12;

- 8) викласти абзац четвертий частини першої статті 15 в наступній редакції: «об'єктів, пов'язаних із видобуванням корисних копалин»;

- 9) викласти частину другу статті 16 в наступній редакції:

«2. Вимога про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, підлягає задоволенню, у разі якщо позивач доведе, що розміщення та обслуговування об'єктів, пов'язаних із видобуванням корисних копалин, будівництво, капітальний ремонт, реконструкція об'єктів, під розміщення яких відчужується відповідне майно, є неможливим без припинення права власності на таке майно попереднього власника.».

9. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Кодексом, діють у частині, що не суперечить цьому Кодексу.

10. Встановити, що суб'єкти господарювання, які до 25 лютого 2020 року за власні кошти здійснили апробацію за умови затвердження підрахунку запасів корисних копалин в установленому порядку та подали документи для отримання спеціального дозволу на користування надрами відповідного родовища (ділянки надр), мають право отримати спеціальний дозвіл на користування надрами на видобування корисних копалин (крім нафти і газу) без проведення аукціону на умовах порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 “Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами” чинній до 25 лютого 2020 року, звернувшись до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, із визначеною таким порядком заявою протягом року з дня набрання чинності цим Кодексом.

11. Встановити, що суб'єкти господарювання, які до набрання чинності цим Кодексом на підставі спеціальних дозволів на геологічне вивчення здійснили за власні кошти геологічне вивчення ділянки надр та підрахунок запасів корисних копалин, який затверджено в установленому порядку, та подали документи на отримання спеціального дозволу на видобування корисних копалин відповідного родовища не пізніше ніж протягом трьох років після затвердження запасів, мають право отримати спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин без аукціону. У разі надходження до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр в установленний строк заяв разом з документами зазначеними у статті 62 цього Кодексу, щодо отримання

спеціального дозволу на видобування однією і тією ж ділянкою надр від кількох претендентів дозвіл надається на умовах аукціону.

12. Встановити, що надання заяв для отримання та отримання спеціального дозволу на користування надрами, продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами, переоформлення та внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами, подання звітів щодо обліку запасів корисних копалин, проведення державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр між надрокористувачем та центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у паперовій формі (вигляді) здійснюється протягом 12 календарних місяців від дня офіційного початку роботи електронного кабінету надрокористувача включно з усіма функціональними можливостями (сервісами) відповідно до визначення викладеного в цьому Кодексі.

13. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк із дня опублікування цього Кодексу:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Кодексом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Кодексом.